Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2026/4817

8.10.2026

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKEGO, RADY I TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO

Roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2025

(C/2026/4817)

SPIS TREŚCI

Strona

POŚWIADCZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO 2

ZASOBY EFR – WYKORZYSTANIE I RACHUNKOWOŚĆ 3

ŚRODKI ZARZĄDZANE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ 7

SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR 9

SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII NA RZECZ DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH: FUNDUSZU „BÊKOU"I FUNDUSZU DLA AFRYKI 48

SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU" ZA 2025 R. 49

SPRAWOZDANIE FINANSOWE KRYZYSOWEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI ZA 2025 R. 56

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE EFR I FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII 64

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ EFR 68

POŚWIADCZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2025 zostało przygotowane zgodnie z tytułem X rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz zasadami, regułami i metodami rachunkowości przedstawionymi w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

Oświadczam, że zgodnie z art. 18 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju ponoszę odpowiedzialność za sporządzenie i przedstawienie rocznego sprawozdania finansowego dotyczącego Europejskiego Funduszu Rozwoju.

Urzędnik zatwierdzający oraz Europejski Bank Inwestycyjny przekazali mi wszystkie informacje niezbędne do sporządzenia sprawozdania finansowego prezentującego aktywa i zobowiązania Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz wykonanie budżetu, gwarantując ich wiarygodność.

Niniejszym poświadczam, że w oparciu o wyżej wymienione informacje oraz kontrole, które uznałam za niezbędne przed podpisaniem sprawozdania finansowego, mam wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację finansową Europejskiego Funduszu Rozwoju we wszystkich istotnych aspektach.

Niall BOHAN
Księgowy
22 czerwca 2026 r.

ZASOBY EFR – WYKORZYSTANIE I RACHUNKOWOŚĆ

1. KONTEKST

Unia Europejska („UE") współpracuje z wieloma krajami rozwijającymi się. Głównym celem tych relacji jest promowanie rozwoju gospodarczego, społecznego i w dziedzinie środowiska, a w szczególności ograniczanie i eliminacja ubóstwa w perspektywie długoterminowej przez zapewnianie państwom-beneficjentom pomocy rozwojowej i pomocy technicznej. Aby to osiągnąć, UE sporządza – wspólnie z krajami partnerskimi – strategie współpracy i uruchamia środki finansowe w celu realizacji tych strategii. Wspomniane środki UE przydzielone na cele współpracy na rzecz rozwoju pochodzą z trzech źródeł:

— z budżetu Unii Europejskiej,

— z Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR), oraz

— z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

EFR nie jest finansowany z budżetu Unii Europejskiej. Powołano go na mocy wewnętrznej umowy przedstawicieli państw członkowskich zgromadzonych w Radzie; zarządza nim specjalny komitet. Komisja Europejska („Komisja") odpowiada za finansową realizację działań prowadzonych przy użyciu zasobów EFR. Instrumentem inwestycyjnym zarządza Europejski Bank Inwestycyjny (EBI).

Na EFR składają się z poszczególne edycje EFR, a każda z edycji ustanawiana jest na okres około pięciu lat i podlega osobnemu rozporządzeniu finansowemu. Wymaga to sporządzenia szczegółowego sprawozdania finansowego. Ponadto sprawozdanie to ma postać skonsolidowaną, aby zapewnić ogólny ogląd sytuacji finansowej w zakresie środków, za które odpowiada Komisja.

Do 2021 r., kiedy 11. EFR wszedł w fazę końcową, ponieważ w dniu 31 grudnia 2020 r. weszła w życie klauzula wygaśnięcia, był on głównym instrumentem umożliwiającym udzielanie pomocy na finansowanie współpracy na rzecz rozwoju dla państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz krajów i terytoriów zamorskich (KTZ). Od 2021 r. współpraca UE z państwami AKP i KTZ jest jednak finansowana z budżetu UE.

Na podstawie umowy o partnerstwie AKP–UE ustanowiony został instrument inwestycyjny, który jest zarządzany przez EBI i który wykorzystuje się w celu wspierania rozwoju sektora prywatnego w państwach AKP w drodze finansowania głównie inwestycji prywatnych, choć nie jest to jedyny obszar finansowania. Instrument inwestycyjny został zaprojektowany jako fundusz odnawialny, tak aby spłaty pożyczek mogły być ponownie inwestowane w inne działania. W ten sposób instrument sam się odnawia i jest niezależny finansowo. Ponieważ Komisja nie zarządza instrumentem inwestycyjnym, nie jest on uwzględniony w pierwszej części rocznego sprawozdania finansowego – w sprawozdaniu finansowym EFR ani w związanym z nimi sprawozdaniu z realizacji finansowej. Sprawozdanie finansowe instrumentu inwestycyjnego opracowane przez EBI zostało załączone jako odrębna część rocznego sprawozdania finansowego EFR (część II), aby przedstawić pełen obraz pomocy rozwojowej udzielonej w ramach EFR.

2. W JAKI SPOSÓB FINANSOWANY JEST EFR?

W dniu 2 grudnia 2013 r. Rada przyjęła rozporządzenie (UE, Euratom) nr 1311/2013 ([1]) określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020. Postanowiono wówczas nie umieszczać współpracy geograficznej z państwami AKP w budżecie UE, ale w dalszym ciągu finansować ją przy pomocy istniejącego międzyrządowego EFR.

W przeciwieństwie do budżetu Unii Europejskiej EFR jest funduszem, którego działalność ma charakter wieloletni. W ramach każdego EFR ustanawia się fundusz ogólny mający na celu wdrażanie współpracy na rzecz rozwoju przez okres wynoszący zwykle pięć lat. Ponieważ zasoby są przydzielane na kilkuletnie okresy, mogą one być wykorzystywane przez cały czas trwania EFR. Fakt, że budżety ustala się na okres kilku lat, a nie na jeden rok, podkreślany jest w sprawozdawczości budżetowej, w ramach której wykonanie budżetu EFR mierzy się w stosunku do całości środków finansowych.

([1]) Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1311/oj).

Zasoby EFR pochodzą z doraźnych wkładów państw członkowskich UE. Mniej więcej co pięć lat przedstawiciele państw członkowskich spotykali się na szczeblu międzyrządowym, aby ustalać łączną kwotę, jaka zostanie przyznana na rzecz Funduszu, oraz nadzorować jej wykorzystanie.

Komisja zarządza EFR zgodnie z polityką UE w zakresie współpracy na rzecz rozwoju. W związku z tym, że każde państwo członkowskie ma swoją własną politykę rozwoju i pomocy, realizowaną równocześnie z polityką UE, państwa członkowskie muszą koordynować swoje strategie z polityką UE, aby zapewnić ich komplementarność.

Poza wspomnianym wkładem państwa członkowskie mogą również zawierać umowy o współfinansowaniu lub wnosić dobrowolne wkłady finansowe na rzecz EFR.

3. DZIAŁANIA EFR PO DNIU 31 GRUDNIA 2020 R.

Komisja pracuje obecnie nad zamknięciem 9. EFR (obowiązującego latach 2000–2007), który obejmował pozostałe salda przeniesione z 8. EFR (obowiązującego w latach 1995–2000) zgodnie z przepisami części 3 rozporządzenia finansowego ([2]) mającego zastosowanie do 9. EFR. Obecnie nadal obowiązują 4 umowy finansowane w ramach 9. EFR, które zostaną zamknięte w określonych ramach czasowych, co przyczyni się do finalizacji działań i projektów związanych z 9. EFR. Pełne zamknięcie 9. EFR może nastąpić dopiero wówczas, gdy termin obowiązywania wszystkich umów dobiegnie końca oraz gdy zakończone zostaną dotyczące ich oceny i audyty.

Proces zamykania 10. EFR (obowiązującego w latach 2008–2013) przebiega sprawnie, ponieważ zamknięto już 97,97 % umów zawartych w jego ramach. Operacyjne i finansowe zamknięcie pozostałych umów zajmie jednak trochę czasu. Zamknięcie finansowe wymaga rozpoczęcia i zakończenia wszystkich niezbędnych ocen, audytów i procedur odzyskiwania środków.

11. EFR (obowiązujący w latach 2014–2020) wszedł w fazę końcową, ponieważ w dniu 31 grudnia 2020 r. weszła w życie klauzula wygaśnięcia. W klauzuli tej wyznaczono datę graniczną dla zobowiązań, co oznacza że, począwszy od 2021 r. w ramach 11. EFR nie można przyjmować żadnych dalszych decyzji w sprawie finansowania. Realizacja działań, na które już zaciągnięto zobowiązania, jest jednak kontynuowana po tej dacie. Biorąc pod uwagę długi czas trwania niektórych projektów, oczekuje się, że szereg umów będzie obowiązywać do 2035 r., a w niektórych przypadkach nawet do 2040 r. Ponadto, gdyby podjęto decyzję o ponownym wykorzystaniu umorzonych środków, mogłoby to jeszcze bardziej wydłużyć datę ogólnego zakończenia EFR. W związku z tym zamknięcia 11. EFR nie można powiązać z określoną datą. Będzie to zależało od pełnego wykonania wszystkich bieżących operacji, a także od zakończenia kolejnych audytów, ocen i finansowego rozliczenia wszystkich rachunków.

W obecnych wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 współpraca UE z państwami AKP jest włączona do Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy". Podobnie współpraca z KTZ jest obecnie objęta decyzją o stowarzyszeniu zamorskim. Oznacza to, że chociaż do 2021 r. programy EFR były finansowane z dobrowolnych wkładów państw członkowskich UE, od 2021 r. programy rozwojowe będą finansowane z budżetu UE. Oznacza to również, że finansowanie programów rozwojowych podlega zatwierdzeniu przez Parlament Europejski, a transakcje muszą być zgodne z unijnymi rozporządzeniami finansowymi tak samo, jak w przypadku innych programów finansowanych ze środków unijnych.

4. SPRAWOZDAWCZOŚĆ NA KONIEC ROKU

4.1. ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Zgodnie z art. 18 ust. 3 rozporządzenia finansowego dotyczącego EFR, sprawozdanie finansowe EFR sporządza się w oparciu o system rachunkowości memoriałowej bazujący na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP). Te reguły rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji stosowane są we wszystkich instytucjach i organach UE, co pozwala na wprowadzenie jednolitych zasad zapisów księgowych oraz wyceny i prezentacji sprawozdań finansowych w celu harmonizacji procesu sporządzania sprawozdań finansowych. Reguły rachunkowości UE stosuje się również do EFR, biorąc pod uwagę szczególny charakter jego działań.

([2]) Dz.U. L 83 z 1.4.2003, s. 27.

Sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego EFR należy do obowiązków księgowego Komisji, który jest księgowym EFR i gwarantuje, że w rocznym sprawozdaniu finansowym EFR prawidłowo i rzetelnie przedstawiono sytuację finansową EFR.

Roczne sprawozdanie finansowe zostało przedstawione poniżej:

Część I: Środki zarządzane przez Komisję

(i) Sprawozdania finansowe EFR, w tym informacje dodatkowe i sprawozdania finansowe dla każdej edycji EFR. Sprawozdania te obejmują również wkłady wniesione do unijnego funduszu powierniczego „Bêkou" i funduszu powierniczego UE dla Afryki.

(ii) Sprawozdania finansowe unijnego funduszu powierniczego „Bêkou" i funduszu powierniczego UE dla Afryki, przygotowywane pod kierownictwem księgowego Komisji i będące przedmiotem kontroli zewnętrznej przeprowadzanej przez audytora z sektora prywatnego.

(iii) Skonsolidowane sprawozdania finansowe EFR i funduszy powierniczych Unii.

(iv) Sprawozdanie z realizacji finansowej EFR.

Część II: Fundusze zarządzane przez EBI – sprawozdanie roczne z realizacji

(i) Sprawozdanie finansowe instrumentu inwestycyjnego

Roczne sprawozdanie finansowe EFR musi zostać przyjęte przez Komisję najpóźniej do dnia 31 lipca roku następującego po dniu bilansowym oraz przedłożone Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w celu uzyskania absolutorium.

5. BADANIE I ABSOLUTORIUM

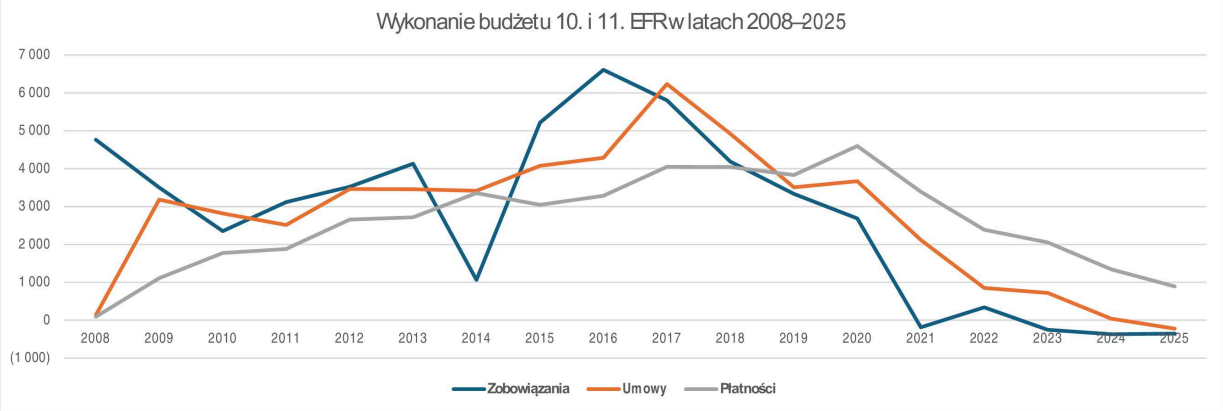
5.1. BADANIE

Roczne sprawozdanie finansowe EFR podlega kontroli przeprowadzanej przez zewnętrznego audytora – Europejski Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem Obrachunkowym") – który sporządza sprawozdanie roczne dla Parlamentu Europejskiego i Rady.

5.2. ABSOLUTORIUM

Ostateczna kontrola ma miejsce w ramach procedury udzielenia absolutorium z realizacji finansowej zasobów EFR za dany rok budżetowy. Po skontrolowaniu i ostatecznym zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego Rada wydaje zalecenie, a następnie Parlament Europejski podejmuje decyzję w sprawie udzielenia absolutorium Komisji w związku z realizacją finansową zasobów EFR za dany rok budżetowy. Decyzja ta oparta jest na ocenie sprawozdania finansowego, sprawozdaniu rocznym Trybunału Obrachunkowego (zawierającym formalne poświadczenie wiarygodności) oraz odpowiedziach Komisji na pytania i prośby o udzielenie dodatkowych informacji skierowane do Komisji przez organ udzielający absolutorium.

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE DOTYCZĄCE REALIZACJI FINANSOWEJ W 2025 R.

* Kwota netto, tylko 10. i 11. EFR

Wykonanie budżetu

W 2025 r. dokonano płatności netto w wysokości 893 mln EUR w ramach 10. i 11. EFR. W 2025 r. łączna kwota płatności brutto w ramach EFR wyniosła 949,98 mln EUR, co stanowi 95 % wartości docelowej wynoszącej 1 000 mln EUR, o której poinformowano państwa członkowskie.

W 2022 r. Rada, stanowiąc jednomyślnie, wydała decyzję o ponownym wykorzystaniu środków umorzonych z 10. i 11. EFR o wartości 600 mln EUR, aby sfinansować działania podejmowane w związku z kryzysem bezpieczeństwa żywnościowego i wstrząsem gospodarczym w państwach AKP w następstwie prowadzonej przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. W 2022 r. Komisja zaciągnęła zobowiązania na wspomnianą kwotę 600 mln EUR i do 2025 r. wypłaciła 450 mln EUR.

Wpływ działalności w sprawozdaniu finansowym

W sprawozdaniu finansowym wpływ wspomnianej powyżej działalności jest najbardziej widoczny w następujących pozycjach:

— płatności zaliczkowe (zob. informacja dodatkowa 2.2): zmniejszyły się o 219 mln EUR głównie w wyniku stopniowego zamykania EFR i wynikającego z tego zmniejszenia się liczby nowych umów. W 2025 r. podpisano jedynie 21 umów w porównaniu ze 181 w 2024 r.,

— środki pieniężne i ich ekwiwalenty (zob. informacja dodatkowa 2.5): spadek o 125 mln EUR wynikający przede wszystkim z mniejszych wkładów od darczyńców, które spadły z 1 200 mln EUR w 2024 r. do 800 mln EUR w 2025 r.,

— bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (zob. informacja dodatkowa 2.8): spadek o 79 mln EUR odzwierciedlający zmniejszenie liczby otwartych umów na koniec roku, w przypadku których zestawienia poniesionych wydatków nie zostały jeszcze zatwierdzone, oraz

— instrumenty pomocy (zob. informacja dodatkowa 3.4): ogólny spadek o 193 mln EUR, głównie w wyniku zmniejszenia kosztów w ramach 11. EFR (z 1 145 mln EUR w 2024 r. do 953 mln EUR w 2025 r.). Tendencja ta odzwierciedla spadek liczby nowych umów podpisywanych od 2021 r.

CZĘŚĆ I

ŚRODKI ZARZĄDZANE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ

SPIS TREŚCI

Strona

SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR 9

BILANS EFR 10

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI EFR 10

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH EFR 11

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO EFR 12

BILANS POSZCZEGÓLNYCH EFR 12

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH EFR 14

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO POSZCZEGÓLNYCH EFR 15

INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO EFR 17

SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII NA RZECZ DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH: FUNDUSZU „BÊKOU" I FUNDUSZU DLA AFRYKI 48

SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU" ZA 2025 R. 49

BILANS 53

SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH 54

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH 54

SPRAWOZDANIE FINANSOWE KRYZYSOWEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI ZA 2025 R. 56

BILANS 61

SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH 62

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH 62

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE EFR I FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII 64

SKONSOLIDOWANY BILANS 65

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI 65

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH 66

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO 67

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ EFR 68

CZĘŚĆ I.1

SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR ([3])

([3]) Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

BILANS EFR

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2025	31.12.2024
AKTYWA TRWAŁE			
Aktywa finansowe	2.1	*116*	*128*
Płatności zaliczkowe	2.2	*492*	*500*
Wkłady do funduszu powierniczego	2.3	*87*	*188*
Należności z tytułu transakcji wymiany	2.4	*5*	*5*
		700	**821**
AKTYWA OBROTOWE			
Aktywa finansowe	2.1	*1*	*5*
Płatności zaliczkowe	2.2	*532*	*742*
Należności z tytułu transakcji wymiany i wartości odzyskiwalne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.4	*37*	*37*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.5	*286*	*411*
		856	**1 194**
AKTYWA OGÓŁEM		**1 556**	**2 016**
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Zobowiązania finansowe	2.6	*(1)*	*(1)*
		(1)	**(1)**
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Rezerwy	2.6	–	*(2)*
Zobowiązania	2.7	*(187)*	*(256)*
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	2.8	*(695)*	*(774)*
		(882)	**(1 032)**
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		**(883)**	**(1 032)**
AKTYWA NETTO		**673**	**983**
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE			
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR	2.9	*56 488*	*55 704*
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy	2.9	*2 252*	*2 252*
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat		*(56 973)*	*(55 733)*
Wynik ekonomiczny za rok		*(1 094)*	*(1 240)*
AKTYWA NETTO		**673**	**983**

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI EFR

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	2025	2024
PRZYCHODY			
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany			
Odzyskiwanie środków	3.1	*12*	*41*
		12	**41**
Przychody z transakcji wymiany			
Przychody finansowe	3.2	*8*	*19*
Pozostałe przychody	3.2	*20*	*71*
		28	**90**
Przychody ogółem		**40**	**131**

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	2025	2024
KOSZTY			
Wydatkowane przez inne podmioty	3.3	*(4)*	*(4)*
Instrumenty pomocy	3.4	*(1 043)*	*(1 237)*
Koszty współfinansowania	3.5	*(1)*	*(17)*
Koszty finansowe	3.6	*(40)*	*(3)*
Inne koszty	3.7	*(46)*	*(110)*
Koszty ogółem		**(1 133)**	**(1 371)**
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		**(1 094)**	**(1 240)**

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH EFR

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	2025	2024
Wynik ekonomiczny za rok		*(1 094)*	*(1 240)*
Działalność operacyjna			
Podwyższenie kapitału – wkłady (netto)		*784*	*1 138*
(Zwiększenie)/zmniejszenie wkładów do funduszy powierniczych		*101*	*28*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych		*219*	*287*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i stanu wartości odzyskiwalnych z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany		*(0)*	*(12)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw		*(2)*	*(0)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych		*0*	*(2)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań		*(68)*	*(136)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów		*(79)*	*(210)*
Działalność inwestycyjna			
*(Zwiększenie)/zmniejszenie aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt**		*15*	*(42)*
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO		**(125)**	**(190)**
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		*(125)*	*(190)*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	2.5	*411*	*601*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	2.5	*286*	*411*

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO EFR

(mln EUR)

	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)
STAN NA 31.12.2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 732)**	**2 252**	**1 086**
Podwyższenie kapitału – wkłady	*(62)*	*(1 200)*	*1 138*	–	–	*1 138*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*(1 240)*	–	*(1 240)*
STAN NA 31.12.2024	**60 544**	**4 840**	**55 704**	**(56 973)**	**2 252**	**983**
Podwyższenie kapitału – wkłady	*(16)*	*(800)*	*784*	–	–	*784*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*(1 094)*	–	*(1 094)*
STAN NA 31.12.2025	**60 528**	**4 040**	**56 488**	**(58 066)**	**2 252**	**673**

BILANS POSZCZEGÓLNYCH EFR

(mln EUR)

		31.12.2025				31.12.2024			
	Informacja dodatkowa	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
AKTYWA TRWAŁE									
Aktywa finansowe	2.1	–	*12*	*104*	*116*	–	*14*	*114*	*128*
Płatności zaliczkowe	2.2	–	*382*	*110*	*492*	–	*418*	*82*	*500*
Wkłady do funduszu powierniczego	2.3	*31*	*9*	*47*	*87*	*31*	*9*	*148*	*188*
Należności z tytułu transakcji wymiany		–	–	*5*	*5*	–	–	*5*	*5*
		31	**403**	**266**	**700**	**31**	**441**	**349**	**821**
AKTYWA OBROTOWE									
Aktywa finansowe		–	–	*1*	*1*	–	–	*5*	*5*
Płatności zaliczkowe	2.2	–	*50*	*481*	*532*	*6*	*81*	*655*	*742*
Należności z tytułu transakcji wymiany i wartości odzyskiwalne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.4	–	*15*	*23*	*37*	–	*21*	*16*	*37*
Rachunki między EFR		*(207)*	*168*	*39*	–	*(207)*	*227*	*(20)*	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.5	–	–	*286*	*286*	–	–	*411*	*411*

(mln EUR)

		31.12.2025				31.12.2024			
	Informacja dodatkowa	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
		(207)	**233**	**830**	**856**	**(201)**	**329**	**1 067**	**1 194**
AKTYWA OGÓŁEM		**(176)**	**636**	**1 096**	**1 556**	**(170)**	**770**	**1 415**	**2 016**
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE									
Zobowiązania finansowe	2.6	–	–	*(1)*	*(1)*	–	–	*(1)*	*(1)*
		–	–	**(1)**	**(1)**	–	–	**(1)**	**(1)**
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE					–				
Rezerwy	2.6	–	–	–	–	–	–	*(2)*	*(2)*
Zobowiązania	2.7	–	*(16)*	*(171)*	*(187)*	*(0)*	*(25)*	*(230)*	*(256)*
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	2.8	–	*(34)*	*(661)*	*(695)*	*(0)*	*(71)*	*(703)*	*(774)*
		–	**(50)**	**(832)**	**(882)**	**(0)**	**(96)**	**(935)**	**(1 032)**
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		–	**(50)**	**(832)**	**(883)**	**(0)**	**(96)**	**(936)**	**(1 032)**
					–				
AKTYWA NETTO		**(176)**	**586**	**263**	**673**	**(170)**	**674**	**479**	**983**
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR	2.9	*10 434*	*20 816*	*25 237*	*56 488*	*10 435*	*20 819*	*24 449*	*55 704*
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy	2.9	*2 252*	–	–	*2 252*	*2 252*	–	–	*2 252*
Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR	2.9	*(510)*	*(187)*	*696*	–	*(510)*	*(187)*	*696*	–
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat		*(12 348)*	*(19 959)*	*(24 666)*	*(56 973)*	*(12 348)*	*(19 887)*	*(23 497)*	*(55 733)*
Wynik ekonomiczny za rok		*(5)*	*(85)*	*(1 004)*	*(1 094)*	–	*(72)*	*(1 169)*	*(1 240)*
AKTYWA NETTO		**(176)**	**586**	**263**	**673**	**(170)**	**674**	**479**	**983**

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH EFR

(mln EUR)

		2025				2024			
	Informacja dodatkowa	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
PRZYCHODY									
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany									
Odzyskiwanie środków	3.1	*1*	*5*	*5*	*12*	*1*	*28*	*12*	*41*
		1	**5**	**5**	**12**	**1**	**28**	**12**	**41**
Przychody z transakcji wymiany									
Przychody finansowe	3.2	–	–	*8*	*8*	–	*1*	*18*	*19*
Pozostałe przychody	3.2	–	*1*	*19*	*20*	*2*	*4*	*65*	*71*
		–	**2**	**26**	**28**	**2**	**5**	**83**	**90**
Przychody ogółem		**2**	**6**	**32**	**40**	**3**	**33**	**95**	**131**
KOSZTY									
Wydatkowane przez inne podmioty	3.3	–	–	*(4)*	*(4)*	–	–	*(4)*	*(4)*
Instrumenty pomocy	3.4	*(8)*	*(83)*	*(953)*	*(1 043)*	*(2)*	*(90)*	*(1 145)*	*(1 237)*
Koszty współfinansowania	3.5	–	*(1)*	–	*(1)*	–	*(12)*	*(5)*	*(17)*
Koszty finansowe	3.6	*2*	*(3)*	*(39)*	*(40)*	–	*5*	*(9)*	*(3)*
Inne koszty	3.7	*(1)*	*(5)*	*(40)*	*(46)*	*(2)*	*(7)*	*(101)*	*(110)*
Koszty ogółem		**(6)**	**(91)**	**(1 036)**	**(1 133)**	**(3)**	**(104)**	**(1 264)**	**(1 371)**
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		**(5)**	**(85)**	**(1 004)**	**(1 094)**	–	**(72)**	**(1 169)**	**(1 240)**

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO POSZCZEGÓLNYCH EFR

(mln EUR)

9. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2023	**10 442**	**–**	**10 442**	**(12 348)**	**2 252**	**(509)**	**(163)**
Przesunięcia do/z 10. EFR	–	–	–	–	–	–	–
Przesunięcia do/z 10. i 11. EFR	–	–	–	–	–	*(1)*	*(1)*
Zwroty dla państw członkowskich	*(6)*	–	*(6)*	–	–	–	*(6)*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*0*	–	–	*0*
STAN NA 31.12.2024	**10 435**	**1**	**10 435**	**(12 348)**	**2 252**	**(510)**	**(170)**
Podwyższenie kapitału – wkłady	–	–	–	–	–	–	–
Przesunięcia do/z 10. i 11. EFR	–	–	–	–	–	–	–
Zwroty dla państw członkowskich	*(1)*	–	*(1)*	–	–	–	*(1)*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*(5)*	–	–	*(5)*
STAN NA 31.12.2025	**10 434**	**–**	**10 434**	**(12 353)**	**2 252**	**(510)**	**(176)**

(mln EUR)

10. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2023	**20 834**	**–**	**20 834**	**(19 886)**	**–**	**(120)**	**827**
Przesunięcia do/z 8. i 9. EFR	–	–	–	–	–	*1*	*1*
Przesunięcia do/z 11. EFR	–	–	–	–	–	*(68)*	*(68)*
Zwroty dla państw członkowskich	*(15)*	–	*(15)*	–	–	–	*(15)*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*(72)*	–	–	*(72)*
STAN NA 31.12.2024	**20 819**	**–**	**20 819**	**(19 959)**	**–**	**(187)**	**674**

(mln EUR)

10. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
Przesunięcia do/z 8. i 9. EFR	–	–	–		–	–	–
Przesunięcia do/z 11. EFR	–	–	–		–	–	–
Zwroty dla państw członkowskich	*(3)*	–	*(3)*		–	–	*(3)*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*(85)*	–	–	*(85)*
STAN NA 31.12.2025	**20 816**	–	**20 816**	**(20 044)**	–	**(187)**	**586**

(mln EUR)

11. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2023	**29 331**	**6 040**	**23 290**	**(23 498)**	–	**628**	**422**
Podwyższenie kapitału – wkłady	–	*(1 200)*	*1 200*	–	–	*68*	*1 268*
Zwroty dla państw członkowskich	*(41)*	–	*(41)*	–	–	–	*(41)*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*(1 169)*		–	*(1 169)*
STAN NA 31.12.2024	**29 290**	**4 840**	**24 449**	**(24 667)**	–	**696**	**479**
Podwyższenie kapitału – wkłady	–	*(800)*	*800*	–	–	–	*800*
Zwroty dla państw członkowskich	*(12)*	–	*(12)*	–	–	–	*(12)*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*(1 004)*	–	–	*(1 004)*
STAN NA 31.12.2025	**29 278**	**4 040**	**25 237**	**(25 671)**	–	**696**	**263**

INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO EFR ([4])

([4]) Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

1. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

1.1. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Celem sprawozdania finansowego jest dostarczenie przydatnych dla szerokiego kręgu zainteresowanych podmiotów informacji o sytuacji finansowej, wynikach i przepływach pieniężnych danej jednostki.

Ogólne założenia (lub zasady rachunkowości), których należy przestrzegać przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, są określone w regule rachunkowości UE nr 1 („sprawozdania finansowe") i są identyczne z zasadami opisanymi w MSRSP nr 1; obejmują one: rzetelną prezentację, zasadę memoriału, założenie kontynuowania działalności, ciągłość prezentacji, istotność, agregowanie, kompensowanie i porównywalność informacji. Cechy jakościowe sprawozdawczości finansowej to przydatność, wierne odzwierciedlenie (wiarygodność), zrozumiałość, aktualność, porównywalność i sprawdzalność.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1.2.1. *Okres sprawozdawczy*

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w ujęciu rocznym. Rok obrachunkowy rozpoczyna się dnia 1 stycznia, a kończy dnia 31 grudnia.

1.2.2. *Waluta i zasady przeliczania*

Roczne sprawozdanie finansowe prezentowane jest w euro, przy czym euro jest walutą funkcjonalną UE. Transakcje w walutach obcych przelicza się na euro według kursu walutowego obowiązującego w dniu transakcji. Dodatnie i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz z ponownego przeliczenia według kursów wymiany obowiązujących na koniec roku pieniężnych składników aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Inne metody przeliczania stosuje się w przypadku rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, które zachowują wartość w euro według kursu na dzień zakupu.

Stan na koniec roku aktywów i zobowiązań pieniężnych denominowanych w walutach obcych przelicza się na euro według poniższych kursów wymiany Europejskiego Banku Centralnego obowiązujących na dzień 31 grudnia:

Kurs wymiany EUR

Waluta	31.12.2025	31.12.2024	Waluta	31.12.2025	31.12.2024
BGN	**1,9558**	1,9558	**PLN**	**4,221**	4,275
CZK	**24,237**	25,185	**RON**	**5,0968**	4,9743
DKK	**7,4689**	7,4578	**SEK**	**10,8215**	11,459
GBP	**0,8726**	0,82918	**CHF**	**0,9314**	0,9412
NOK	**11,843**	11,795	**JPY**	**184,09**	163,06
HUF	**385,15**	411,35	**USD**	**1,175**	1,0389

1.2.3. *Wykorzystanie szacunków*

Zgodnie z MSRSP i ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym muszą opierać się na szacunkach i założeniach kierownictwa, których podstawą są możliwie jak najbardziej wiarygodne dostępne informacje. Istotne szacunki dotyczą m.in.: kwot zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, ryzyka finansowego związanego z należnościami oraz kwotami ujawnionymi w informacjach dodatkowych dotyczących instrumentów finansowych, odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz zobowiązań z tytułu umów gwarancji finansowych, przychodów przyszłych okresów i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, rezerw, stopnia utraty wartości w przypadku wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych, możliwej do uzyskania wartości netto zapasów, aktywów i zobowiązań warunkowych. Rzeczywiste wyniki mogą nie pokrywać się z szacunkami.

Racjonalne oszacowanie stanowi istotną część przygotowania sprawozdań finansowych i nie podważa ich wiarygodności. Dana wartość szacunkowa może zostać zweryfikowana, jeśli zmienią się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji czy zdobycia większego doświadczenia. Weryfikacja wartości szacunkowych z założenia nie odnosi się do poprzednich okresów, jak też nie stanowi korekty błędu. Skutek zmiany danej wartości szacunkowej ujmuje się w nadwyżce lub deficycie w okresach, w których zmiana staje się znana.

1.2.4. *Stosowanie nowych i zmienionych reguł rachunkowości Unii Europejskiej*

Nowe reguły rachunkowości UE mają zastosowanie w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2025 r. lub później.

W dniu 12 grudnia 2025 r. księgowy Komisji Europejskiej przyjął ukierunkowaną zmianę reguły rachunkowości UE nr 1 „Sprawozdania finansowe". Tą zmianą, która obowiązuje w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2025 r. lub później, wprowadzono modyfikacje do wytycznych odnoszących się do sprawozdania dotyczącego segmentów działalności. Ponieważ EFR nie jest zobowiązany do sporządzenia sprawozdania dotyczącego segmentów działalności ani nie przygotowuje takiego sprawozdania, zmiana ta nie ma wpływu na roczne sprawozdanie finansowe.

Nowe reguły rachunkowości UE przyjęte, lecz jeszcze nie obowiązujące w dniu 31 grudnia 2025 r.

Reguła rachunkowości UE nr 8 (zmieniona w 2025 r.)

W dniu 15 kwietnia 2025 r. księgowy Komisji Europejskiej przyjął zmienioną regułę rachunkowości UE nr 8 „Leasing", która obowiązuje w odniesieniu do okresów obrachunkowych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2027 r. lub później. Zmieniona reguła rachunkowości UE nr 8 została zaktualizowana zgodnie z MSRSP nr 43 „Leasing" (i obejmuje zmianę „Leasing preferencyjny i inne umowy dotyczące przeniesienia praw do aktywów"). Główną różnicą w porównaniu z obecną regułą rachunkowości UE nr 8 jest wprowadzenie modelu ujmowania i wyceny praw do użytkowania, zgodnie z którym to modelem leasingobiorcy muszą ujmować w bilansie wszystkie leasingi, w tym leasingi preferencyjne. Nie przewiduje się, aby początkowe zastosowanie zmienionej reguły rachunkowości UE nr 8 miało wpływ na EFR, ponieważ nie jest on zaangażowany w umowy leasingu ani inne odpowiednie umowy.

Reguła rachunkowości UE nr 1 (zmieniona w 2025 r.)

W dniu 15 kwietnia 2025 r. księgowy Komisji Europejskiej przyjął zmienioną regułę rachunkowości UE nr 1 „Sprawozdania finansowe", która obowiązuje w odniesieniu do okresów obrachunkowych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2027 r. lub później. Zmiana ma na celu zapewnienie spójnej klasyfikacji wszystkich pożyczek zaciągniętych w ramach działalności finansowej, w tym pożyczek związanych z leasingiem, nabyciem rzeczowych aktywów trwałych oraz operacjami wzajemnymi, z których wszystkie klasyfikuje się obecnie w ramach działalności operacyjnej. Nie przewiduje się, aby początkowe zastosowanie zmienionej reguły rachunkowości UE nr 1 miało wpływ na EFR, ponieważ nie jest on zaangażowany w odpowiednią działalność finansową.

1.3. **BILANS**

1.3.1. *Aktywa finansowe*

Klasyfikacja w momencie początkowego ujęcia.

Klasyfikacja instrumentów finansowych ustalana jest w momencie początkowego ujęcia. W oparciu o model zarządzania i charakterystykę przepływów pieniężnych wynikających z umowy aktywa finansowe klasyfikuje się do następujących trzech kategorii: aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny lub aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

(i) *Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie*

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe niebędące instrumentem pochodnym, które spełniają dwa warunki: 1) jednostka posiada je, aby uzyskać przepływy pieniężne wynikające z umowy; 2) w określonych terminach istnieją przepływy pieniężne wynikające z umowy, które są jedynie spłatą kwoty głównej oraz odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Kategoria ta obejmuje:

— środki pieniężne i ich ekwiwalenty,

— pożyczki (w tym depozyty terminowe o pierwotnym terminie zapadalności powyżej trzech miesięcy),

— należności z tytułu transakcji wymiany.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu zalicza się do aktywów obrotowych, z wyjątkiem tych, których termin zapadalności przekracza 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

(ii) *Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny*

Te aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi obejmują przepływy pieniężne wynikające z umowy, które są jedynie spłatą kwoty głównej oraz odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Ponadto model zarządzania polega na utrzymywaniu aktywów finansowych zarówno w celu zebrania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i w celu sprzedaży aktywów finansowych.

Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli przewiduje się ich zbycie w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Na 31 grudnia 2025 r. jednostka nie posiadała takich aktywów.

(iii) *Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt*

Jednostka klasyfikuje instrumenty pochodne i inwestycje kapitałowe jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, ponieważ przepływy pieniężne wynikające z umowy nie stanowią jedynie spłaty kwoty głównej oraz odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Ponadto jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt jednostka klasyfikuje posiadane przez siebie dłużne papiery wartościowe, ponieważ portfele dłużnych papierów wartościowych są zarządzane i wyceniane na podstawie wartości godziwej portfela.

Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli przewiduje się ich zbycie w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Początkowe ujęcie i wycena

Zakup aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt ujmuje się na dzień transakcji, tj. dzień, w którym jednostka zobowiązała się kupić składnik aktywów. Ekwiwalenty środków pieniężnych i pożyczki ujmuje się w dniu zdeponowania środków pieniężnych w instytucji finansowej lub przekazania ich pożyczkobiorcom.

Aktywa finansowe są początkowo wyceniane według wartości godziwej. W przypadku wszystkich aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt koszty transakcji dodaje się do wartości godziwej przy początkowym ujęciu. W przypadku aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt koszty transakcji ujmuje się jako koszty w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Wartość godziwa składnika aktywów finansowych w momencie jego początkowego ujęcia jest zazwyczaj ceną transakcyjną, chyba że transakcja nie została zawarta na warunkach rynkowych, tj. bez wynagrodzenia lub za nominalnym wynagrodzeniem do celów polityki publicznej. W takim przypadku różnica pomiędzy wartością godziwą instrumentu finansowego a ceną transakcyjną jest składnikiem niestanowiącym transakcji wymiany, który ujmuje się jako koszt w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. W takim przypadku wartość godziwa składnika aktywów finansowych jest wyprowadzana z bieżących transakcji rynkowych w odniesieniu do instrumentu bezpośrednio równoważnego. Jeśli dla danego instrumentu nie ma aktywnego rynku, wartość godziwą uzyskuje się z techniki wyceny, która wykorzystuje dostępne dane z rynków możliwych do obserwowania.

Późniejsza wycena

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt wycenia się następnie według wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej (w tym te wynikające z przeliczeń walutowych oraz wszelkich uzyskanych odsetek) ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie, w którym powstały.

Wartość godziwa przy późniejszej wycenie

Wartość godziwą inwestycji notowanych na aktywnych rynkach ustala się w oparciu o bieżące oferowane ceny zakupu. W przypadku składników aktywów finansowych, dla których nie ma aktywnego rynku (oraz w przypadku nienotowanych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym) UE określa wartość godziwą w oparciu o techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawnych transakcji na warunkach rynkowych, odniesienie do innych analogicznych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Inwestycje w fundusze *venture capital*, które nie są notowane na aktywnym rynku, wycenia się według przypisanej wartości aktywów netto, którą uznaje się za równą ich wartości godziwej.

Utrata wartości aktywów finansowych

UE ujmuje i wycenia stratę z tytułu utraty wartości w odniesieniu do oczekiwanych strat kredytowych na aktywach finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu i według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny.

Oczekiwane straty kredytowe to wartość bieżąca różnicy między przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy a przepływami pieniężnymi, które UE spodziewa się uzyskać. Oczekiwane straty kredytowe uwzględniają racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy.

W przypadku aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie wartość bilansowa składnika aktywów jest zmniejszana o kwotę straty z tytułu utraty wartości, która jest ujmowana w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Jeżeli w kolejnym okresie kwota straty z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności dokonuje się odwrócenia uprzednio ujętego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

a) *Należności*

Jednostka wycenia stratę z tytułu utraty wartości w kwocie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, stosując praktyczne rozwiązania (np. macierz rezerw).

b) *Środki pieniężne i ich ekwiwalenty*

Jednostka przechowuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty na bieżących rachunkach bankowych oraz w depozytach terminowych do 3 miesięcy. Środki pieniężne przechowuje się w bankach o bardzo wysokim ratingu kredytowym, a więc o bardzo niskim prawdopodobieństwie niewykonania zobowiązania. Ze względu na krótki czas trwania i niskie prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania oczekiwane straty kredytowe na środkach pieniężnych i ich ekwiwalentach są znikome. W związku z tym w odniesieniu do ekwiwalentów środków pieniężnych nie dokonuje się odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

c) *Pożyczki*

Oczekiwane straty kredytowe wycenia się za pomocą modelu obejmującego trzy etapy, który uwzględnia ważone prawdopodobieństwem zdarzenia niewykonania zobowiązania w całym okresie życia składnika aktywów finansowych oraz zmiany ryzyka kredytowego od momentu powstania składnika aktywów finansowych. W przypadku pożyczek moment powstania odpowiada dacie nieodwołalnego udzielenia zobowiązania do udzielenia pożyczki.

Jeżeli od momentu powstania nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego („etap 1"), strata z tytułu utraty wartości odpowiada oczekiwanym stratom kredytowym z tytułu możliwych zdarzeń niewykonania zobowiązania w ciągu najbliższych 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego („12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe"). Jeżeli od momentu powstania ryzyko kredytowe znacznie wzrosło („etap 2") lub istnieją obiektywne dowody na utratę wartości ze względu na ryzyko kredytowe („etap 3"), strata z tytułu utraty wartości odpowiada oczekiwanym stratom kredytowym z tytułu możliwych zdarzeń niewykonania zobowiązania w ciągu całego okresu życia składnika aktywów finansowych („oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia").

Usunięcie z bilansu

Instrumenty finansowe usuwa się z ksiąg w przypadku wygaśnięcia praw do otrzymywania przepływów pieniężnych z inwestycji lub w przypadku, gdy jednostka przeniosła zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z prawem własności na inny podmiot. Sprzedaż aktywów finansowych przez nadwyżkę lub deficyt ujmuje się na dzień transakcji.

1.3.2. *Płatności zaliczkowe*

Zaliczkowanie jest formą płatności z wyprzedzeniem na rzecz beneficjenta, mającą na celu zapewnienie płynności. Może być ono rozbite na szereg płatności w okresie wskazanym w danej umowie, decyzji, porozumieniu lub akcie podstawowym. Płatność lub zaliczka musi zostać wykorzystana na cele, na które była przeznaczona, w okresie wskazanym w umowie lub podlega zwrotowi. Jeżeli beneficjenci nie poniosą wydatków kwalifikowalnych, mają obowiązek zwrócić przyznaną zaliczkę jednostce. Ponieważ zatem jednostka zachowuje kontrolę nad płatnościami zaliczkowymi i jest upoważniona do otrzymania zwrotu z tytułu części niekwalifikowalnej, kwotę ujmuje się jako składnik aktywów.

Płatności zaliczkowe początkowo ujmuje się w bilansie w momencie przekazania środków pieniężnych odbiorcy. Wycenia się je w kwocie przekazanej zapłaty. W kolejnych okresach płatności zaliczkowe są wyceniane w kwocie początkowo ujętej w bilansie pomniejszonej o koszty kwalifikowalne (w tym w stosownych przypadkach kwoty szacunkowe) poniesione w danym okresie.

1.3.3. *Należności i wartości odzyskiwalne*

W zasadach rachunkowości UE ustanowiono wymóg odrębnej prezentacji transakcji wymiany i transakcji innych niż transakcje wymiany. Aby odróżnić te dwie kategorie, pojęcie „należności" zastrzega się do transakcji wymiany, natomiast w odniesieniu do transakcji innych niż transakcje wymiany, tj. transakcji, w ramach których UE otrzymuje wartości od innej jednostki, nie przekazując bezpośrednio w zamian wartości zbliżonej, stosuje się termin „wartości odzyskiwalne" (np. wartości odzyskiwalne od państw członkowskich związane z zasobami własnymi).

Należności z tytułu transakcji wymiany spełniają kryteria definicji instrumentów finansowych. Jednostka klasyfikuje je jako aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu i odpowiednio je wycenia.

Wartości odzyskiwalne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany ujmuje się w wartości godziwej w dniu nabycia pomniejszonej o odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości. Odpisu z tytułu utraty wartości dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody wskazujące na to, że jednostka nie będzie w stanie odzyskać wszystkich wartości odzyskiwalnych na pierwotnie ustalonych warunkach. Kwota odpisu aktualizującego stanowi różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a jego wartością odzyskiwalną. Kwota odpisu ujmowana jest w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

1.3.4. *Środki pieniężne i ich ekwiwalenty*

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są aktywami finansowymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu, które obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie lub w krótkim terminie i inne krótkoterminowe wysoce płynne inwestycje o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy.

1.3.5. *Zobowiązania*

Zobowiązania obejmują zarówno kwoty związane z transakcjami wymiany takimi jak zakup towarów i usług, jak i z transakcjami innymi niż transakcje wymiany np. z zestawieniami poniesionych wydatków od beneficjentów, dotacjami lub innymi formami finansowania przez UE lub otrzymanymi płatnościami zaliczkowymi (zob. informacja dodatkowa 1.4.1).

Jeżeli beneficjentom udziela się dotacji lub innego finansowania, zestawienia poniesionych wydatków ujmowane są jako zobowiązania w kwocie roszczenia w momencie otrzymania zestawienia poniesionych wydatków. Po weryfikacji i zatwierdzeniu kosztów kwalifikowalnych zobowiązania wycenia się w wysokości zatwierdzonej i kwalifikowalnej kwoty.

Zobowiązania z tytułu zakupu towarów i usług ujmowane są w momencie otrzymania faktury w wysokości kwoty początkowej. Powiązane koszty ujmowane są w momencie realizacji dostaw i usług i ich akceptacji przez jednostkę.

1.3.6. *Zobowiązania finansowe*

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe ujmowane w zamortyzowanym koszcie, zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt lub jako zobowiązania z tytułu umów gwarancji finansowej.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są początkowo wyceniane według wartości godziwej, z uwzględnieniem poniesionych kosztów transakcji, a następnie ujmowane w zamortyzowanym koszcie w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. Usuwa się je ze sprawozdania z sytuacji finansowej wyłącznie wtedy, gdy obowiązek został wypełniony, zaniechany, anulowany lub wygasł.

Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt obejmują instrumenty pochodne, jeśli ich wartość godziwa jest ujemna. Jeśli zgodnie z umową gwarancji jednostka jest zobowiązana do dokonania płatności w odpowiedzi na zmiany cen instrumentów finansowych lub kursów wymiany walut obcych, umowa gwarancji jest instrumentem pochodnym. Zobowiązania te są księgowane w taki sam sposób jak aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

Jednostka ujmuje zobowiązanie z tytułu umowy gwarancji finansowej, gdy zawiera umowę zobowiązującą do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi gwarancji stratę, jaką poniesie on z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego. Zobowiązania z tytułu umowy gwarancji finansowej ujmuje się początkowo według wartości godziwej.

Późniejsza wycena zależy od kształtowania się ekspozycji na ryzyko kredytowe z tytułu gwarancji finansowej. Jeżeli nie występuje znaczny wzrost ryzyka kredytowego („etap 1"), zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej wycenia się według wyższej z dwóch wartości: 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych lub początkowo ujętej kwoty pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowaną amortyzację. Jeżeli występuje znaczny wzrost ryzyka kredytowego („etap 2"), zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej wycenia się według wyższej z dwóch wartości: oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia lub początkowo ujętej kwoty pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowaną amortyzację.

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako zobowiązania długoterminowe, z wyjątkiem składników, których termin wymagalności przypada w terminie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Umowy gwarancji finansowej zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy jednostka posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty zobowiązania o co najmniej dwanaście miesięcy od dnia sprawozdawczego.

1.3.7. *Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów*

Transakcje i zdarzenia ujmuje się w sprawozdaniu finansowym w okresie, do którego się one odnoszą. Na koniec roku, w przypadku gdy faktura nie została jeszcze wystawiona, a usługa lub dostawa została zrealizowana przez jednostkę, lub w przypadku istnienia porozumienia umownego (np. przez odniesienie do umowy), w sprawozdaniu finansowym ujmuje się naliczone przychody. Ponadto na koniec roku, w przypadku gdy faktura została wystawiona, ale usługi lub dostawy nie zostały jeszcze zrealizowane, przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje w kolejnym okresie obrachunkowym.

Również koszty ujmuje się w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec okresu obrachunkowego bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są ujmowane w oparciu o szacowaną kwotę zobowiązań do przeniesienia przypadających na dany okres. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oblicza się zgodnie z wydanymi przez księgowego szczegółowymi wytycznymi operacyjnymi i praktycznymi. Wytyczne te mają zapewnić wierne odzwierciedlenie w sprawozdaniu finansowym zjawisk ekonomicznych i innych zjawisk, które ma ono przedstawiać. Analogicznie, jeżeli płatność została dokonana z góry za usługi, których jeszcze nie uzyskano, lub towary, których jeszcze nie otrzymano, koszty zostaną odroczone i ujęte w kolejnym okresie obrachunkowym.

1.4. **SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH**

1.4.1. *Przychody*

Przychody stanowią wpływy brutto korzyści ekonomicznych lub potencjał usługowy, które już uzyskano lub które mają zostać uzyskane przez jednostkę, skutkujące przyrostem aktywów netto innym niż przyrost wynikający z wkładów właścicieli.

W zależności od charakteru operacji leżących u podstaw rozliczeń w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności rozróżnia się przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany oraz przychody z transakcji wymiany.

Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany

Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany odnoszą się do transakcji, w tym transakcji podatkowych i przekazów, w przypadku których jednostka przekazująca zapewnia środki jednostce będącej odbiorcą, która w zamian nie przekazuje bezpośrednio zbliżonej wartości. Transfery to wpływy przyszłych korzyści ekonomicznych lub potencjał usługowy z transakcji innych niż transakcje wymiany, inne niż podatki. W przypadku jednostek UE transfery obejmują głównie środki otrzymane od Komisji (np. dotacja równoważąca dla tradycyjnych agencji lub dotacja operacyjna na umowy o przyznanie wkładu).

W przypadku transferów jednostka wykazuje składnik aktywów, jeżeli w wyniku przeszłego zdarzenia (transfer) kontroluje zasoby i spodziewa się uzyskać z tych zasobów przyszłe korzyści ekonomiczne lub potencjał usługowy, oraz jeżeli można w sposób rzetelny dokonać pomiaru wartości godziwej. Wpływ zasobów z transakcji innych niż transakcje wymiany ujmowany jako składnik aktywów (tj. środki pieniężne) ujmuje się także jako przychody, chyba że jednostka ma obecny obowiązek w odniesieniu do tego transferu (warunek), który trzeba wypełnić, zanim transfer będzie można ująć jako przychody. Do czasu wypełnienia warunku przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje jako zobowiązanie.

Przychody z transakcji wymiany

Przychody ze sprzedaży towarów i usług ujmuje się, gdy znaczące ryzyko oraz korzyści wynikające z własności towarów zostają przeniesione na kupującego. Przychody związane ze świadczeniem usług ujmuje się przez odniesienie do etapu realizacji transakcji na dzień sprawozdawczy.

a) *Przychody i koszty odsetkowe*

Przychody i koszty odsetkowe pochodzące z aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. Jest to metoda obliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów odsetkowych w danym okresie.

b) *Przychody z tytułu dywidend*

Przychody z tytułu dywidend lub podobne podziały zysku ujmuje się z chwilą powstania uprawnienia do otrzymania płatności.

c) *Przychody i koszty z tytułu aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt*

Dotyczy to wartości godziwej zysków (przychodów) i strat (kosztów) na tych aktywach finansowych, w tym wynikających z przeliczania walut. W przypadku oprocentowanych aktywów finansowych obejmuje to także odsetki.

d) *Przychody z tytułu umów gwarancji finansowej*

Przychody z tytułu umów gwarancji finansowej (premia gwarancyjna) są ujmowane w okresie, w którym jednostka jest gotowa do zrekompensowania posiadaczowi umowy gwarancji finansowej strat kredytowych, jakie może on ponieść.

1.4.2. *Koszty*

Koszty to zmniejszenie korzyści ekonomicznych lub potencjału usługowego w okresie sprawozdawczym w postaci wypływów lub zużycia aktywów lub też zaciągnięcia zobowiązań, które prowadzi do zmniejszenia aktywów netto. Obejmują one zarówno koszty związane z transakcjami wymiany, jak i koszty związane z transakcjami innymi niż transakcje wymiany.

Koszty związane z transakcjami wymiany wynikające z zakupu towarów i usług ujmuje się z chwilą realizacji dostaw i ich akceptacji przez jednostkę. Wycenia się je po koszcie wytworzenia określonym na fakturze. Ponadto na dzień bilansowy koszty związane z usługami dostarczonymi w okresie, za który jeszcze nie otrzymano lub nie zaakceptowano faktury, ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Koszty z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany odnoszą się do transferów na rzecz beneficjentów i dzielą się na trzy rodzaje: wierzytelności, transfery na mocy umów oraz dotacje, wkłady i darowizny uznaniowe. Transfery ujmuje się jako koszty w okresie, w którym miały miejsce zdarzenia leżące u ich podstaw, pod warunkiem że przepisy rozporządzenia finansowego dopuszczają tego rodzaju transfer lub została podpisana umowa dopuszczająca taki transfer, beneficjent spełnia wszelkie kryteria kwalifikowalności oraz możliwe jest wiarygodne oszacowanie kwoty.

Otrzymany wniosek o płatność lub zestawienie poniesionych wydatków spełniające kryteria ujmowania wykazywane są jako koszt w wysokości kwalifikowalnej kwoty. Na koniec roku poniesione koszty kwalifikowalne należne beneficjentom, lecz jeszcze przez nich nie zgłoszone, szacuje się i ujmuje jako bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów.

1.5. **AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE**

1.5.1. *Aktywa warunkowe*

Składnik aktywów warunkowych to składnik aktywów, który może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero przez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od jednostki. Informacje o aktywach warunkowych ujawnia się, jeśli wpływ korzyści ekonomicznych lub potencjału usługowego jest prawdopodobny.

1.5.2. *Zobowiązania warunkowe*

Zobowiązanie warunkowe to zobowiązanie, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero przez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od jednostki; albo obecne zobowiązanie, jeżeli nie jest prawdopodobne, aby w celu wykonania zobowiązania konieczny był wypływ środków reprezentujących korzyści ekonomiczne lub świadczenia.

Zobowiązanie warunkowe powstaje również w rzadkich okolicznościach, gdy obecne zobowiązanie istnieje, ale nie można go wycenić z wystarczającą wiarygodnością.

Zobowiązania warunkowe nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym. Zobowiązania warunkowe wykazuje się, chyba że możliwość wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne lub świadczenia jest odległa.

1.6. **KAPITAŁ**

Państwa członkowskie należące do EFR wnoszą do funduszu wkłady na realizację programów EFR, jak określono w umowie wewnętrznej każdego EFR. Zgodnie z obowiązującą podstawą prawną wezwania do wniesienia kapitału, czyli wnioski o finansowanie na dany rok N, są przyjmowane decyzją Rady w roku N-1, a środki, które mają wpłynąć, są wyraźnie przypisywane do określonych przyszłych okresów.

Wkłady spełniają kryteria wkładów właścicieli (reguła rachunkowości UE nr 1) i dlatego w sprawozdaniu finansowym EFR traktowane są jako kapitał. Kapitał to całkowita kwota wkładów, które mają zostać przekazane przez państwa członkowskie należące do EFR. Ponieważ kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) odlicza się w sposób otwarty od całkowitego kapitału funduszu (zob. zestawienie zmian w aktywach netto), w bilansie wykazuje się jedynie kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem).

W związku z tym, że uzgodnione wkłady przypisuje się określonym okresom sprawozdawczym, a roszczenie prawne EFR wobec państw członkowskich EFR powstaje wyłącznie w tych okresach, wszelkie kwoty otrzymane z góry ujmuje się jako odroczone wpłaty na poczet kapitału w pozycji „Zobowiązania", a nie jako kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem).

1.7. **WSPÓŁFINANSOWANIE**

Otrzymane wkłady na współfinansowanie spełniają kryteria przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany pod pewnymi warunkami i są przedstawiane jako zobowiązania wobec państw członkowskich, państw niebędących członkami UE i innych państw. EFR ma obowiązek wykorzystania wkładów w celu świadczenia usług na rzecz osób trzecich lub zwrócenia aktywów (otrzymanych wkładów). Pozostające do spłaty zobowiązania z tytułu umów o współfinansowanie są równe kwocie otrzymanego wkładu z tytułu współfinansowania pomniejszonej o koszty poniesione w związku z projektem. Nie wpływają one na stan aktywów netto.

Koszty związane ze współfinansowaniem projektów są ujmowane w miarę ponoszenia. Odpowiadająca im kwota wkładów jest uznawana za przychody operacyjne i wpływ na wynik ekonomiczny za rok jest zerowy.

2. **INFORMACJA DODATKOWA DO BILANSU**

AKTYWA

2.1. **AKTYWA FINANSOWE**

Składnikiem aktywów finansowych jest każdy składnik aktywów mający postać:

a) środków pieniężnych;

b) instrumentu kapitałowego innej jednostki;

c) umownego prawa do: otrzymania środków pieniężnych albo innego składnika aktywów finansowych od innej jednostki lub wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie korzystnych warunkach; lub

d) umowy, która będzie rozliczona lub może być rozliczona we własnych instrumentach kapitałowych jednostki.

Aktywa finansowe przypisuje się do następujących kategorii: „aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie", „aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt" oraz „aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny". Klasyfikacja instrumentów finansowych ustalana jest w momencie początkowego ujęcia i podlega ponownej wycenie na każdy dzień bilansowy.

Aktywa finansowe EFR składają się z aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej oraz pożyczek i obejmują:

(mln EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Długoterminowe		
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*92*	*112*
Pożyczki	*24*	*16*
	116	**128**
Krótkoterminowe		
Pożyczki	*1*	*5*
	1	**5**
Ogółem	**117**	**132**

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt o wartości 92 mln EUR dotyczą inwestycji kapitałowych w następujących obszarach:

— zrównoważona energia odnawialna – za pośrednictwem Climate Investor One, ElectriFI i Globalnego Funduszu Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej,

— promowanie integracyjnego finansowania małych gospodarstw rolnych i MŚP z obszarów wiejskich – za pośrednictwem FUNDUSZU ABC,

— włączenie społeczne pod względem finansowym w Ugandzie – za pośrednictwem aBi Finance, oraz

— tworzenie miejsc pracy i zrównoważony wzrost gospodarczy w Afryce przez inicjatywę Boost Africa.

Pożyczki długoterminowe o wartości 24 mln EUR i pożyczki krótkoterminowe o wartości 1 mln EUR dotyczą dwóch głównych obszarów: rolnictwa zrównoważonego – za pośrednictwem inicjatywy AgriFI, a także dostępu do energii elektrycznej i jej wytwarzania ze źródeł zrównoważonej energii – za pośrednictwem instrumentu inwestycyjnego ElectriFI.

2.2. PŁATNOŚCI ZALICZKOWE

Wiele umów przewiduje wypłatę zaliczek przed rozpoczęciem prac, realizacją dostaw lub świadczeniem usług. W niektórych przypadkach określone w umowach harmonogramy płatności przewidują płatności na podstawie sprawozdań z postępów prac. Zaliczki są zazwyczaj wypłacane w walucie kraju lub terytorium, gdzie realizowany jest projekt.

Okres wykorzystania zaliczkowania decyduje o tym, czy wykazywane jest ono w aktywach jako zaliczkowanie krótkoterminowe czy długoterminowe. Wykorzystanie jest określane w umowie dotyczącej danego projektu. Wszelkie wykorzystanie zapadalne w terminie krótszym niż dwanaście miesięcy od dnia sprawozdawczego wykazuje się jako zaliczkowanie krótkoterminowe. Ponieważ wiele z projektów EFR ma charakter długoterminowy, powiązane z nimi zaliczki powinny być dostępne przez okres dłuższy niż jeden rok. Tym samym takie kwoty zaliczek wykazuje się jako aktywa długoterminowe.

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Zaliczkowanie długoterminowe	2.2.1	–	*382*	*110*	*492*	*500*
Zaliczkowanie krótkoterminowe	2.2.2	–	*50*	*481*	*532*	*742*
Ogółem		–	**432**	**591**	**1 023**	**1 242**

Zmniejszenie łącznej kwoty płatności zaliczkowych o 219 mln EUR wynika przede wszystkim ze zmniejszenia płatności zaliczkowych wypłaconych beneficjentom w ramach 11. EFR z 737 mln EUR w 2024 r. do 591 mln EUR w 2025 r. Zmiana ta odzwierciedla osiągnięcie przez 11. EFR terminu zapadalności i wynikający z tego spadek liczby otwartych umów.

Po wejściu w życie klauzuli wygaśnięcia z końcem 2020 r. od dnia 1 stycznia 2021 r. nie można zawierać żadnych nowych umów w sprawie finansowania w ramach 11. EFR. Nadal można jednak podpisywać umowy szczegółowe oparte na istniejących umowach w sprawie finansowania. W rezultacie liczba nowo podpisanych umów stopniowo spadała z 452 w 2023 r. do 181 w 2024 r. i do 21 w 2025 r.

Płatności zaliczkowe związane z 10. EFR zmniejszyły się z 560 mln EUR w 2024 r. do 432 mln EUR w 2025 r. Spadek ten jest zgodny z normalnym cyklem wdrażania EFR i odzwierciedla stopniowe zamykanie programów.

W ramach zaliczkowania długoterminowego kwota 373 mln EUR (393 mln EUR w 2024 r.) dotyczy otwartych płatności zaliczkowych w odniesieniu do dwóch umów zawartych w ramach Funduszu powierniczego UE na rzecz infrastruktury w Afryce (AITF). Celem wspomnianego funduszu powierniczego jest zapewnienie wsparcia finansowego w postaci dotacji na projekty infrastrukturalne równolegle z finansowaniem długoterminowym udostępnianym przez podmioty finansujące projekty. Takie finansowanie w formie dotacji stanowi dźwignię dla finansowania długoterminowego zapewnianego przez uczestniczące instytucje finansowe. W momencie podpisywania umów uznano, że rodzaj działalności prowadzonej przez fundusz powierniczy jest należycie uwzględniony w porozumieniu (wzór dla instrumentów finansowych nie był jeszcze dostępny, a w rozporządzeniu nie było wzmianki o tego rodzaju instrumencie). W związku z tym płatności dokonane na podstawie tych umów zarejestrowano jako płatności zaliczkowe, a nie jako składnik instrumentu finansowego. Ze względu na długoterminowy charakter operacji realizowanych przez fundusz powierniczy roczne rozliczanie dawnych płatności zaliczkowych w ramach AITF odbywa się w stopniu mocno ograniczonym i rozkłada się na lata. W związku z tym, aby lepiej odzwierciedlić uwarunkowania projektów, otwarte płatności zaliczkowe w wysokości 373 mln EUR przeklasyfikowano na długoterminowe, natomiast 54 mln EUR odpowiada kosztom narosłym na koniec roku.

2.2.1. *Zaliczkowanie długoterminowe według sposobów zarządzania*

(mln EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Zarządzanie bezpośrednie		
Podmiot(-y) wykonujący(-e):		
Komisja	*19*	*–*
Agencje wykonawcze UE	*–*	*1*
Delegatury UE	*1*	*2*
	20	**3**
Zarządzanie pośrednie		
Podmiot(-y) wykonujący(-e):		
EBI i EFI	*388*	*402*
Organizacje międzynarodowe	*67*	*65*
Podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną	*5*	*7*
Podmioty prawa publicznego	*12*	*13*
Państwa trzecie	*–*	*10*
	472	**497**
Ogółem	**492**	**500**

2.2.2. *Zaliczkowanie krótkoterminowe*

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Płatności zaliczkowe (brutto)	*3*	*313*	*2 649*	*2 965*	*3 763*
Rozliczone w procedurze zakończenia księgowań na koniec roku	*(3)*	*(263)*	*(2 168)*	*(2 433)*	*(3 022)*
Ogółem	–	**50**	**481**	**532**	**742**

2.2.3. *Zaliczkowanie krótkoterminowe według sposobów zarządzania*

(mln EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Zarządzanie bezpośrednie		
Podmiot(-y) wykonujący(-e):		
Komisja	*40*	*37*
Agencje wykonawcze UE	–	*2*
Delegatury UE	*21*	*47*
	61	**86**
Zarządzanie pośrednie		
Podmiot(-y) wykonujący(-e):		
EBI i EFI	*62*	*62*
Organizacje międzynarodowe	*248*	*388*
Podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną	*50*	*71*
Podmioty prawa publicznego	*79*	*77*
Państwa trzecie	*29*	*56*
Organy UE i partnerstwo publiczno-prywatne	*2*	*1*
	470	**655**
Ogółem	**532**	**742**

2.2.4. *Gwarancje otrzymane w związku z zaliczkowaniem*

Utrzymuje się gwarancje, które mają na celu zabezpieczenie zaliczkowania oraz które są zwalniane po zapłacie ostatniego roszczenia w ramach projektu.

(mln EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Gwarancje dotyczące płatności zaliczkowych	*13*	*19*

Kwota 13 mln EUR obejmuje gwarancje mające na celu zabezpieczenie płatności zaliczkowych wypłacanych w ramach zarządzania bezpośredniego, w którym to przypadku beneficjentem gwarancji jest EFR (zob. informacja dodatkowa 4.1). Większość płatności zaliczkowych wypłaca się jednak w trybie zarządzania pośredniego, w którym beneficjentem gwarancji nie jest EFR, lecz instytucja zamawiająca. W 2025 r. łączna wartość takich gwarancji wyniosła 309 mln EUR.

2.3. **WKŁADY DO FUNDUSZU POWIERNICZEGO**

Pozycja ta przedstawia kwoty wpłacone jako wkłady do funduszu powierniczego UE dla Afryki i unijnego funduszu powierniczego „Bêkou". Wkłady nie obejmują kosztów, które zostały poniesione przez fundusze powiernicze i które można przypisać EFR.

Wkłady do funduszu powierniczego podlegają wykonaniu przez EFR przy użyciu metody zarządzania bezpośredniego.

(mln EUR)

	Wkład netto na 31.12.2024	Wkłady wniesione w 2025	Alokacja kosztów netto funduszy powierniczych – 2025	Wkład netto na 31.12.2025
Afryka	*165*	–	*(91)*	*74*
Fundusz powierniczy „Bêkou"	*23*	–	*(10)*	*13*
Ogółem	**188**	–	**(101)**	**87**

Spadek w porównaniu z poprzednim rokiem odzwierciedla brak dodatkowych wkładów w 2025 r. W związku z tym saldo wynikało wyłącznie z wykorzystania istniejących wkładów na pokrycie wydatków poniesionych w ciągu roku.

Zmiana ta jest spójna z zamknięciem obydwu funduszy powierniczych, których okres wdrażania zakończył się w dniu 31 grudnia 2025 r. Od dnia 1 stycznia 2026 r. fundusze powiernicze weszły w fazę likwidacji, w której nie podejmuje się żadnych nowych działań operacyjnych, a wydatki ograniczają się do zatwierdzania sprawozdań końcowych, rozliczania nierozliczonych sald i odzyskiwania kwot od beneficjentów.

2.4. **NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKCJI WYMIANY I WARTOŚCI ODZYSKIWALNE Z TYTUŁU TRANSAKCJI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY**

Transakcje wymiany to transakcje, które polegają na tym, że jednostka otrzymuje aktywa lub usługi lub że zobowiązania jednostki zostają wygaszone, w zamian za co jednostka przekazuje bezpośrednio drugiej stronie mniej więcej taką samą wartość (przede wszystkim w postaci towarów, usług lub użytkowania aktywów). Transakcje inne niż transakcje wymiany to transakcje, które polegają na tym, że jednostka otrzymuje wartość od innej jednostki, nie przekazując w zamian bezpośrednio mniej więcej takiej samej wartości, albo przekazuje wartość innej jednostce, nie otrzymując w zamian bezpośrednio mniej więcej takiej samej wartości.

2.4.1. *Długoterminowe należności z tytułu transakcji wymiany*

Na dzień 31.12.2025 r. EFR posiadał długoterminowe należności z tytułu transakcji wymiany na kwotę 5 mln EUR obejmujące głównie rozliczenia międzyokresowe czynne wynikające z kilku instrumentów finansowych.

2.4.2. *Krótkoterminowe wartości odzyskiwalne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany i należności z tytułu transakcji wymiany*

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2025	31.12.2024
Wartości odzyskiwalne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.4.2.1	*27*	*24*
Należności z tytułu transakcji wymiany	2.4.2.2	*10*	*12*
Ogółem		**37**	**37**

2.4.2.1. Wartości odzyskiwalne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Klienci	*1*	*45*	*16*	*62*	*52*
Podmioty publiczne	*3*	*15*	*6*	*23*	*19*
Państwa trzecie	–	*2*	*4*	*6*	*16*
Odpis aktualizujący wartość	*(4)*	*(51)*	*(9)*	*(64)*	*(63)*
Ogółem	–	**11**	**16**	**27**	**24**

2.4.2.2. Należności z tytułu transakcji wymiany

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Rozliczenia międzyokresowe czynne	-	-	*1*	*2*	*2*
Rachunki między EFR	*(207)*	*168*	*39*	*–*	*–*
Inne	*–*	*4*	*5*	*9*	*11*
Ogółem	**(207)**	**172**	**45**	**10**	**12**

W celu zapewnienia efektywności do 11. EFR przyporządkowano ogólną pulę środków finansowych obejmującą wszystkie EFR. W związku z tym operacje realizowane pomiędzy poszczególnymi EFR są rozliczane na rachunkach między EFR pomiędzy bilansami poszczególnych EFR.

Pozycja „Inne" obejmuje głównie należności z tytułu instrumentów finansowych. Z kwoty 9 mln EUR innych należności kwota 4 mln EUR odnosi się do należności od GEEREF, a kwota 5 mln EUR odnosi się do należności od Climate Investor One.

2.5. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY ([5])

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są instrumentami finansowymi wycenianymi w zamortyzowanym koszcie, które obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie lub w krótkim terminie (takie jak rachunki bieżące i rachunki oszczędnościowe) i inne krótkoterminowe wysoce płynne inwestycje o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy.

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Rachunki specjalne					
Banki centralne	*–*	*–*	*98*	*98*	*285*
	–	*–*	**98**	**98**	**285**
Rachunki bieżące					
Banki komercyjne	*–*	*–*	*105*	*105*	*49*
Środki pieniężne związane z instrumentami finansowymi	*–*	*–*	*82*	*82*	*77*
	–	*–*	**187**	**187**	**126**
Ogółem	*–*	*–*	**286**	**286**	**411**

Spadek środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o 125 mln EUR wynika głównie ze zmniejszenia rezerw gotówkowych w bankach centralnych. Spadek poziomu płynności wynika głównie z płatności dokonanych na pokrycie wydatków i zaliczek przekraczających wkłady otrzymane w ciągu roku. Wkłady wniesione (zgodnie z wezwaniem) zmalały z 1 200 mln EUR w 2024 r. do 800 mln EUR w 2025 r. Ponadto państwa członkowskie otrzymały z 9. EFR zwrot w wysokości 6,3 mln EUR za pierwszą ratę za 2025 r., natomiast Zjednoczone Królestwo wystąpiło o skompensowanie jego wkładów z tytułu drugiej raty za 2025 r. w wysokości 15 mln EUR jego pozostającym do spłaty udziałem w 10. i 11. EFR (zob. informacja dodatkowa 2.9.1).

([5]) Zgodnie z art. 53 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju środki finansowe ujęto w bilansie 11. EFR. Charakter różnych rachunków bankowych został opisany w rozdziale 5 – Zarządzanie ryzykiem finansowym.

ZOBOWIĄZANIA

2.6. **ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE**

Zobowiązaniem finansowym jest każde zobowiązanie mające postać:

a) zobowiązania umownego: do przekazania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce lub wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na warunkach potencjalnie niekorzystnych; lub

b) umowy, która będzie rozliczona lub może być rozliczona we własnych instrumentach kapitałowych jednostki.

Zobowiązania finansowe przypisuje się do następujących kategorii: „zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt", „inne zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu" lub „zobowiązania z tytułu umów gwarancji finansowej".

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2025	31.12.2024
Długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	*2.6.1*	*1*	*1*
Krótkoterminowe			
Rezerwy finansowe	*2.6.2*	–	*2*
Ogółem		**1**	**3**

2.6.1. *Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych*

Rezerwy te odpowiadają szacunkowym stratom, które zostaną poniesione w związku z gwarancjami udzielonymi w ramach różnych instrumentów finansowych, w przypadku których podmioty, którym powierzono to zadanie, są upoważnione do udzielania gwarancji we własnym imieniu, ale z upoważnienia i na ryzyko EFR. Istnieją ograniczenia dotyczące ryzyka finansowego ponoszonego przez EFR w związku z gwarancjami i tworzone są rezerwy aktywów finansowych na pokrycie przyszłych uruchomień gwarancji.

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	–	–	*1*	*1*	*1*

Kwota 1 mln EUR odpowiada szacunkowej stracie w związku z gwarancją udzieloną w ramach instrumentu finansowego Euritz (zob. informacja dodatkowa 4.2.1)

2.6.2. *Rezerwy*

Rezerwy te odpowiadają szacunkowym stratom kredytowym, które zostaną poniesione w związku z pożyczkami udzielonymi w ramach różnych instrumentów finansowych. Rezerwy te odpowiadają szacunkowym stratom, które zostaną poniesione w związku z gwarancjami udzielonymi w ramach różnych instrumentów finansowych, w przypadku których podmioty, którym powierzono to zadanie, są upoważnione do udzielania gwarancji we własnym imieniu, ale z upoważnienia i na ryzyko EFR. Istnieją ograniczenia dotyczące ryzyka finansowego ponoszonego przez EFR w związku z gwarancjami i tworzone są rezerwy aktywów finansowych na pokrycie przyszłych uruchomień gwarancji.

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Krótkoterminowe rezerwy finansowe	–	–	–	–	*2*

2.7. **ZOBOWIĄZANIA**

Zobowiązania są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za towary lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane oraz, w przeciwieństwie do biernego rozliczenia międzyokresowego kosztów, zostały już zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą. Zobowiązania mogą dotyczyć zarówno transakcji wymiany (takich jak zakup towarów i usług), jak i transakcji innych niż transakcje wymiany (np. zestawień poniesionych wydatków od beneficjentów dotacji, płatności zaliczkowych lub innych form finansowania przez UE).

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Zobowiązania krótkoterminowe	2.7.1	-	*10*	*93*	*104*	*150*
Zobowiązania różne	2.7.2	-	*6*	*78*	*83*	*105*
Ogółem		-	**16**	**171**	**187**	**256**

2.7.1. *Zobowiązania krótkoterminowe*

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Dostawcy	–	*7*	*64*	*71*	*56*
Państwa trzecie	–	*(1)*	*8*	*7*	*29*
Podmioty publiczne	–	*4*	*20*	*24*	*66*
Instytucje i agencje	–	–	*2*	*2*	–
Ogółem	–	**10**	**93**	**104**	**150**

Zobowiązania obejmują głównie zestawienia poniesionych wydatków otrzymane przez EFR w związku z dotacjami udzielonymi beneficjentom. Są one rejestrowane w momencie otrzymania zestawienia poniesionych wydatków i w pełnej wysokości zestawienia poniesionych wydatków. Po sprawdzeniu kwalifikowalności beneficjentom wypłaca się jedynie kwoty kwalifikowalne. Na koniec roku analizuje się nierozliczone zestawienia poniesionych wydatków, a szacunkowe kwoty kwalifikowalne związane z tymi zestawieniami ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Szacunkowe kwoty niekwalifikowalne wykazuje się w pozycji „Inne zobowiązania krótkoterminowe".

Spadek zobowiązań wynika z mniejszej liczby otrzymanych faktur, które pozostawały niezapłacone na koniec roku.

2.7.2. *Zobowiązania różne*

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Zobowiązania z tytułu współfinansowania	2.7.2.1	–	*6*	*22*	*27*	*28*
Odroczone wpłaty na poczet kapitału	2.7.2.2	–	–	*51*	*51*	*64*
Inne zobowiązania różne		–	–	*5*	*5*	*12*
Ogółem		–	**6**	**77**	**83**	**105**

2.7.2.1. Zobowiązania z tytułu współfinansowania

Zobowiązania z tytułu współfinansowania odpowiadają środkom otrzymanym przez EFR w związku z umowami o współfinansowanie. EFR ma obowiązek wykorzystać te wkłady w celu świadczenia uzgodnionych usług na rzecz osób trzecich i zwrócić niewykorzystane środki stronom wnoszącym wkład. Okres wykorzystania kwot współfinansowania decyduje o tym, czy kwoty te wykazuje się jako krótkoterminowe czy długoterminowe.

Na koniec roku wszystkie zobowiązania z tytułu współfinansowania poddaje się indywidualnej ocenie – w rezultacie tej oceny wszystkie kwoty, które prawdopodobnie nie zostaną wykorzystane w ciągu kolejnych 12 miesięcy, uznaje się za zobowiązania długoterminowe.

(mln EUR)

	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu współfinansowania	–	–	*6*	*22*	*27*	*28*

2.7.2.2. Odroczone wpłaty na poczet kapitału

Kwota 1,2 mln EUR odroczonych wpłat na poczet kapitału dotyczy zwrotu na rzecz państw członkowskich i Zjednoczonego Królestwa umorzonych lub niewykorzystanych środków z projektów w ramach 9. EFR (zob. informacja dodatkowa 2.9.1). Państwa członkowskie zgodziły się, aby zwrot został skompensowany wkładami z 11. EFR podczas pierwszego wezwania do wniesienia wkładów w 2026 r.

Ponadto, kwota 49 mln EUR odnosi się do pierwszej raty za 2026 r. wpłaconej z góry przez Zjednoczone Królestwo, Portugalię, Węgry i Estonię. Z tej kwoty 44 mln EUR odnosi się w całości do wkładu Zjednoczonego Królestwa. Zgodnie z art. 152 umowy o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo pozostaje stroną EFR do czasu zamknięcia 11. EFR i wszystkich wcześniejszych niezamkniętych EFR oraz wypełnia w tym względzie te same obowiązki co państwa członkowskie (zob. informacja dodatkowa 2.9.1).

2.8. **BIERNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KOSZTÓW**

Rozliczenia międzyokresowe są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za towary lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane, ale w przeciwieństwie do zobowiązań nie zostały jeszcze zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą. Obliczenia rozliczeń międzyokresowych dokonuje się na podstawie otwartej kwoty zobowiązań budżetowych na koniec roku. Część oszacowanych biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, która odnosi się do wypłaconych płatności zaliczkowych, została ujęta jako zmniejszenie kwot płatności zaliczkowych.

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	–	*34*	*661*	*695*	*774*

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują szacunkowe koszty operacyjne w związku z istniejącymi lub zakończonymi umowami bez zatwierdzonych zestawień poniesionych wydatków, przy czym koszty kwalifikowalne poniesione przez beneficjentów oszacowano na podstawie najlepszych informacji dostępnych w chwili sporządzania sprawozdania finansowego. Należy zauważyć, że informacje z działalności bieżącej, np. dotyczące podpisanych po dniu sprawozdawczym przedłużeń umów, nie są systematycznie uwzględniane, a potencjalnego wpływu tej działalności na bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów nie można w wiarygodny sposób oszacować. Część oszacowanych biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, która odnosi się do wypłaconych płatności zaliczkowych, została ujęta jako zmniejszenie kwot płatności zaliczkowych (zob. informacja dodatkowa 2.2).

Spadek biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów o 79 mln EUR wynika ze zmniejszenia liczby umów, w odniesieniu do których należało oszacować i naliczyć koszty. Spadek ten jest zgodny z cyklem działania EFR i liczbą otwartych umów leżącą u podstaw tych rozliczeń.

AKTYWA NETTO

2.9. **KAPITAŁ**

Państwa członkowskie należące do EFR wnoszą do funduszu wkłady na realizację programów EFR, jak określono w umowie wewnętrznej każdego EFR. Zgodnie z obowiązującą podstawą prawną wezwania do wniesienia kapitału, czyli wnioski o finansowanie na dany rok N, są przyjmowane decyzją Rady w roku N-1, a środki, które mają wpłynąć, są wyraźnie przypisywane do określonych przyszłych okresów.

Wkłady spełniają kryteria wkładów właścicieli (reguła rachunkowości UE nr 1) i dlatego w sprawozdaniu finansowym EFR traktowane są jako kapitał. Kapitał to całkowita kwota wkładów, które mają zostać przekazane przez państwa członkowskie należące do EFR. Ponieważ kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) odlicza się od całkowitego kapitału funduszu (zob. zestawienie zmian w aktywach netto), w bilansie wykazuje się jedynie kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem).

W związku z tym, że uzgodnione wkłady przypisuje się określonym okresom sprawozdawczym, a roszczenie prawne EFR wobec państw członkowskich EFR powstaje wyłącznie w tych okresach, wszelkie kwoty otrzymane z góry ujmuje się jako odroczone wpłaty na poczet kapitału w pozycji „Zobowiązania", a nie jako kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem).

2.9.1. *Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR*

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
Kapitał	*10 435*	*20 819*	*29 290*	*60 544*
Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania)	-	-	*(4 840)*	*(4 840)*
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) na 31.12.2024	**10 435**	**20 819**	**24 449**	**55 704**
Kapitał	*10 434*	*20 816*	*29 278*	*60 528*
Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania)	-	-	*(4 040)*	*(4 040)*
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) na 31.12.2025	**10 434**	**20 816**	**25 237**	**56 488**

Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) stanowi kwoty niebędące jeszcze należnością od państw członkowskich. Kapitałem wniesionym (zgodnie z wezwaniem) są wkłady, których dotyczy wezwanie wystosowane przez EFR i które państwa członkowskie przekazują na rachunki zasobów finansowych (zob. poniżej 2.9.2).

Na mocy decyzji Rady (UE) 2025/2324 ([6]) wkłady państw członkowskich określone w umowach wewnętrznych dotyczących 9. EFR zmniejszono o kwotę 1,2 mln EUR ze środków umorzonych w ramach tego EFR. Zwroty wynikające z tego zmniejszenia zostały zbilansowane poprzez dodatkowe wezwania do wniesienia kapitału w ramach 11. EFR. W rzeczywistości zwrot ten zostanie wykorzystany na pierwszą ratę za 2026 r. (zob. informacja dodatkowa 2.7.2).

Zjednoczone Królestwo pozostaje stroną EFR do czasu zamknięcia wszystkich programów, zgodnie z art. 153 umowy o wystąpieniu, jednak jego udział w niewykorzystanych i umorzonych środkach z dziewiątego i 10. EFR nie może zostać ponownie wykorzystany. W 2025 r. Zjednoczone Królestwo wystąpiło o skompensowanie swojej drugiej raty za ten rok jego pozostającym do spłaty udziałem w rezerwie 10. i 11. EFR. W rezultacie kapitał 10. i 11. EFR zmniejszono o 15 mln EUR.

([6]) Decyzja Rady (UE) 2025/2324 z dnia 13 listopada 2025 r. w sprawie wkładów finansowych wpłacanych przez strony Europejskiego Funduszu Rozwoju na rzecz tego funduszu, określająca pułap rocznej kwoty wkładu na 2027 r., roczną kwotę wkładu na 2026 r., kwotę pierwszej raty wkładu na 2026 r. oraz orientacyjną niewiążącą prognozę dotyczącą spodziewanych rocznych kwot wkładów na lata 2028 i 2029 (Dz.U. L, 2025/2324, 14.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2324/oj).

2.9.2. *Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) i kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) w podziale na państwa członkowskie i Zjednoczone Królestwo*

(mln EUR)

Wkłady w ramach 11. EFR	%	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) na 31.12.2024	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) w 2025 r.	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) na 31.12.2025
Austria	*2,40*	*116*	*(19)*	*97*
Belgia	*3,25*	*157*	*(26)*	*131*
Bułgaria	*0,22*	*11*	*(2)*	*9*
Chorwacja	*0,23*	*11*	*(2)*	*9*
Cypr	*0,11*	*5*	*(1)*	*5*
Republika Czeska	*0,80*	*39*	*(6)*	*32*
Dania	*1,98*	*96*	*(16)*	*80*
Estonia	*0,09*	*4*	*(1)*	*3*
Finlandia	*1,51*	*73*	*(12)*	*61*
Francja	*17,81*	*862*	*(143)*	*720*
Niemcy	*20,58*	*996*	*(165)*	*831*
Grecja	*1,51*	*73*	*(12)*	*61*
Węgry	*0,61*	*30*	*(5)*	*25*
Irlandia	*0,94*	*46*	*(8)*	*38*
Włochy	*12,53*	*606*	*(100)*	*506*
Łotwa	*0,12*	*6*	*(1)*	*5*
Litwa	*0,18*	*9*	*(1)*	*7*
Luksemburg	*0,26*	*12*	*(2)*	*10*
Malta	*0,04*	*2*	*(0)*	*2*
Niderlandy	*4,78*	*231*	*(38)*	*193*
Polska	*2,01*	*97*	*(16)*	*81*
Portugalia	*1,20*	*58*	*(10)*	*48*
Rumunia	*0,72*	*35*	*(6)*	*29*
Słowacja	*0,38*	*18*	*(3)*	*15*
Słowenia	*0,22*	*11*	*(2)*	*9*
Hiszpania	*7,93*	*384*	*(63)*	*320*
Szwecja	*2,94*	*142*	*(24)*	*119*
Zjednoczone Królestwo	*14,68*	*710*	*(117)*	*593*
Ogółem	**100,00**	**4 840**	**(800)**	**4 040**

Ponieważ do opłacenia kapitału 9. i 10. EFR wezwano w poprzednich latach i kapitał ten został wniesiony w całości, kwota 800 mln EUR, do której opłacenia wezwano w 2025 r., odnosi się w całości do 11. EFR. Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) zmalał z 1 200 mln EUR w 2024 r. do 800 mln EUR w 2025 r.

2.9.3. *Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR*

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
Saldo na 31.12.2023 r.	**(509)**	**(120)**	**628**	–
Przesunięcie kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 10. EFR	*(1)*	*1*	–	–
Przesunięcie kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 11.EFR	–	*(68)*	*68*	–
Saldo na 31.12.2024 r.	**(510)**	**(187)**	**696**	–
Przesunięcie kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 10. EFR	–	–	–	–
Przesunięcie kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 11.EFR	–	–	–	–
Stan na 31.12.2025	**(510)**	**(187)**	**696**	–

Pozycja ta obejmuje środki przesunięte między aktywnymi EFR.

Po wejściu w życie umowy z Kotonu wszystkie środki niewykorzystane w ramach wcześniejszych aktywnych EFR po umorzeniu przesuwa się do ostatnio uruchomionego EFR. Środki przesunięte z innych EFR zwiększają środki funduszu docelowego, a zmniejszają środki funduszu pochodzenia. Środki przesunięte do rezerwy na wykonanie 10. i 11. EFR mogą zostać zaangażowane tylko na szczególnych warunkach określonych w umowie wewnętrznej.

3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

PRZYCHODY

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	2025	2024
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany	3.1	*12*	*41*
Przychody z transakcji wymiany	3.2	*28*	*90*
Ogółem		**40**	**131**

3.1. PRZYCHODY Z TRANSAKCJI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY

Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany odnoszą się do transakcji, w przypadku których jednostka przekazująca zapewnia środki jednostce będącej odbiorcą, która w zamian nie przekazuje bezpośrednio zbliżonej wartości. Pozycja ta obejmuje głównie kwoty otrzymane od Komisji w ciągu roku oraz odzyskane koszty operacyjne.

(mln EUR)

	Informacja dodatkowa	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2025	2024
Odzyskanie wydatków		*1*	*4*	*5*	*11*	*24*
Przychody w związku ze współfinansowaniem	3.1.1	–	*1*	–	*1*	*17*
Ogółem		**1**	**5**	**5**	**12**	**41**

Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany można przedstawić następująco w rozbiciu na sposoby zarządzania:

(mln EUR)

	2025	2024
Zarządzanie bezpośrednie		
Podmiot(-y) wykonujący(-e):		
Komisja	*1*	*1*
Agencje wykonawcze	*1*	*2*
Delegatury UE	*4*	*4*
	6	**7**
Zarządzanie pośrednie		
Podmiot(-y) wykonujący(-e):		
Państwa trzecie	*4*	*31*
Organizacje międzynarodowe	*1*	*3*
Podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną	*1*	–
	6	**34**
Ogółem	**12**	**41**

3.1.1. *Przychody w związku ze współfinansowaniem*

Otrzymane wkłady na współfinansowanie spełniają kryteria przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany pod pewnymi warunkami i jako takie po ich otrzymaniu nie powinny mieć wypływu na sprawozdanie z finansowych wyników działalności. Wkłady zalicza się do zobowiązań (zob. informacja dodatkowa 2.7.2.1), dopóki nie zostaną spełnione warunki związane z przekazanymi środkami pieniężnymi, tj. dopóki nie zostaną poniesione koszty kwalifikowalne (zob. informacja dodatkowa 3.5). Odpowiednią kwotę ujmuje się następnie w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności jako przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany w związku ze współfinansowaniem. Wpływ na wynik ekonomiczny za rok jest zatem zerowy.

3.2. **PRZYCHODY Z TRANSAKCJI WYMIANY**

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2025	2024
Przychody finansowe	–	–	*8*	*8*	*19*
Pozostałe przychody	–	*1*	*19*	*20*	*71*
Ogółem	–	**2**	**26**	**28**	**90**

Kwota 8 mln EUR w pozycji „Przychody finansowe" obejmuje przede wszystkim odsetki naliczone od nieuregulowanych nakazów odzyskania środków, odsetki od płatności zaliczkowych, odsetki od sald w bankach centralnych i komercyjnych oraz dochody z instrumentów finansowych.

„Pozostałe przychody" odnoszą się głównie do dodatnich różnic kursowych. Odpowiednie ujemne różnice kursowe księguje się w pozycji „Inne koszty" (zob. informacja dodatkowa 3.7).

KOSZTY

3.3. **KOSZTY PONIESIONE PRZEZ INNE PODMIOTY**

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2025	2024
Koszty pomocy technicznej	–	–	*4*	*4*	*4*

Kwota 4 mln EUR dotyczy kosztów pomocy technicznej poniesionych przez kilka instrumentów finansowych.

3.4. **INSTRUMENTY POMOCY**

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2025	2024
Pomoc programowana	*2*	*6*	*459*	*467*	*630*
Projekty w ramach AKP	–	*85*	*331*	*416*	*497*
Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych	–	*1*	*48*	*50*	*(13)*
Inne programy pomocy	*5*	–	–	*5*	–
Wsparcie instytucjonalne	–	*(9)*	*14*	*4*	*4*
Wkłady do funduszy powierniczych	–	–	*101*	*101*	*118*
Ogółem	**8**	**83**	**953**	**1 043**	**1 237**

Wydatki operacyjne EFR obejmują różne instrumenty pomocy i przyjmują różne formy w zależności od sposobu dokonywania płatności i zarządzania nimi.

W 2025 r. wydatki operacyjne zmniejszyły się o 194 mln EUR, głównie ze względu na zmniejszenie wydatków w ramach 11. EFR, które spadły z 1 145 mln EUR w 2024 r. do 953 mln EUR w 2025 r. Spadek ten odzwierciedla cykl życia EFR w miarę ich stopniowego zbliżania się do zamknięcia. 11. EFR wszedł w fazę końcową, po tym jak w dniu 31 grudnia 2020 r. weszła w życie klauzula wygaśnięcia, w której wyznaczono datę graniczną dla nowych zobowiązań. Chociaż nie można przyjmować żadnych nowych decyzji w sprawie finansowania, realizacja prowadzonych obecnie projektów trwa do czasu ich zakończenia, co skutkuje stopniowym zmniejszaniem wydatków.

Podobnie wydatki w ramach 10. EFR odzwierciedlają zaawansowany etap realizacji i stopniowe zamykanie programów. Proces zamykania 10. EFR przebiega sprawnie, przy czym większość umów została już zamknięta, a pozostałe umowy są na końcowym etapie zamykania operacyjnego i finansowego, co obejmuje oceny, audyty i procedury odzyskiwania środków. Kwoty ujemne w ramach 10. EFR związane ze wsparciem instytucjonalnym wynikają z odwrócenia rozliczeń międzyokresowych za 2024 r., które były wyższe niż rzeczywiste wydatki poniesione w 2025 r. Dotyczą one umowy „Wsparcie instytucjonalne dla sekretariatu AKP", która pierwotnie miała wygasnąć w grudniu 2024 r. a została przedłużona do 15 września 2025 r. Ze względu na opóźnienia związane z remontem i sprzedażą Budynku AKP nie udało się w pełni zrealizować planowanych działań, co poskutkowało umorzeniem środków w wysokości 10,7 mln EUR.

W 2025 r. na wydatki na projekty w ramach AKP miał wpływ zysk w wysokości 23 mln EUR będący wynikiem odwrócenia rozliczeń międzyokresowych za 2024 r. związanych z jednym projektem, które to odwrócenie rozliczeń odzwierciedla zaktualizowane informacje na temat realizacji otrzymane od partnera wykonawczego.

9. EFR jest obecnie w fazie końcowej zamykania i jedynie ograniczona liczba umów jest nadal w trakcie realizacji.

Ogółem w okresie od lutego 2025 r. do stycznia 2026 r. zamknięto 578 umów w ramach trzech otwartych EFR, co przyczyniło się do zmniejszenia wydatków operacyjnych.

3.5. **KOSZTY WSPÓŁFINANSOWANIA**

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2025	2024
Współfinansowanie	–	*1*	–	*1*	*17*

Pozycja ta obejmuje koszty poniesione w związku ze współfinansowanymi projektami w 2025 r. Należy zwrócić uwagę, że poniesione koszty obejmują szacunkowe kwoty związane z zakończeniem księgowań (i w związku z tym odwróceniem zapisów dotyczących szacunkowych kwot odnoszących się do roku poprzedniego).

Zgodnie z regułami rachunkowości dotyczącymi współfinansowania poniesione kwoty nie wywarły żadnego wpływu na wynik EFR za rok, ponieważ ujęto je zarówno jako koszty współfinansowania, jak i jako przychody w związku ze współfinansowaniem (zob. również informacja dodatkowa 3.1.1).

Instrumenty pomocy i koszty współfinansowania według rodzaju zarządzania

(mln EUR)

	2025	2024
Zarządzanie bezpośrednie		
Podmiot(-y) wykonujący(-e):		
Komisja	*32*	*17*
Agencje wykonawcze UE	*2*	*3*
Fundusze powiernicze	–	*118*
Delegatury UE	*103*	*148*
	137	**286**
Zarządzanie pośrednie		
Podmiot(-y) wykonujący(-e):		
EBI i EFI	*130*	*84*
Organizacje międzynarodowe	*354*	*287*
Podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną	*88*	*156*
Podmioty prawa publicznego	*55*	*126*
Państwa trzecie	*278*	*314*
Organy UE z partnerstwem publiczno-prywatnym	*1*	–
	906	**967**
Ogółem	**1 044**	**1 254**

3.6. **KOSZTY FINANSOWE**

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2025	2024
Straty netto z tytułu utraty wartości pożyczek i należności	*(2)*	*1*	*4*	*3*	*(1)*
Straty na aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	–	*2*	*31*	*33*	*3*
Dotacja na opłaty	–	–	*4*	*4*	*2*
Ogółem	**(2)**	**3**	**39**	**40**	**3**

Straty netto z tytułu utraty wartości pożyczek i należności obejmują straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych oraz szacowane koszty związane z nieściągalnymi należnościami wynikającymi z przeterminowanych nakazów odzyskania środków (ponad 2 lata), upadłości i umorzeń.

Koszty finansowe w wysokości 33 mln EUR dotyczące aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt dotyczą głównie różnic kursowych, odsetek i zmian wartości godziwej w odniesieniu do szeregu instrumentów finansowych.

Kwota w wysokości 4 mln EUR w pozycji „Dotacja na opłaty" odnosi się do kosztów poniesionych w ramach instrumentu finansowego Kulima.

3.7. INNE KOSZTY

W pozycji tej ujęto koszty o charakterze administracyjnym, takie jak zewnętrzne usługi nieinformatyczne, komunikacja i publikacje, koszty szkoleń itp.

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2025	2024
Koszty administracyjne i informatyczne	-	*1*	*7*	*8*	*43*
Poniesione straty na należnościach z tytułu dostaw i usług	*1*	–	–	*1*	*4*
Straty z tytułu różnic kursowych	–	*3*	*31*	*34*	*63*
Straty wynikające z różnic kursowych z tytułu instrumentów finansowych	–	–	*3*	*3*	*1*
Ogółem	**1**	**5**	**40**	**46**	**110**

Pozycja „Koszty administracyjne i informatyczne" obejmuje kwoty wynikające z wewnętrznej umowy EFR z Komisją na pokrycie wydatków administracyjnych poniesionych przez siedzibę główną i delegatury w trakcie zarządzania programami EFR.

W 2025 r. na koszty administracyjne miało wpływ odwrócenie rozliczeń międzyokresowych za 2024 r. związanych z kosztami personelu finansowanymi z EFR. W rezultacie zgłoszone wydatki na personel wynoszą 1,3 mln EUR zamiast 36 mln EUR faktycznie poniesionych w 2025 r.

4. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ INNE ISTOTNE POZYCJE

4.1. AKTYWA WARUNKOWE

Aktywa warunkowe to ewentualne aktywa, które powstają na skutek przeszłych zdarzeń, a których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej liczby niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki.

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Gwarancje dotyczące płatności zaliczkowych	–	–	*13*	*13*	*19*

Gwarancji dotyczących płatności zaliczkowych wymaga się w niektórych przypadkach od beneficjentów innych niż państwa członkowskie przy wypłacie zaliczek.

Na koniec 2025 r. gwarancje dotyczące płatności zaliczkowych wyniosły 13 mln EUR w porównaniu z 19 mln EUR w 2024 r. Jest to zgodne z cyklem obejmującym zamknięcie EFR oraz stopniowe zamykanie umów.

W przypadku umów zarządzanych w ramach zarządzania pośredniego gwarancje należą do instytucji zamawiających innych niż EFR i nie są w związku z tym wykazywane przez EFR.

4.2. **ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE**

Zobowiązania warunkowe to ewentualne obowiązki, które powstają na skutek przeszłych zdarzeń, a których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej liczby niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki, lub obecne obowiązki wynikające z przeszłych zdarzeń, w przypadku których wypływ środków nie jest prawdopodobny lub nie można wycenić kwoty w wiarygodny sposób.

4.2.1. *Udzielone gwarancje*

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Udzielone gwarancje	–	–	*29*	*29*	*26*

Powyższa tabela przedstawia zakres ekspozycji EFR na ewentualne przyszłe płatności związane z gwarancjami udzielonymi grupie EBI lub innym instytucjom finansowym. Kwoty wykazuje się po potrąceniu rezerw finansowych lub zobowiązań finansowych ujętych dla tych programów.

Kwota 29 mln EUR dotyczy gwarancji w ramach następujących instrumentów finansowych: 8 mln EUR w ramach instrumentu finansowego Euritz, 10 mln EUR w ramach KULIMA FUND i pozostałe 11 mln EUR w ramach instrumentu na rzecz łańcucha wartości w rolnictwie ZAMBIA.

4.2.2. *Zobowiązania warunkowe w związku ze sprawami sądowymi*

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Sprawy sądowe w toku	–	*9*	*7*	*16*	*7*

Na koniec 2025 r. toczyły się tylko dwie sprawy dotyczące łącznie kwoty 16 mln EUR.

4.3. **INNE ISTOTNE POZYCJE**

4.3.1. *Zobowiązania pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty*

Poniższa kwota stanowi budżetowe zobowiązania pozostające do spłaty (RAL) pomniejszone o powiązane kwoty, które ujęto w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności jako koszty. Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty (RAL) to kwota zobowiązań, w przypadku których nie dokonano jeszcze płatności lub umorzenia. Jest to normalną konsekwencją istnienia programów wieloletnich.

(mln EUR)

	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2025	31.12.2024
Zobowiązania pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty	*16*	*106*	*1 533*	*1 654*	*2 701*

Spadek zobowiązań pozostających do spłaty jest w dużej mierze spowodowany zmniejszeniem się zobowiązań budżetowych pozostających do spłaty, które na koniec 2025 r. wyniosły 2 697 mln EUR (w 2024 r.: 3 812 mln EUR). Tendencja ta jest zgodna z cyklem działania EFR i wynika również ze zmiany liczby otwartych umów (zob. informacja dodatkowa 2.2).

5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Poniższe pozycje dotyczące zarządzania ryzykiem finansowym EFR odnoszą się do operacji skarbcowych przeprowadzanych przez Komisję w imieniu EFR w celu wykorzystania jego zasobów.

5.1. POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZABEZPIECZAJĄCA

Zasady zarządzania operacjami skarbcowymi zostały określone w rozporządzeniu finansowym mającym zastosowanie do 11. EFR oraz w umowie wewnętrznej.

Na mocy wspomnianego rozporządzenia obowiązują następujące zasady główne:

a) Swoje wkłady na EFR państwa członkowskie wpłacają na specjalne rachunki bankowe otwarte w banku centralnym każdego państwa członkowskiego lub wyznaczonej przez nie instytucji finansowej. Wkłady pozostają na tych rachunkach specjalnych do momentu, gdy konieczne jest dokonanie płatności przez EFR.

b) Wkłady na EFR są wpłacane przez państwa członkowskie w euro, natomiast płatności EFR są denominowane w euro i w innych walutach.

c) Nie można przekraczać stanu rachunków bankowych otwartych przez Komisję w imieniu EFR.

Oprócz rachunków specjalnych Komisja otwiera w imieniu EFR inne rachunki w instytucjach finansowych (bankach centralnych i bankach komercyjnych) w celu dokonywania płatności i otrzymywania wpływów innych niż wkłady państw członkowskich do budżetu.

Operacje finansowe i płatnicze są w dużej mierze zautomatyzowane i opierają się na nowoczesnych systemach informatycznych. Aby zagwarantować bezpieczeństwo systemu oraz zapewnić rozdział obowiązków zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego, standardami kontroli wewnętrznej Komisji i zasadami audytu, stosuje się określone procedury.

Zarządzanie operacjami skarbcowymi i płatniczymi regulują pisemne wytyczne i procedury, które mają na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego i finansowego oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu kontroli. Wspomniane wytyczne i procedury odnoszą się do różnych obszarów działań, a ich przestrzeganie jest regularnie sprawdzane.

5.2. **RYZYKO WALUTOWE**

Ekspozycja EFR na ryzyko walutowe na koniec roku – pozycja netto

(mln EUR)

	31.12.2025				31.12.2024			
	USD	EUR	Inne	Ogółem	USD	EUR	Inne	Ogółem
Aktywa finansowe								
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	*15*	5	5	*25*	*10*	4	*7*	*21*
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	37	54	1	*92*	42	61	9	*112*
Należności	*5*	*4*		*9*	*6*	*5*	–	*11*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*6*	*280*	–	*286*	*11*	*400*	–	*411*
	63	**343**	**6**	**412**	**69**	**470**	**16**	**555**
Zobowiązania finansowe								
Rezerwy finansowe i zobowiązania z tytułu gwarancji	–	*(5)*	–	*(5)*	–	*(3)*	–	*(3)*
	–	**(5)**	–	**(5)**	–	**(3)**	–	**(3)**
Ogółem	**63**	**338**	**6**	**407**	**69**	**467**	**16**	**552**

Wszystkie wkłady są deponowane w euro; inne waluty kupuje się jedynie wówczas, gdy są konieczne w celu realizacji płatności. W związku z tym operacje skarbcowe EFR nie są narażone na ryzyko walutowe.

5.3. **RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ**

EFR nie zaciąga pożyczek pieniężnych, w związku z czym nie jest narażony na ryzyko stopy procentowej.

Uzyskuje jednak odsetki od kwot zdeponowanych na różnych rachunkach bankowych. Komisja wprowadziła więc w imieniu EFR środki mające na celu zagwarantowanie, że uzyskiwane regularnie odsetki będą odzwierciedlały rynkowe stopy procentowe oraz ich ewentualne wahania.

Wkłady do budżetu EFR są przekazywane przez każde państwo członkowskie na specjalny rachunek otwarty w wyznaczonej przez nie instytucji finansowej. Aby zaradzić ryzyku poniesienia kosztów ujemnych odsetek, które istniało kilka lat temu, wprowadzono procedury zarządzania środkami pieniężnymi w celu zminimalizowania sald na odnośnych rachunkach. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2016/888 ([7]) koszty ujemnych odsetek na tych rachunkach ponosi dane państwo członkowskie.

Salda jednodniowych depozytów składanych na rachunkach w bankach komercyjnych generują dochody z tytułu odsetek codziennie. Oprocentowanie sald na takich rachunkach opiera się na zmiennych stopach rynkowych, do których zastosowanie ma marża umowna (dodatnia lub ujemna). W przypadku większości rachunków obliczanie odsetek jest powiązane z rynkową referencyjną stopą procentową i jest korygowane o wszelkie wahania tej stopy. W związku z tym nie zachodzi ryzyko, że odsetki od sald EFR mogłyby być naliczane według stopy niższej niż stopy rynkowe.

5.4. **RYZYKO KREDYTOWE (RYZYKO KONTRAHENTA)**

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

W przypadku aktywów finansowych wykazane kwoty są wartościami bilansowymi netto i stanowią ekspozycję EFR na ryzyko kredytowe na koniec okresu sprawozdawczego.

(mln EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Aktywa finansowe		
Pożyczki	*25*	*21*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*286*	*411*
Należności z tytułu transakcji wymiany (*)	*9*	*11*
Udzielone gwarancje		
Umowy gwarancji finansowej	*13*	*12*
Ogółem na 31.12.2025	**333**	**454**

(*) *Z wyłączeniem czynnych rozliczeń międzyokresowe kosztów.*

Pożyczki z instrumentów finansowych: jakość kredytowa

(mln EUR)

	31.12.2025				
	Etap 1	Etap 2	Etap 3	POCI	Ogółem
Rating kredytowy					
Rating najwyższy i wysoki	–	–	–	–	–
Rating średnio-wysoki	–	–	–	–	–
Rating średnio-niski	–	–	–	–	–
Rating nieinwestycyjny i niewykonania zobowiązania	*23*	*4*	*7*	–	*33*
Wartość bilansowa brutto	**23**	**4**	**7**	–	**33**
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	*2*	*1*	*5*	–	8
Wartość bilansowa netto	**21**	**3**	**2**	–	**25**

([7]) Rozporządzenie Rady (UE) 2016/888 z dnia 6 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/323 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju w odniesieniu do płatności rat (Dz.U. L 149 z 7.6.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/888/oj).

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty: jakość kredytowa

(mln EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Rating kredytowy		
Rating najwyższy i wysoki	*266*	*314*
Rating średnio-wysoki	*15*	*91*
Rating średnio-niski	*5*	*6*
Rating nieinwestycyjny i niewykonania zobowiązania	–	–
Wartość bilansowa brutto	**286**	**411**
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	-	-
Wartość bilansowa netto	**286**	**411**

Należności: jakość kredytowa

(mln EUR)

	31.12.2025					
	Nieprzeterminowane	Przeterminowanie 0–30 dni	Przeterminowanie 31–90 dni	Przeterminowanie 91 dni–1 rok	Przeterminowanie > 1 rok	Ogółem
Wartość bilansowa brutto	9	–	–	–	–	*9*
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	–	–	–	–	–	–
Wartość bilansowa netto	**9**	–	–	–	–	*9*

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt: jakość kredytowa

W 2025 r. aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt ujęte w niniejszym sprawozdaniu finansowym dotyczą inwestycji kapitałowych, które nie są narażone na ryzyko kredytowe (zob. informacja dodatkowa 2.1).

5.5. **RYZYKO PŁYNNOŚCI**

Analiza zobowiązań finansowych stosownie do okresu pozostałego do umownego terminu wymagalności

Zobowiązania finansowe ujęte w tej pozycji wykazuje się według wartości bilansowych zawartych w bilansie.

(mln EUR)

	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem
Zobowiązania finansowe na 31.12.2025	*187*	*0*	–	*187*
Zobowiązania finansowe na 31.12.2024	*256*	*0*	–	*256*

Dzięki zasadom budżetowym stosowanym w odniesieniu do EFR stan ogółu środków pieniężnych w okresie budżetowym jest zawsze wystarczający w celu realizacji płatności. Wkład państw członkowskich ogółem jest bowiem równy łącznej kwocie środków na płatności na dany okres budżetowy.

Wkłady państw członkowskich do EFR są jednak wnoszone w trzech ratach rocznie, natomiast płatności charakteryzuje sezonowość.

Aby zagwarantować stan zasobów finansowych zawsze wystarczający na zrealizowanie płatności, których należy dokonać w danym miesiącu, między działem Komisji odpowiedzialnym za zarządzanie zasobami finansowymi a odnośnymi departamentami odpowiedzialnymi za wydatki ma miejsce regularna wymiana informacji dotyczących sytuacji w zakresie zasobów finansowych.

Ponadto w zakresie operacji finansowych EFR zautomatyzowane narzędzia zarządzania środkami pieniężnymi zapewniają każdego dnia odpowiednią płynność na każdym z rachunków bankowych EFR.

6. UJAWNIENIE INFORMACJI NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

Podmioty powiązane z EFR to fundusz powierniczy UE Bêkou, kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki i Komisja Europejska. Transakcje między tymi jednostkami stanowią część normalnych operacji EFR i w związku z tym – zgodnie z regułami rachunkowości UE – nie są objęte szczególnymi obowiązkami informacyjnymi.

Ponieważ Komisja zarządza EFR, nie ma on osobnego kierownictwa. Świadczenia przysługujące kadrze kierowniczej UE najwyższego szczebla, w tym Komisji, wykazano w skonsolidowanym sprawozdaniu rocznym Unii Europejskiej w pozycji 7.2 „Świadczenia przysługujące kadrze kierowniczej najwyższego szczebla".

7. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego księgowy EFR nie wiedział ani nie został powiadomiony o żadnych istotnych zdarzeniach, które wymagałyby zamieszczenia odrębnych informacji w niniejszej sekcji. Roczne sprawozdanie finansowe i powiązane informacje dodatkowe opracowano, wykorzystując najnowsze dostępne informacje, co znalazło swoje odzwierciedlenie powyżej.

8. UZGODNIENIE WYNIKU EKONOMICZNEGO Z WYNIKIEM BUDŻETU

Wynik ekonomiczny za dany rok oblicza się w oparciu o zasadę rachunkowości memoriałowej. Wynik budżetu oblicza się natomiast zgodnie z metodą kasową. Ponieważ oba wspomniane wyniki bazują na tych samych operacjach leżących u podstaw rozliczeń, ich uzgodnienie stanowi przydatny rodzaj kontroli. W poniższej tabeli przedstawiono to uzgodnienie, z wyróżnieniem istotnych dla uzgodnienia kwot w podziale na pozycje przychodów i wydatków. Informacje dodatkowe do tabeli zawierają bardziej szczegółowe dane na temat charakteru kluczowych pozycji uzgadnianych

(mln EUR)

	2025	2024
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	**(1 094)**	**(1 240)**
Przychody		
Należności niemające wpływu na wynik budżetu	*(5)*	*(25)*
Należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze niepobrane	*(10)*	*(4)*
Należności ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku	*13*	*18*
Przychody zmniejszające wykorzystanie	*44*	*38*
Naliczone przychody (netto)	*(25)*	*(98)*
Inne	–	–
Koszty		
Dotychczas niepokryte koszty za rok bieżący	*10*	*65*

(mln EUR)

	2025	2024
Koszty z lat ubiegłych pokryte w roku bieżącym	*(48)*	*(176)*
Wynik netto zaliczkowania	*730*	*1 147*
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (netto)	*(509)*	*(1 070)*
Inne		
WYNIK BUDŻETU ZA ROK	**(893)**	**(1 345)**

8.1. **POZYCJE UZGADNIANE – PRZYCHODY**

Faktyczne przychody budżetowe za dany rok budżetowy odpowiadają przychodom pobranym z tytułu należności ustalonych w ciągu tego roku oraz kwotom otrzymanym z tytułu należności ustalonych w latach ubiegłych.

Należności niemające wpływu na wynik budżetu są ujmowane w wyniku ekonomicznym, ale z perspektywy budżetowej nie mogą one być traktowane jako przychody, gdyż zainkasowana kwota jest przenoszona na kapitał rezerwowy i nie może zostać ponownie przydzielona bez decyzji Rady.

Należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze nie pobrane, odlicza się od wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia, jako że nie są one częścią przychodów budżetowych. Natomiast **należności ustalone w latach ubiegłych i pobrane w roku bieżącym** dolicza się na użytek uzgodnienia do wyniku ekonomicznego.

Linia dotycząca **wyniku netto zaliczkowania** odnosi się do rozliczania płatności zaliczkowych za pomocą kwot odzyskanych od beneficjentów. Te wpływy gotówkowe stanowią przychody budżetowe, ale nie wywierają wpływu na wynik ekonomiczny, dlatego też należy zsumować je do celów uzgodnienia.

Naliczone przychody netto składają się głównie z rozliczeń międzyokresowych dokonanych na potrzeby zamknięcia księgowań na koniec danego roku. Uwzględnia się jedynie wynik netto, tj. naliczone przychody za bieżący rok pomniejszone o wpływy z tytułu naliczonych przychodów za poprzedni rok.

8.2. **POZYCJE UZGADNIANE – WYDATKI**

Dotychczas niepokryte koszty za rok bieżący należy zsumować do celów uzgodnienia, jako że są one częścią wyniku ekonomicznego, ale nie należą do wydatków budżetowych. Natomiast **koszty z lat ubiegłych pokryte w roku bieżącym** muszą zostać odjęte od wyniku ekonomicznego do celów uzgodnienia, ponieważ są one częścią wydatków budżetowych z bieżącego roku, ale albo nie mają wpływu na wynik ekonomiczny, albo wiążą się ze zmniejszeniem kosztów w przypadku korekt.

Wpływy gotówkowe z tytułu **anulowanych płatności** nie mają wpływu na wynik ekonomiczny, ale mają wpływ na wynik budżetu.

Wynik netto zaliczkowania obejmuje nowe kwoty zaliczkowania wypłacone w roku bieżącym (ujęte jako wydatki budżetowe tego roku) i rozliczenie płatności zaliczkowych wypłaconych w bieżącym roku lub we wcześniejszych latach przez zatwierdzenie kosztów kwalifikowalnych. Te ostatnie stanowią koszt zgodnie z zasadą rachunkowości memoriałowej, jednak koszt ten nie jest ujmowany na kontach budżetowych, jako że płatność początkowych zaliczek została już uwzględniona jako wydatek budżetowy w momencie jej dokonania.

Na **bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów netto** składają się głównie rozliczenia międzyokresowe dokonane na użytek zamknięcia księgowań na koniec danego roku, tj. koszty kwalifikowalne, które zostały poniesione przez beneficjentów środków EFR i jeszcze nie zostały zgłoszone EFR. Uwzględnia się jedynie wynik netto, tj. bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów za bieżący rok pomniejszone o pokryte koszty za poprzedni rok.

CZĘŚĆ I.2

SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII NA RZECZ DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH: FUNDUSZU „BÊKOU” I FUNDUSZU DLA AFRYKI

SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU" ZA 2025 R. ([8])

([8]) Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do tys. EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

INFORMACJE WSTĘPNE

Informacje ogólne na temat funduszy powierniczych Unii

Utworzenie

Zgodnie z art. 238 i 239 rozporządzenia w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (rozporządzenie finansowe UE) ([9]) i art. 35 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju ([10]) Komisja Europejska może ustanawiać fundusze powiernicze Unii na rzecz działań zewnętrznych („fundusze powiernicze Unii"). Unijne fundusze powiernicze tworzy się na podstawie umowy zawieranej z innymi darczyńcami na potrzeby działań w sytuacjach nadzwyczajnych i pokryzysowych niezbędnych do reagowania na kryzys lub na potrzeby działań tematycznych.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia Komisja Europejska na podstawie decyzji podjętej po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Radą lub po jej zatwierdzeniu przez te organy. Decyzja ta obejmuje umowę ustanawiającą zawieraną z innymi darczyńcami.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia się i wdraża wyłącznie z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

— istnieje wartość dodana interwencji Unii: cele unijnych funduszy powierniczych, w szczególności ze względu na ich skalę lub potencjalne skutki, można osiągnąć lepiej na szczeblu unijnym niż na szczeblu krajowym, a wykorzystanie istniejących instrumentów finansowych nie wystarczyłoby do osiągnięcia celów polityki Unii,

— unijne fundusze powiernicze zapewniają wyraźną widoczność działań politycznych Unii oraz korzyści w zarządzaniu oraz umożliwiają lepsze kontrolowanie przez Unię ryzyk i wypłacania wkładów Unii i innych darczyńców,

— unijne fundusze powiernicze nie powielają innych istniejących kanałów finansowania lub podobnych instrumentów, nie wnosząc żadnej dodatkowości,

— cele unijnych funduszy powierniczych są spójne z celami unijnych instrumentów lub pozycji w budżecie, z których te fundusze są finansowane.

Istniejące fundusze powiernicze Unii

Dotychczas Komisja utworzyła cztery unijne fundusze powiernicze:

— fundusz powierniczy „Bêkou", którego celem jest wsparcie wszystkich aspektów wyjścia Republiki Środkowoafrykańskiej z kryzysu i działań służących odbudowie tego kraju. Ustanowiono go dnia 15 lipca 2014 r.,

— fundusz powierniczy UE „Madad", regionalny fundusz powierniczy Unii Europejskiej w odpowiedzi na kryzys w Syrii. Ustanowiono go dnia 15 grudnia 2014 r.,

— fundusz powierniczy UE dla Afryki – kryzysowy fundusz powierniczy UE na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i przesiedleń w Afryce. Ustanowiono go dnia 12 listopada 2015 r.,

— Fundusz Powierniczy UE dla Kolumbii, który wspiera wdrażanie porozumienia pokojowego w procesie wstępnej odbudowy i stabilizacji po zakończeniu konfliktu. Ustanowiono go dnia 12 grudnia 2016 r.

([9]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([10]) Rozporządzenie Rady (UE) 2018/1877 z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju i uchylającego rozporządzenie (UE) 2015/323 (Dz.U. L 307, 3.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj).

Misja

Fundusz powierniczy „Bêkou" został utworzony w celu wspierania stabilizacji i odbudowy Republiki Środkowoafrykańskiej. Jego głównym celem, jak określono w umowie założycielskiej, jest „zapewnienie spójnej, ukierunkowanej pomocy na rzecz odporności słabszych grup społecznych oraz wsparcia dla wszystkich aspektów wyjścia z kryzysu i odbudowy Republiki Środkowoafrykańskiej, koordynacja działań w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej oraz pomoc krajom sąsiadującym w radzeniu sobie ze skutkami kryzysu".

Główne działania operacyjne

Unijny fundusz powierniczy łączy zasoby pochodzące od różnych darczyńców w celu finansowania programów na podstawie uzgodnionych celów. Od czasu swojego powstania w lipcu 2014 r. w ramach funduszu powierniczego „Bêkou" przyjęto 22 programy i dotarto do ponad 2,5 mln beneficjentów. Wspomniane programy służą udzieleniu Republice Środkowoafrykańskiej i jej mieszkańcom pomocy w następstwie kryzysu z 2013 r. Ściślej rzecz biorąc, celem funduszu powierniczego „Bêkou" jest zapewnienie dostępu do podstawowych usług (głównie zdrowia, wody i infrastruktury sanitarnej), wspieranie ożywienia gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, a także promowanie spójności społecznej i pojednania.

Zarządzanie

Komisja Europejska zarządza funduszem powierniczym EUTF Bêkou oraz pełni również funkcję sekretariatu dwóch organów zarządzających – zarządu i komitetu operacyjnego. Zarząd i komitet operacyjny funduszu powierniczego „Bêkou" składają się z przedstawicieli darczyńców, Komisji, Parlamentu Europejskiego, przedstawicieli władz Republiki Środkowoafrykańskiej i obserwatorów. Zasady dotyczące składu zarządu i jego przepisy wewnętrzne określone są w umowie ustanawiającej unijny fundusz powierniczy.

Głównym zadaniem zarządu jest ustalanie i weryfikacja ogólnej strategii funduszu powierniczego. Komitet operacyjny jest odpowiedzialny za wybór działań finansowanych przez fundusz i nadzoruje ich realizację. Komitet zatwierdza również roczne sprawozdanie finansowe i sprawozdanie roczne dotyczące działań finansowanych przez fundusz powierniczy.

Źródła finansowania

Fundusz powierniczy „Bêkou" jest finansowany z wkładów darczyńców.

Roczne sprawozdanie finansowe

Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Ramy prawne i terminy sporządzania rocznego sprawozdania finansowego określa „Umowa ustanawiająca fundusz powierniczy Unii na rzecz Republiki Środkowoafrykańskiej, unijny fundusz powierniczy »Bêkou«, oraz jej regulamin wewnętrzny" („umowa założycielska"). Zgodnie z tą umową założycielską sprawozdanie finansowe sporządza księgowy Komisji zgodnie z przyjętymi przez regułami rachunkowości (reguły rachunkowości UE) opartymi na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP).

Księgowy

Księgowy Komisji pełni funkcję księgowego unijnych funduszy powierniczych. Księgowy odpowiada za ustanowienie praktyk księgowych oraz planu kont wspólnych dla wszystkich unijnych funduszy powierniczych. Audytor wewnętrzny Komisji, OLAF oraz Trybunał Obrachunkowy wykonują w odniesieniu do unijnego funduszu powierniczego te same uprawnienia co w odniesieniu do innych działań realizowanych przez Komisję. Każdego roku unijne fundusze powiernicze poddawane są również niezależnemu audytowi zewnętrznemu.

Struktura rocznego sprawozdania finansowego

Roczne sprawozdanie finansowe obejmuje okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia i składa się ze sprawozdania finansowego oraz sprawozdań z wykonania budżetu. Podczas gdy sprawozdanie finansowe i informacje dodatkowe sporządza się zgodnie z rachunkowością memoriałową, sprawozdania z wykonania budżetu opierają się głównie na przepływach pieniężnych.

Proces od wstępnego sprawozdania finansowego do udzielenia absolutorium

Roczne sprawozdanie finansowe jest przedmiotem niezależnego badania przez audytora zewnętrznego. Księgowy sporządza wstępne roczne sprawozdanie finansowe, które przekazuje do dnia 15 lutego następnego roku komitetowi operacyjnemu, który z kolei przekazuje je firmie audytorskiej wybranej przez jednostkę w drodze procedury przetargowej. Po przeprowadzeniu audytu księgowy przygotowuje ostateczne roczne sprawozdanie finansowe i przedkłada je komitetowi operacyjnemu do zatwierdzenia (art. 8.3.4 lit. c)).

Roczne sprawozdanie finansowe funduszu powierniczego „Bêkou" jest uwzględnione w rocznym sprawozdaniu finansowym Europejskiego Funduszu Rozwoju.

Najważniejsze wydarzenia operacyjne

Osiągnięcia w danym roku

W lipcu 2014 r. UE uruchomiła swój pierwszy w historii fundusz powierniczy (EUTF), nazwany „Bêkou" (co oznacza „nadzieję" w języku Sango), aby udzielić Republice Środkowoafrykańskiej i jej ludności pomocy w następstwie kryzysu z 2013 r. Celem funduszu powierniczego „Bêkou" jest zapewnienie dostępu do podstawowych usług (głównie służby zdrowia, wody i infrastruktury sanitarnej), wspieranie rozwoju obszarów wiejskich i ożywienia gospodarczego, a także promowanie pojednania. Od czasu swojego powstania fundusz powierniczy „Bêkou" sfinansował 22 programy, podzielone na 125 projektów, i objął swoim zasięgiem ponad połowę populacji kraju.

Republika Środkowoafrykańska pozostaje państwem niestabilnym w wielu aspektach, zwłaszcza pod względem sprawowania rządów i zdolności lokalnych.

Sytuacja w zakresie bezpieczeństwa stopniowo się poprawia. Podregion ten nadal jednak odczuwa wpływ niestabilności spowodowanej przez konflikty w Sudanie, Demokratycznej Republice Konga (DRK) i Czadzie. Sytuacja ta wywołuje napływ uchodźców do Republiki Środkowoafrykańskiej, pogłębiając brak bezpieczeństwa żywnościowego.

W 2025 r. gospodarka Republiki Środkowoafrykańskiej charakteryzowała się wysoką inflacją i niedoborami. Sytuacja w tym kraju stopniowo się jednak poprawia w oparciu o krajowy plan rozwoju na lata 2024–2028, który jest planem działania na rzecz społecznej i gospodarczej transformacji Republiki Środkowoafrykańskiej. Plan ten jest stopniowo wprowadzany w życie. Świadczą o tym sukcesy okrągłego stołu darczyńców, który odbył się w Casablance we wrześniu 2025 r.

W 2025 r. odbyły się również połączone wybory powszechne w grudniu (w których wybierano prezydenta, władze gminne i regionalne oraz przedstawicieli władzy ustawodawczej) przy wsparciu logistycznym zapewnianym przez MINUSCA (Mission Multidimensionnelle intégrée des Nations Unies pour la Stabilisation en République Centrafricaine, Wszechstronna Zintegrowana Misja Stabilizacyjna w ONZ w Republice Środkowoafrykańskiej) oraz wsparciu finansowym zapewnianym przez UE (spis wyborców, Krajowa Agencja Wyborcza). Stosunki z UE pozostają serdeczne i stabilne.

Faza wygaszania funduszu – charakteryzująca się zamknięciami i umorzeniami, przy utrzymaniu audytów i ocen do 2026 r. – rozpoczyna się wraz z zakończeniem operacyjnej realizacji ostatnich projektów. Należy podkreślić, że ciągłość działań zostanie w miarę możliwości zachowana (w szczególności w dziedzinie zdrowia i edukacji) za pośrednictwem projektów ISWMR dzięki wnioskom wyciągniętym podczas wykonania funduszu, w porozumieniu z rządem oraz partnerami technicznymi i finansowymi zgodnie z krajowym planem rozwoju.

Najważniejsze osiągnięcia w konkretnych obszarach docelowych

Przedstawione poniżej najważniejsze osiągnięcia w 2025 r. odzwierciedlają główne cele szczegółowe/obszary interwencji funduszu powierniczego.

W obszarze dostępu do usług odnowiono 21 odwiertów, rozszerzając dostęp do wody, urządzeń sanitarnych i higieny dla dodatkowych 10 500 osób w 2025 r., co daje łącznie 1 197 087 beneficjentów od początku funkcjonowania funduszu.

W obszarze spójności społecznej 1 450 kobiet i dziewcząt skorzystało z działań na rzecz wzmocnienia pozycji ekonomicznej, wszystkie w ramach projektu DEVRUR II realizowanego przez agencję Enabel w 2025 r. 865 z nich przeszło szkolenie w zakresie zarządzania finansami, 575 – szkolenie w celu znalezienia pracy, a 10 otrzymało wsparcie w celu rozpoczęcia działalności zarobkowej. W związku z tym liczba kobiet i dziewcząt uczestniczących w działaniach na rzecz wzmocnienia pozycji społeczno-gospodarczej wzrosła do 174 850 w okresie funkcjonowania funduszu.

W obszarze wspierania odbudowy sektorów gospodarczych i produkcyjnych 3 770 osób skorzystało ze szkolenia technicznego i zawodowego, wszystkie w ramach programu „Agropoles" utworzonego jako część projektu DEVRUR II, dzięki czemu łączna liczba osób, które skorzystały z działań w zakresie rozwoju umiejętności dzięki finansowaniu z programu „Bêkou", osiągnęła 121 900. Ponadto dzięki wsparciu w ramach projektu DERVUR w 2025 r. 32 osoby znalazły pracę, 23 rozpoczęły projekt na polu przedsiębiorczości, a 17 rozpoczęło działalność zarobkową.

Ponadto w 2025 r. agencja Enabel utworzyła również 4 114 miejsc pracy w ramach THIMO (Travaux à Haute intensité de Main-d'œuvre), co umożliwiło zakończenie ostatnich prac związanych z budową „Agropoles" i przeszkolenie 58 ostatnich pracowników (administracyjnych, technicznych i szkoleniowych), dzięki czemu całkowita liczba pracowników administracyjnych lub usługodawców, których zdolności zostały zwiększone przez fundusz, wyniosła 20 675 osób.

Budżet i wykonanie budżetu

Do końca 2025 r. wkład do funduszu powierniczego „Bêkou" wyniósł ponad 310 mln EUR, podobnie jak w poprzednim roku 2024. Oprócz tej kwoty odnotowano 2,3 mln EUR z tytułu innych dochodów (odsetki i wykonane nakazy odzyskania środków). Na dzień 31 grudnia 2021 r. fundusz powierniczy sfinalizował zobowiązanie i zawieranie umów w ramach wszystkich otrzymanych wkładów, z wyjątkiem środków zarezerwowanych na monitoring, ocenę, audyt i komunikację, w przypadku których umowy mogą być jeszcze zawierane po tej dacie.

W 2025 r. realizowano 5 umów o łącznym budżecie wynoszącym około 43,9 mln EUR, w tym 3 projekty operacyjne (DEVRUR II Enabel, PAPEUR Rural & WASH PEPEV).

Wpływ działalności w sprawozdaniu finansowym

W sprawozdaniu finansowym wpływ wspomnianej powyżej działalności jest najbardziej widoczny w następujących pozycjach:

— płatności zaliczkowe: zmniejszyły się o 2 183 tys. EUR w wyniku zamknięcia funduszu powierniczego i zakończenia projektów operacyjnych w 2025 r. Ponieważ okres wdrażania funduszu powierniczego dobiegł końca 31 grudnia 2025 r., wszystkie umowy operacyjne wygasły, co doprowadziło do większych rozliczeń sald płatności zaliczkowych. Pozostałe saldo dotyczy projektów, w odniesieniu do których na koniec roku nie otrzymano jeszcze końcowych sprawozdań finansowych,

— zobowiązania finansowe: zmniejszyły się o 10 676 tys. EUR, głównie z powodu braku zainkasowanych wkładów w ciągu roku,

— koszty operacyjne: wzrosły o 3 914 tys. EUR, głównie ze względu na wyższe rzeczywiste i naliczone koszty uznane w momencie zamknięcia projektu, zastosowanie wyższych wskaźników wdrożenia funduszu powierniczego i wskaźników kwalifikowalności oraz sfinalizowanie kilku projektów po zakończeniu okresu wdrażania funduszu powierniczego.

BILANS

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
AKTYWA TRWAŁE		
Płatności zaliczkowe	–	–
	–	–
AKTYWA OBROTOWE		
Płatności zaliczkowe	*436*	*2 619*
Należności z tytułu transakcji wymiany i wartości odzyskiwalne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*1 496*	*2 267*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*14 498*	*23 465*
	16 430	**28 350**
AKTYWA OGÓŁEM	**16 430**	**28 350**
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Zobowiązania finansowe	*(13 431)*	*(24 108)*

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
	(13 431)	**(24 108)**
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Zobowiązania	*(1 927)*	*(2 536)*
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	*(1 072)*	*(1 707)*
	(2 998)	**(4 243)**
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	**(16 430)**	**(28 350)**
AKTYWA NETTO	–	–

SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH

(w tys. EUR)

	2025	2024
PRZYCHODY		
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany		
Przychody z darowizn	*10 676*	*6 894*
Odzyskanie wydatków	*448*	*183*
	11 125	**7 076**
Przychody z transakcji wymiany		
Przychody finansowe	*400*	*884*
	400	**884**
Przychody ogółem	**11 525**	**7 961**
KOSZTY		
Koszty operacyjne	*(10 224)*	*(6 310)*
Koszty finansowe	*(2)*	*(166)*
Inne koszty	*(1 300)*	*(1 485)*
Koszty ogółem	**(11 525)**	**(7 961)**
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	–	–

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

(w tys. EUR)

	2025	2024
Wynik ekonomiczny za rok	–	–
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	*2 183*	*1 126*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i stanu wartości odzyskiwalnych z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*771*	*1 196*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych	*(10 676)*	*(6 894)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	*(609)*	*2 536*

(w tys. EUR)

	2025	2024
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów	*(635)*	*(2 919)*
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	**(8 967)**	**(4 955)**
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	*(8 967)*	*(4 955)*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	*23 465*	*28 420*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	*14 498*	*23 465*

SPRAWOZDANIE FINANSOWE KRYZYSOWEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI ZA 2025 R. ([11])

([11]) Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do tys. EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

INFORMACJE WSTĘPNE DOTYCZĄCE KRYZYSOWEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI

Informacje ogólne na temat funduszy powierniczych Unii

Utworzenie

Zgodnie z art. 238 i 239 rozporządzenia w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (rozporządzenie finansowe UE) ([12]) i art. 35 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju ([13]) Komisja Europejska może ustanawiać fundusze powiernicze Unii na rzecz działań zewnętrznych („fundusze powiernicze Unii"). Unijne fundusze powiernicze tworzy się na podstawie umowy zawieranej z innymi darczyńcami na potrzeby działań w sytuacjach nadzwyczajnych i pokryzysowych niezbędnych do reagowania na kryzys lub na potrzeby działań tematycznych.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia Komisja Europejska na podstawie decyzji podjętej po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Radą lub po jej zatwierdzeniu przez te organy. Decyzja ta obejmuje umowę ustanawiającą zawieraną z innymi darczyńcami.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia się i wdraża wyłącznie z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

— istnieje wartość dodana interwencji Unii: cele unijnych funduszy powierniczych, w szczególności ze względu na ich skalę lub potencjalne skutki, można osiągnąć lepiej na szczeblu unijnym niż na szczeblu krajowym, a wykorzystanie istniejących instrumentów finansowych nie wystarczyłoby do osiągnięcia celów polityki Unii,

— unijne fundusze powiernicze zapewniają wyraźną widoczność działań politycznych Unii oraz korzyści w zarządzaniu oraz umożliwiają lepsze kontrolowanie przez Unię ryzyk i wypłacania wkładów Unii i innych darczyńców,

— unijne fundusze powiernicze nie powielają innych istniejących kanałów finansowania lub podobnych instrumentów, nie wnosząc żadnej dodatkowości,

— cele unijnych funduszy powierniczych są spójne z celami unijnych instrumentów lub pozycji w budżecie, z których te fundusze są finansowane.

Istniejące fundusze powiernicze Unii

Dotychczas Komisja utworzyła cztery unijne fundusze powiernicze:

— fundusz powierniczy „Bêkou", którego celem jest wsparcie wszystkich aspektów wyjścia Republiki Środkowoafrykańskiej z kryzysu i działań służących odbudowie tego kraju. Ustanowiono go dnia 15 lipca 2014 r.,

— fundusz powierniczy UE „Madad", regionalny fundusz powierniczy Unii Europejskiej w odpowiedzi na kryzys w Syrii. Ustanowiono go dnia 15 grudnia 2014 r.,

— fundusz powierniczy UE dla Afryki – kryzysowy fundusz powierniczy UE na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i przesiedleń w Afryce. Ustanowiono go dnia 12 listopada 2015 r.,

— Fundusz Powierniczy UE dla Kolumbii, który wspiera wdrażanie porozumienia pokojowego w procesie wstępnej odbudowy i stabilizacji po zakończeniu konfliktu. Ustanowiono go dnia 12 grudnia 2016 r.

Misja

Głównym celem tego kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki jest wspieranie wszelkich aspektów stabilności i przyczynianie się do lepszego zarządzania migracją, a także eliminowania przyczyn destabilizacji, przymusowych wysiedleń i migracji nieuregulowanej, m.in. przez wspieranie odporności, możliwości gospodarczych, równości szans, bezpieczeństwa i rozwoju oraz zwalczanie naruszeń praw człowieka.

([12]) Rozporządzenie (UE, Euratom) 2024/2509.
([13]) Rozporządzenie (UE) 2018/1877.

Główne działania operacyjne

Unijny fundusz powierniczy łączy zasoby pochodzące od różnych darczyńców w celu finansowania działań na podstawie uzgodnionych celów. Kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki działa w trzech głównych obszarach geograficznych, tj. w regionie Sahelu i regionie Jeziora Czad, Rogu Afryki i Afryce Północnej. Beneficjentami projektów realizowanych w ramach funduszu mogą być w indywidualnych przypadkach również kraje sąsiadujące z kwalifikującymi się krajami. Fundusz powierniczy został ustanowiony na określony czas, aby można było podejmować krótko- i średnioterminowe działania w odpowiedzi na wyzwania w tych regionach.

Zarządzanie

Komisja Europejska zarządza kryzysowym funduszem powierniczym UE dla Afryki oraz pełni również funkcję sekretariatu dwóch organów zarządzających – zarządu i komitetu operacyjnego. Zarząd i komitet operacyjny kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki składają się z przedstawicieli darczyńców oraz Komisji, jak również z przedstawicieli państw członkowskich UE niewnoszących wkładu, władz kwalifikujących się państw oraz organizacji regionalnych w charakterze obserwatorów. Zasady dotyczące składu zarządu i jego przepisy wewnętrzne określone są w umowie ustanawiającej unijny fundusz powierniczy.

Głównym zadaniem zarządu jest ustalanie i weryfikacja ogólnej strategii funduszu powierniczego. Komitet operacyjny jest odpowiedzialny za wybór działań finansowanych przez fundusz i nadzoruje ich realizację. Komitet zatwierdza również roczne sprawozdanie finansowe i sprawozdanie roczne dotyczące działań finansowanych przez fundusz powierniczy.

Źródła finansowania

Kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki jest finansowany z wkładów darczyńców.

Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Ramy prawne i terminy sporządzania rocznego sprawozdania finansowego określono w umowie ustanawiającej kryzysowy fundusz powierniczy UE na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i przesiedleń w Afryce oraz jego wewnętrzne zasady („umowa założycielska"). Zgodnie z tą umową założycielską sprawozdanie finansowe sporządza księgowy Komisji zgodnie z przyjętymi przez regułami rachunkowości (reguły rachunkowości UE) opartymi na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP).

Księgowy

Na podstawie umowy założycielskiej księgowy Komisji pełni funkcję księgowego funduszu powierniczego.

Struktura rocznego sprawozdania finansowego

Roczne sprawozdanie finansowe obejmuje okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia i składa się ze sprawozdania finansowego oraz sprawozdań z wykonania budżetu. Podczas gdy sprawozdanie finansowe i informacje dodatkowe sporządza się zgodnie z rachunkowością memoriałową, sprawozdania z wykonania budżetu opierają się głównie na przepływach pieniężnych.

Proces od wstępnego sprawozdania finansowego do udzielenia absolutorium

Roczne sprawozdanie finansowe jest przedmiotem niezależnego badania przez audytora zewnętrznego. Księgowy sporządza wstępne roczne sprawozdanie finansowe, które przekazuje do dnia 15 lutego następnego roku komitetowi operacyjnemu, który z kolei przekazuje je firmie audytorskiej wybranej przez jednostkę w drodze procedury przetargowej. Po przeprowadzeniu audytu księgowy przygotowuje ostateczne roczne sprawozdanie finansowe i przedkłada je komitetowi operacyjnemu do zatwierdzenia.

Roczne sprawozdanie finansowe kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki jest uwzględnione w rocznym sprawozdaniu finansowym Europejskiego Funduszu Rozwoju.

Najważniejsze wydarzenia operacyjne

Osiągnięcia w danym roku

Z uwagi na koniec okresu zawierania umów, który nastąpił 31 grudnia 2021 r., począwszy od stycznia 2022 r. fundusz powierniczy UE dla Afryki nie sfinansował żadnych nowych zobowiązań finansowych ani dopłat uzupełniających budżet. Jedynymi zobowiązaniami finansowymi, na które zawarto umowy, są zobowiązania finansowe dotyczące działań administracyjnych, takich jak audyty, oceny, działania związane z monitorowaniem i komunikacją. Programy w ramach kryzysowego funduszu powierniczego UE na rzecz Afryki realizowano do końca 2025 r. Kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki wejdzie w fazę zamknięcia od dnia 1 stycznia 2026 r.

W 2025 r. wykazano również, że kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki jest elastycznym i skutecznym narzędziem wdrażania, ułatwiającym dialog merytoryczny z afrykańskimi krajami partnerskimi, w ramach którego stosuje się innowacyjne podejścia i który przynosi wymierne rezultaty w trzech regionach (Sahel i Jezioro Czad, Róg Afryki oraz Afryka Północna).

W 2025 r. region Rogu Afryki pozostaje jednym z najbardziej dotkniętych kryzysem obszarów na świecie, zmagającym się ze skumulowanymi skutkami konfliktów zbrojnych na dużą skalę, utrzymującej się suszy wynikającej ze zmiany klimatu, masowych wysiedleń i pogłębiającego się kryzysu humanitarnego.

W tym złożonym kontekście regionalnym kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki nadal wywierał znaczący wpływ dzięki czterem celom strategicznym. Chociaż w ostatnim roku wdrażania odnotowano naturalnie spadek liczby aktywnych projektów i wskaźników, w ramach kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki kontynuowano ukierunkowane działania mające na celu sprostanie tym konkretnym wyzwaniom.

Dzięki inicjatywom takim jak ILED w Somalii kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki rozszerzył możliwości gospodarcze i możliwości zatrudnienia (zgodnie z celem strategicznym nr 1) poprzez wspieranie działalności zarobkowej, rozwoju umiejętności i tworzenia miejsc pracy, przyczyniając się do szerszych działań na rzecz źródeł utrzymania.

W trudnym kontekście sudańskim projekty takie jak STARS MDTE i RDPP SD nadal zapewniały podstawowe usługi społeczne w edukacji i opiece zdrowotnej, wraz z pomocą w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, rozwijając tym samym odporność społeczności (zgodnie z celem strategicznym nr 2).

Projekt PROTECT w Sudanie poprawił skuteczność zarządzania migracją (cel strategiczny nr 3) poprzez ochronę osób uciekających przed konfliktami dzięki pomocy dla migrantów przejeżdżających tranzytem, uchodźców, osób ubiegających się o azyl i osób wewnętrznie przesiedlonych, udzielanej w schroniskach z artykułami żywnościowymi i nieżywnościowymi. Zwiększył również zdolność organizacji społeczeństwa obywatelskiego i pracowników schronisk do wspierania osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć i handlu ludźmi, oraz do zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu i niegodziwemu traktowaniu w celach seksualnych.

W obszarze sprawowania rządów i zapobiegania konfliktom (cel strategiczny nr 4) projekt STABILITY w Tigraju wspierał na przykład odbudowę społeczności poprzez szkolenie przywódców religijnych, aby pomóc społecznościom w radzeniu sobie z traumą niedawnej wojny.

W związku z zakończeniem kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki odnotowano, że programy w regionie Rogu Afryki przyniosły znaczące skumulowane rezultaty w ciągu ostatnich 10 lat. W całym okresie funkcjonowania portfela dzięki interwencjom finansowanym z kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki stworzono lub wsparto ponad 150 000 miejsc pracy (wskaźnik 1.1 funduszu) i udzielono pomocy około 750 000 osobom w rozwijaniu działalności zarobkowej (wskaźnik 1.3 funduszu), w tym zapewniono znaczne wsparcie społeczności uchodźców. Utworzono lub wsparto prawie 15 000 mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (wskaźnik 1.2 funduszu). W sektorze opieki zdrowotnej w ramach programów kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki zrealizowano ponad 11 mln usług związanych ze zdrowiem (wskaźnik 2.2 funduszu) i poprawiono dostęp do świadczeń zdrowotnych dla 3,7 mln osób (2.9 funduszu). Pomoc żywieniowa dotarła do 3 mln osób (wskaźnik 2.3 funduszu), a prawie 195 000 migrantów i osób przesiedlonych otrzymało krytyczną pomoc i ochronę; poprawiło się też zarządzanie migracją. W ramach inicjatyw na rzecz budowania pokoju ponad 1,39 mln uczestników wzięło udział w działaniach na rzecz zapobiegania konfliktom i ochrony praw człowieka. Rezultaty te uwypuklają zarówno skalę wyników osiągniętych w ramach kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki, jak i dalszą adekwatność takich interwencji w sytuacji, gdy potrzeby są nadal duże, a wyzwania strukturalne wciąż się utrzymują.

W 2025 r. region Sahelu i Jeziora Czad nadal borykał się z wysokim poziomem niestabilności wywoływanej przez utrzymujące się konflikty zbrojne, pogłębiającą się fragmentację polityczną, wstrząsy klimatyczne i nasilający się kryzys humanitarny.

Ponieważ większość działań w ramach realizowanych w regionie Sahelu i Jeziora Czad projektów kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki ukończono do końca 2024 r., w 2025 r. odnotowano jedynie minimalne osiągnięcia.

W odniesieniu do celu strategicznego nr 1 (większe możliwości gospodarcze i możliwości zatrudnienia) program „Przyspieszenie w regionie Sahelu" nadal wspierał dostęp do długoterminowego finansowania dla przedsiębiorców oraz bardzo małych i średnich przedsiębiorstw w Afryce Zachodniej. Osiągnięto cele projektu pod względem liczby utworzonych miejsc pracy i liczby przedsiębiorców oraz bardzo małych i średnich przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia.

Jeżeli chodzi o cel strategiczny nr 4 (lepsze sprawowanie rządów i zapobieganie konfliktom), w projekcie „Programme d'appui au renforcement du système d'information de l'état civil au Sénégal" wspierającym rozwój systemu informacji o ewidencji ludności i konsolidację krajowego pliku tożsamości biometrycznej w Senegalu odnotowano pewne rezultaty w 2025 r. – w ramach wsparcia na rzecz skuteczniejszego sprawowania rządów wyremontowano infrastrukturę rządową oraz zapewniono sprzęt wraz z infrastrukturą dla dwóch urzędów miejskich.

W całym okresie trwania programu dzięki interwencjom finansowanym z kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki udzielono wsparcia ponad 839 927 osobom w rozwijaniu działalności zarobkowej (wskaźnik 1.3 funduszu); dużą część tych osób stanowili mieszkańcy Ghany (program GrEEn ([14])), a liczni beneficjenci są mieszkańcami Mali, Nigru, Czadu i Burkiny Faso; dzięki prawie 50 programom, w tym Développer l'Emploi au Sénégal ([15]), INTEGRA ([16]) w Ghanie, ARCHIPELAGO ([17]) czy GrEEn ([18]), zapewniono kształcenie i szkolenie techniczne i zawodowe oraz rozwój umiejętności ponad 240 000 beneficjentom (wskaźnik 1.4 funduszu) we wszystkich krajach regionu Sahelu i Jeziora Czad.

W działaniach na rzecz budowania pokoju i zapobiegania konfliktom wzięło udział 7,1 mln uczestników (wskaźnik 4.3 kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki), w szczególności w Burkinie Faso dzięki PEV ([19]) i PDU ([20]), ale również w Nigrze (PDU, PAIERA ([21]) i SHIMODU) ([22]), ponadto we wszystkich krajach obszaru przeszkolono 21 000 osób w zakresie zarządzania migracją i ochrony (wskaźnik 3.7 funduszu). Pomoc związana z bezpieczeństwem żywnościowym dotarła do 3,6 mln osób (wskaźnik 2.4 funduszu), w szczególności w Burkinie Faso, Mali, Nigerii i Czadzie, a z pomocy żywieniowej skorzystało 2,8 mln osób w Burkinie Faso, Senegalu, Mali, Kamerunie i Nigrze (wskaźnik 2.3 funduszu). Osiągnięcia te stanowią istotny wkład w odporność i stabilność w całym regionie, mimo że kontekst humanitarny pozostaje wyjątkowo trudny, a potrzeba stałego zaangażowania międzynarodowego nabiera coraz większego znaczenia.

Region Afryki Północnej nadal borykał się z wzajemnie powiązanymi wyzwaniami geopolitycznymi, społeczno-gospodarczymi i środowiskowymi, które dalej kształtowały wzorce migracyjne. Kraje Afryki Północnej pozostają kluczowymi miejscami pochodzenia i tranzytu migrantów oraz miejscami docelowymi migracji, przy czym niektóre z tych krajów przyjmują również znaczną liczbę uchodźców.

Według stanu na maj 2025 r. ([23]) z kwoty 4,94 mld EUR zapewnionej w ramach kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki kwota przeznaczona na region Afryki Północnej wynosi 905 mln EUR w ramach 118 umów (90 na wsparcie operacyjne i 28 na wsparcie techniczne). Interwencje te przyczyniły się do osiągnięcia wymiernych rezultatów w Afryce Północnej w okresie od 2017 r. do maja 2025 r. Biorąc pod uwagę cele strategiczne kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki, segment dotyczący Afryki Północnej koncentruje się na celu strategicznym nr 3, tj. „poprawie zarządzania migracją w krajach pochodzenia, tranzytu i krajach docelowych" w ramach czterech priorytetów strategicznych. W ramach priorytetu strategicznego nr 1 (Ochrona migrantów, osób ubiegających się o azyl i uchodźców wymagających szczególnego traktowania) interwencje kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki rozszerzyły ochronę i stabilizację społeczności poprzez wdrożenie 64 umów, w ramach których odnowiono lub zbudowano prawie 1 600 elementów infrastruktury. W ramach priorytetu strategicznego nr 3 (Wsparcie migracji zarobkowej) finansowanie w wysokości 35 mln EUR wsparło zarządzanie migracją zarobkową poprzez wzmocnienie pozycji 23 instytucji, opracowanie 19 strategii krajowych i umożliwienie legalnej mobilności ponad 7 000 osób w całym regionie Afryki Północnej.

([14]) T05-EUTF-SAH-GH-02.
([15]) T05-EUTF-SAH-SN-04.
([16]) T05-EUTF-SAH-GN-01.
([17]) T05-EUTF-SAH-REG-15.
([18]) T05-EUTF-SAH-GH-02.
([19]) T05- T05-EUTF-SAH-BF-08.
([20]) T05-EUTF-SAH-REG-18.
([21]) T05-EUTF-SAH-NE-08.
([22]) T05-EUTF-SAH-NE-10.
([23]) Dane ze sprawozdania w ramach systemu monitorowania i wyciągania wniosków (MLS) dotyczącego Afryki Północnej (obejmującego okres od 2017 r. do 2025 r.).

W ujęciu ogólnym, pomimo trudnego otoczenia nasi partnerzy kryzysowego funduszu powierniczego UE odnotowali poprawę dostępu do podstawowych usług socjalnych dla 5,49 mln osób, realizację 2,78 mln takich usług oraz udzielenie pomocy po powrocie 4,510 migrantom. Kontynuowano również działania na rzecz podnoszenia świadomości: dzięki kampaniom poświęconym odporności i prawom podstawowym udało się dotrzeć do 10,4 mln potencjalnych migrantów, a 27 688 beneficjentów wzięło udział w szkoleniach zawodowych.

Budżet i wykonanie budżetu

W 2025 r. ([24]) w żadnym z trzech regionów objętych kryzysowym funduszem powierniczym UE dla Afryki nie realizowano nowych programów ani nie zapewniano dodatkowych środków budżetowych z uwagi na koniec okresu zawierania umów, który nastąpił w dniu 31 grudnia 2021 r. Łączna kwota przeznaczona na wydatki operacyjne i administracyjne od początku istnienia kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki wynosi 5 053,56 mln EUR. Kwota zatwierdzonych programów operacyjnych od początku istnienia kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki opiewa na 1 810 mln EUR dla regionu Rogu Afryki, 2 217,8 mln EUR dla regionu Sahelu i jeziora Czad oraz 907,3 mln EUR dla regionu Afryki Północnej.

W 2025 r. zawarto 37 nowych umów na łączną kwotę 139 562 266 EUR, biorąc pod uwagę kwotę zobowiązań netto i brak umorzeń. Umowy te dotyczyły wyłącznie działań administracyjnych (audyt, ocena, komunikacja, monitorowanie), ponieważ od dnia 31 grudnia 2021 r. nie można już finansować programów ani działań operacyjnych.

Płatności w 2025 r. wyniosły 84,32 mln EUR, czyli o 78,68 mln EUR mniej niż w 2024 r. W 2025 r. płatności są niższe ze względu na zakończenie okresu realizacji kilku projektów.

Wpływ działalności w sprawozdaniu finansowym

W sprawozdaniu finansowym wpływ wspomnianej powyżej działalności jest najbardziej widoczny w następujących pozycjach:

— płatności zaliczkowe: zmniejszyły się o 107 330 tys. EUR w wyniku zamknięcia funduszu powierniczego i zakończenia projektów operacyjnych w 2025 r. Ponieważ okres wdrażania funduszu powierniczego dobiegł końca 31 grudnia 2025 r., wszystkie umowy operacyjne wygasły, co doprowadziło do większych rozliczeń sald płatności zaliczkowych. Pozostałe saldo dotyczy projektów, w odniesieniu do których na koniec roku nie otrzymano jeszcze końcowych sprawozdań finansowych,

— Zobowiązania finansowe: zmniejszyły się o 138 236 tys. EUR, głównie z powodu braku zainkasowanych wkładów w ciągu roku,

— koszty operacyjne: zmniejszyły się o 38 674 tys. EUR w wyniku zamknięcia funduszu powierniczego, które doprowadziło do zmniejszenia się liczby otwartych umów i, w rezultacie, do niższych kosztów.

BILANS

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
AKTYWA TRWAŁE		
Aktywa finansowe	*3 014*	*3 950*
Płatności zaliczkowe	*123*	–
	3 137	**3 950**
AKTYWA OBROTOWE		
Płatności zaliczkowe	*24 436*	*131 889*
Należności z tytułu transakcji wymiany i wartości odzyskiwalne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*16 651*	*24 314*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*120 097*	*187 539*
	161 185	**343 742**

([24]) Dane ze sprawozdania MLS dotyczącego Afryki Północnej (obejmującego okres od 2017 r. do 2025 r.).

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
AKTYWA OGÓŁEM	**164 322**	**347 691**
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Zobowiązania finansowe	*(113 103)*	*(251 339)*
	(113 103)	**(251 339)**
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Zobowiązania	*(14 500)*	*(13 774)*
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	*(36 719)*	*(82 578)*
	(51 219)	**(96 352)**
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	**(164 322)**	**(347 691)**
AKTYWA NETTO	–	–

SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH

(w tys. EUR)

	2025	2024
PRZYCHODY		
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany		
Przychody z darowizn	*138 236*	*169 603*
Odzyskanie wydatków	*532*	*245*
	138 768	**169 848**
Przychody z transakcji wymiany		
Przychody finansowe	*3 087*	*6 690*
Pozostałe przychody z tytułu transakcji wymiany	*10 546*	*13 551*
	13 634	**20 240**
Przychody ogółem	**152 402**	**190 089**
KOSZTY		
Koszty operacyjne	*(123 195)*	*(161 869)*
Koszty finansowe	*(971)*	*(28)*
Inne koszty	*(28 235)*	*(28 191)*
Koszty ogółem	**(152 402)**	**(190 089)**
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	–	–

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

(w tys. EUR)

	2025	2024
Wynik ekonomiczny za rok	–	–
Działalność operacyjna		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	*107 329*	*64 732*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i stanu wartości odzyskiwalnych z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*7 662*	*(1 917)*

(w tys. EUR)

	2025	2024
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych	*(138 236)*	*(13 216)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	*726*	*(486)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów	*(45 859)*	*(39 126)*
Działalność inwestycyjna		
Zwiększenie/zmniejszenie aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*936*	*(0)*
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	**(67 442)**	**9 986**
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	*(67 442)*	*9 986*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	*187 539*	*177 553*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	*120 097*	*187 539*

CZĘŚĆ I.3

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE EFR I FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII ([25])

([25]) Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

SKONSOLIDOWANY BILANS

(mln EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
AKTYWA TRWAŁE		
Aktywa finansowe	*119*	*131*
Płatności zaliczkowe	*492*	*500*
Należności z tytułu transakcji wymiany	*5*	*5*
	616	**637**
AKTYWA OBROTOWE		
Aktywa finansowe	*1*	*5*
Płatności zaliczkowe	*556*	*876*
Należności z tytułu transakcji wymiany i wartości odzyskiwalne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*56*	*63*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*420*	*622*
	1 034	**1 566**
AKTYWA OGÓŁEM	**1 649**	**2 203**
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Zobowiązania finansowe	*(40)*	*(88)*
	(40)	**(88)**
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Rezerwy	*(0)*	*(2)*
Zobowiązania	*(204)*	*(272)*
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	*(733)*	*(858)*
	(936)	**(1 132)**
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	**(976)**	**(1 220)**
AKTYWA NETTO	**673**	**983**
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE		
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR	*56 488*	*55 704*
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy	*2 252*	*2 252*
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat	*(56 973)*	*(55 733)*
Wynik ekonomiczny za rok	*(1 094)*	*(1 240)*
AKTYWA NETTO	**673**	**983**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

(mln EUR)

	2025	2024
PRZYCHODY		
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany		
Odzyskiwanie środków	*13*	*42*
Przychody z darowizn na rzecz funduszy powierniczych	*48*	*59*
	60	**100**

(mln EUR)

	2025	2024
Przychody z transakcji wymiany		
Przychody finansowe	*11*	*26*
Pozostałe przychody	*31*	*85*
	42	**111**
Przychody ogółem	**102**	**211**
KOSZTY		
Instrumenty pomocy	*(942)*	*(1 119)*
Koszty poniesione przez inne podmioty	*(4)*	*(4)*
Koszty poniesione przez fundusze powiernicze	*(133)*	*(168)*
Koszty współfinansowania	*(1)*	*(17)*
Koszty finansowe	*(41)*	*(3)*
Inne koszty	*(75)*	*(140)*
Koszty ogółem	**(1 196)**	**(1 451)**
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	**(1 094)**	**(1 240)**

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

(mln EUR)

	2025	2024
Wynik ekonomiczny za rok	*(1 094)*	*(1 240)*
Działalność operacyjna		
Podwyższenie kapitału – wkłady	*784*	*1 138*
(Zwiększenie)/zmniejszenie wkładów do funduszy powierniczych	*–*	*–*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	*328*	*352*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i stanu wartości odzyskiwalnych z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*8*	*(13)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw	*(2)*	*2*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych	*(48)*	*3*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	*(68)*	*(134)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów	*(126)*	*(252)*
Pozostałe zmiany stanu pozycji niepieniężnych	*–*	*-*
Działalność inwestycyjna		
(Zwiększenie)/zmniejszenie aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*16*	*(42)*
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	**(201)**	**(185)**
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(201)	(185)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	622	807
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	420	622

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

(mln EUR)

	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 733)**	**2 252**	**1 086**
Podwyższenie kapitału – wkłady	*(62)*	*(1 200)*	*1 138*	–	–	*1 138*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*(1 240)*	–	*(1 240)*
STAN NA 31.12.2024	**60 544**	**4 840**	**55 704**	**(56 973)**	**2 252**	**983**
Podwyższenie kapitału – wkłady	*(16)*	*(800)*	*784*	–	–	*784*
Wynik ekonomiczny za rok	–	–	–	*(1 094)*	–	*(1 094)*
STAN NA 31.12.2025	**60 528**	**4 040**	**56 488**	**(58 067)**	**2 252**	**673**

CZĘŚĆ I.4

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ EFR

SPIS TREŚCI

		Strona
1.	KONTEKST	70
	POPRZEDNIE EFR	70
	10. I 11. EFR	71
2.	REALIZACJA FINANSOWA	72
	WYNIK FINANSOWY	72
	ZASOBY	79
	WYDATKI OPERACYJNE I PROGRAMY SZCZEGÓŁOWE	79
3.	GLOSARIUSZ	89

1. **KONTEKST**

Uruchomiony w 1959 r. EFR jest głównym instrumentem umożliwiającym udzielanie pomocy unijnej na finansowanie współpracy na rzecz rozwoju dla państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz krajów i terytoriów zamorskich (KTZ). Ma ona służyć zmniejszaniu, a docelowo wyeliminowaniu ubóstwa.

EFR powołano na mocy wewnętrznej umowy przedstawicieli państw członkowskich; zarządza nim specjalny komitet. Zasoby EFR pochodzą z doraźnych wkładów państw członkowskich UE, które decydują o łącznej kwocie, jaka ma zostać przydzielona na fundusz (w okresie pięciu lat). Poza wspomnianym wkładem państwa członkowskie mogą również zawierać umowy o współfinansowaniu lub wnosić dobrowolne wkłady finansowe na rzecz EFR. Komisja Europejska odpowiada za finansową realizację działań prowadzonych przy użyciu zasobów EFR. EBI zarządza instrumentem inwestycyjnym.

EFR jest funduszem, którego działalność ma charakter wieloletni. Każda edycja EFR ustanawiana jest na okres około pięciu lat i podlega osobnemu rozporządzeniu finansowemu. W dniu 1 marca 2015 r. weszła w życie umowa wewnętrzna ustanawiająca ostatni EFR, czyli 11. EFR (2014–2020). Począwszy od 2021 r. współpraca z państwami AKP jest objęta Instrumentem Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR). Trwające już projekty, finansowane w ramach EFR, będą jednak nadal realizowane w oparciu o odpowiednią podstawę prawną EFR.

Niniejsze sprawozdanie sporządzono zgodnie z art. 39 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. EFR ([26]). Przedstawia ono informacje na temat operacji po stronie dochodów i wydatków z zasobów EFR, ze szczególnym uwzględnieniem istotnych wydarzeń, które miały znaczący wpływ na realizację finansową w 2025 r.

Biorąc pod uwagę, że w ramach poprzednich EFR ([27]) nie są prowadzone obecnie żadne operacje, niniejsze sprawozdanie zawiera dane liczbowe dotyczące jedynie 10. i 11. EFR.

POPRZEDNIE EFR

6. i 7. EFR

6. EFR zamknięto w 2006 r., a 7. EFR – w 2008 r.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. b) umowy wewnętrznej dotyczącej 9. EFR salda środków i kwoty umorzone z poprzednich EFR przesunięto do 9. EFR.

8. i 9. EFR

W 2021 r. nastąpiło finansowe i operacyjne zamknięcie 8. EFR na łączną kwotę wydatków w wysokości 10 374 mln EUR. Komisja poinformowała państwa członkowskie o zamknięciu 8. EFR w komunikacie przedstawionym Radzie w październiku 2021 r.

Wszystkie działania w ramach 8. EFR zostały zakończone oraz przeprowadzono wszystkie kontrole. Wszystkie umowy i decyzje finansowe zostały także zamknięte na rachunkach EFR. Wszystkie nakazy odzyskania środków, które były nadal otwarte po zamknięciu operacyjnym, zostały zrealizowane lub odstąpiono od nich, z wyjątkiem czterech nakazów odzyskania środków, którymi zajmuje się służba prawna Komisji. Zgodnie z decyzją Komisji C(2003) 19044 wspomniane nakazy odzyskania środków przeniesiono do 9. EFR.

Zamknięcie 9. EFR przebiega sprawnie. Nadal otwarte są 4 umowy, z czego 2 dotyczą audytu i ocen w Sudanie Południowym (decyzja Rady 2011/315/UE). Decyzje w sprawie tych działań podjęto po wejściu w życie klauzuli wygaśnięcia 9. EFR i działania te zostaną zamknięte w określonych ramach czasowych, co przyczyni się do finalizacji działań i projektów związanych z 9. EFR. Pełne zamknięcie 9. EFR może nastąpić dopiero wówczas, gdy termin obowiązywania wszystkich umów dobiegnie końca oraz gdy zakończone zostaną dotyczące ich oceny i audyty.

([26]) Rozporządzenie (UE) 2018/1877.
([27]) Z wyjątkiem operacji w Sudanie Południowym.

W latach 2015–2025 Komisja dokonała siedmiu zwrotów środków z 8. i 9. EFR na łączną kwotę 1 925,19 ([28]) mln EUR. Saldo w wysokości 1,2 mln EUR zostało zwrócone w styczniu 2026 r. ([29]) w ramach płatności pierwszej raty wkładów państw członkowskich na rzecz EFR na 2026 r.

10. I 11. EFR

Umowa o partnerstwie AKP–WE, podpisana 23 czerwca 2000 r. w Kotonu przez państwa członkowskie Wspólnoty Europejskiej i przez państwa AKP. Weszła ona w życie z dniem 1 kwietnia 2003 r. (ustanawiając 9. EFR).Umowę z Kotonu zmieniono dwukrotnie: najpierw umową podpisaną w Luksemburgu 25 czerwca 2005 r. (ustanawiającą 10. EFR), a następnie umową podpisaną w Wagadugu 22 czerwca 2010 r. (ustanawiającą 11. EFR).

Decyzja Rady 2001/822/WE z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich ze Wspólnotą Europejską (Decyzja o Stowarzyszeniu Zamorskim) ([30]) weszła w życie 2 grudnia 2001 r. Decyzja ta została zmieniona 19 marca 2007 r. (decyzja Rady 2007/249/WE ([31])).

Umowa wewnętrzna w sprawie finansowania pomocy wspólnotowej na podstawie wieloletnich ram finansowych na okres 2014–2020 zgodnie ze zmienioną umową z Kotonu, przyjęta przez przedstawicieli rządów państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej w sierpniu 2013 r., weszła w życie w marcu 2015 r.

Na podstawie umowy z Kotonu całkowity budżet 10. EFR przewidziany na drugi okres (2008–2013) wynosił 22 682 mln EUR. Z kwoty tej:

— 21 966 mln EUR przydzielono państwom AKP,

— 286 mln EUR przydzielono KTZ, oraz

— 430 mln EUR przydzielono Komisji na wydatki na wsparcie w zakresie programowania i wdrażania EFR.

Kwotę dla państw AKP dzieli się w następujący sposób:

— 17 766 mln EUR na krajowe i regionalne programy orientacyjne,

— 2 700 mln EUR na współpracę między państwami AKP i współpracę wewnątrzregionalną oraz

— 1 500 mln EUR na instrument inwestycyjny.

W szczególności większy udział w budżecie przeznaczono na programy regionalne, czym podkreślono znaczenie regionalnej integracji gospodarczej jako podstawowych ram rozwoju krajowego i lokalnego. Nowością w ramach 10. EFR było utworzenie „kwot zachęt" dla poszczególnych państw.

Zgodnie z umową z Kotonu pomoc wspólnotowa na rzecz państw AKP i KTZ w trzecim okresie (2014–2020) jest finansowana z 11. EFR, przy czym całkowita kwota przeznaczona na ten cel wynosi 30 506 mln EUR, w tym:

— 29 089 mln EUR przydzielono państwom AKP zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) i art. 2 lit. d) umowy wewnętrznej, z czego kwotą 27 955 mln EUR zarządza Komisja Europejska,

— 364,5 mln EUR przydzielono KTZ zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) i art. 3 ust. 1 umowy wewnętrznej, z czego kwotą 359,5 mln zarządzała Komisja Europejska, oraz

— 1 052,5 mln EUR przypada Komisji na pokrycie kosztów wynikających z programowania i wykorzystania środków 11. EFR zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) umowy wewnętrznej.

([28]) 1 402,57 mln w ramach instrumentu pomostowego (decyzja Rady 2015/0246), 200 mln EUR (decyzja Rady (UE) 2017/1206), 223 mln EUR (decyzja Rady (UE) 2020/1708), 43 mln EUR (decyzja Rady (UE) 2021/1941), 42,5 mln EUR (decyzja Rady (UE) 2022/2242), 7,8 mln EUR (decyzja Rady (UE) 2023/2586) oraz 6,3 mln EUR (decyzja Rady (UE) 2024/2906).

([29]) Decyzja (UE) 2025/2324.

([30]) Dz.U. L 314 z 30.11.2001, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2001/822(1)/oj.

([31]) Decyzja Rady z dnia 19 marca 2007 r. zmieniająca decyzję 2001/822/WE w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich ze Wspólnotą Europejską (Dz.U. L 109 z 26.4.2007, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/249/oj).

2. **REALIZACJA FINANSOWA**

WYNIK FINANSOWY

ZMIANY STANU ŚRODKÓW 10. EFR

10. EFR ZMIANY STANU ŚRODKÓW: 31 GRUDNIA 2025 R. ANALIZA ŚRODKÓW W PODZIALE NA INSTRUMENTY

(mln EUR)

INSTRUMENT		STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ZMNIEJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2024 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIEJSZENIE ZASOBÓW W 2025 R.	Informacje dodatkowe	STAN OBECNY
AKP	***Współfinansowanie***	***0***	***202***	***(9)***		***193***
	Regularne wkłady państw członkowskich	***21 326***	***(710)***	***(86)***		***20 530***
	AKP SUMA CZĄSTKOWA	**21 326**	**(508)**	**(95)**		**20 723**
KTZ	***Regularne wkłady państw członkowskich***	***0***	***236***	***(1)***		***236***
	KTZ SUMA CZĄSTKOWA	**0**	**236**	**(1)**		**236**
	10. EFR OGÓŁEM	**21 326**	**(272)**	**(95)**		**20 959**

ZMIANY STANU ŚRODKÓW 11. EFR

11. EFR ZMIANY STANU ŚRODKÓW: 31.12.2025 ANALIZA ŚRODKÓW W PODZIALE NA INSTRUMENTY

(mln EUR)

INSTRUMENT		STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ZMNIEJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2024 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIEJSZENIE ZASOBÓW W 2025 R.	Informacje dodatkowe	STAN OBECNY
AKP	***Współfinansowanie***	***0***	***91***			***91***
	Wewnętrzna umowa KE ogwarantowanym poziomie usług	***0***	***1***			***1***
	Regularne wkłady państw członkowskich	***30 060***	***(855)***	***74***		***29 279***
	AKP SUMA CZĄSTKOWA	**30 060**	**(763)**			**29 372**
	Współfinansowanie	***0***	***0***			***0***

(mln EUR)

INSTRUMENT		STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ZMNIEJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2024 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIEJSZENIE ZASOBÓW W 2025 R.	Informacje dodatkowe	STAN OBECNY
KTZ	***Wewnętrzna umowa KE ogwarantowanym poziomie usług***	***0***	***0***			***0***
	Regularne wkłady państw członkowskich	***0***	***354***	***1***		***354***
	KTZ SUMA CZĄSTKOWA	**0**	**354**			**354**
	11. EFR OGÓŁEM	30 060	(409)	75		29 726

ZMIANY STANU ZOBOWIĄZAŃ, PRZYZNANYCH ŚRODKÓW I PŁATNOŚCI W RAMACH 10. EFR

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R. RODZAJ POMOCY

AKP + KTZ – 10. EFR

(mln EUR)

	*	DECYZJE			PRZYZNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
		ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
Regularne wkłady państw członkowskich										
Przydziały										
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**12 247**	**12 245**	**(23)**	**100 %**	**12 231**	**(24)**	**100 %**	**12 204**	**3**	**100 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**1 960**	**1 960**	0	**100 %**	**1 960**	0	**100 %**	**1 960**	0	**100 %**
SUMA CZĄSTKOWA: BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCIOWE	**341**	**481**	**(0)**	**141 %**	**471**	**(12)**	**98 %**	**407**	**52**	**87 %**
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	**526**	**526**		**100 %**	**526**	0	**100 %**	**522**		**99 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	**3 550**	**3 538**	**(42)**	**100 %**	**3 535**	**(26)**	**100 %**	**3 492**	**0**	**99 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	**1 905**	**1 760**	**(3)**	**92 %**	**1 755**	**(0)**	**100 %**	**1 704**	**9**	**97 %**
Współfinansowanie										
Przydziały										
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**178**	**175**	**(0)**	**99 %**	**175**	**(0)**	**100 %**	**175**	**0**	**100 %**

(mln EUR)

	*	DECYZJE			PRZYZNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
		ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	**5**	**5**		**110 %**	**5**		**100 %**	**5**		**100 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	**11**	**11**		**100 %**	**11**		**100 %**	**11**		**100 %**
Regularne wkłady państw członkowskich										
Przydziały										
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**182**	**181**	**(1)**	**100 %**	**180**	0	**99 %**	**172**		**96 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**14**	**14**		**100 %**	**14**		**100 %**	**14**		**100 %**
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	**5**	**5**		**100 %**	**5**		**100 %**	**5**		**100 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	**34**	**34**	0	**100 %**	**34**	0	**99 %**	**34**		**100 %**
OGÓŁEM: AKP + KTZ (W TYM KAPITAŁY REZERWOWE) (A+B)	**20 959**	**20 937**	**(69)**	**100 %**	**20 902**	**(62)**	**100 %**	**20 705**	**65**	**99 %**

ZMIANY STANU ZOBOWIĄZAŃ, PRZYZNANYCH ŚRODKÓW I PŁATNOŚCI W RAMACH 11. EFR

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R. RODZAJ POMOCY

AKP + KTZ – 11. EFR

(mln EUR)

	ŚRODKI	DECYZJE			PRZYZNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
		ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
Regularne wkłady państw członkowskich										
Przydziały										
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**14 977**	**14 915**	**(217)**	**100 %**	**14 696**	**(107)**	**99 %**	**13 280**	**452**	**90 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**1 053**	**1 053**	**(2)**	**100 %**	**1 052**	**0**	**100 %**	**1 027**	**4**	**98 %**
SUMA CZĄSTKOWA: INSTRUMENT POMOSTOWY	**0**									
SUMA CZĄSTKOWA: BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCIOWE	**112**	**112**	0	**100 %**	**112**	0	**100 %**	**50**	**7**	**44 %**
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	**1 076**	**1 062**	**(2)**	**99 %**	**1 059**	**(1)**	**100 %**	**1 008**	**41**	**95 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	**3 938**	**3 846**	**(13)**	**98 %**	**3 910**	**(24)**	**102 %**	**3 635**	**120**	**93 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	**7 135**	**7 114**	**(54)**	**100 %**	**7 051**	**(31)**	**99 %**	**6 415**	**196**	**91 %**

(mln EUR)

	ŚRODKI	DECYZJE			PRZYZNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
		ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
Współfinansowanie										
Przydziały										
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**46**	**45**	**(0)**	**98 %**	**45**	**(0)**	**100 %**	**43**		**97 %**
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	**4**	**4**		**100 %**	**4**		**100 %**	**4**		**100 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	**33**	**33**	0	**100 %**	**33**	0	**100 %**	**32**	**3**	**100 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	**10**	**10**	**4**	**100 %**	**10**	**4**	**100 %**	**9**	**3**	**95 %**
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu										
Kapitały rezerwowe										
SUMA CZĄSTKOWA: NIEPODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU REZERWA 10. EFR	**287**									
SUMA CZĄSTKOWA: NIEPODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU REZERWA 11. EFR	**699**									
Wewnętrzna umowa KE o gwarantowanym poziomie usług										
Kapitały rezerwowe										
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**1**	**1**		**52 %**	**1**		**100 %**	**1**		**100 %**

(mln EUR)

	ŚRODKI	DECYZJE			PRZYZNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
		ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
Regularne wkłady państw członkowskich										
Przydziały										
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**211**	**210**	**(1)**	**100 %**	**193**	**(0)**	**92 %**	**193**		**100 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	**12**	**12**	0	**100 %**	**12**	0	**100 %**	**12**		**100 %**
SUMA CZĄSTKOWA: INSTRUMENT POMOSTOWY	**0**									
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	**7**	**7**	0	**100 %**	**6**	0	**95 %**	**6**	**0**	**98 %**
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	**102**	**102**	0	**100 %**	**102**	**0**	**99 %**	**85**	**1**	**83 %**
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu										
Kapitały rezerwowe										
SUMA CZĄSTKOWA: NIEPODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU REZERWA 10. EFR	**19**									
SUMA CZĄSTKOWA: NIEPODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU REZERWA 11. EFR	**3**									
OGÓŁEM: AKP + KTZ (W TYM KAPITAŁY REZERWOWE) (A+B)	**29 726**	**28 525**	**(285)**	**96 %**	**28 284**	**(160)**	**99 %**	**25 800**	**828**	**91 %**

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4817/oj

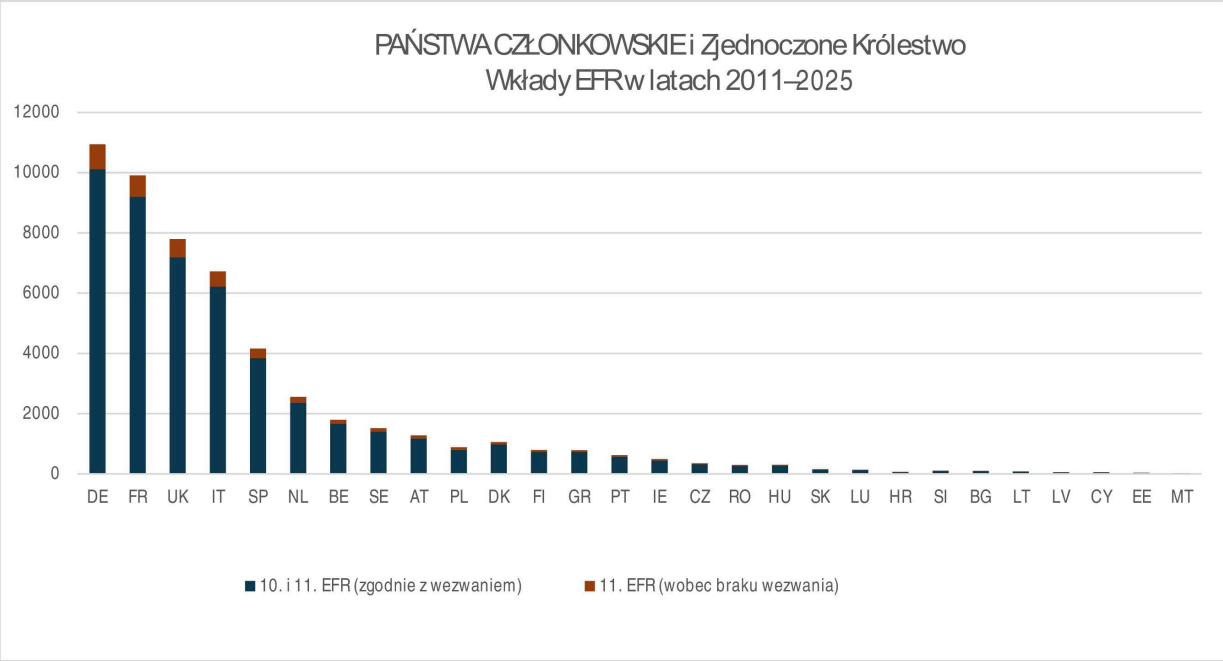
Dz.U. C z 8.10.2026

ZASOBY

Charakter przychodów

Głównym źródłem zasobów EFR są wkłady państw członkowskich. Trzy razy w roku Komisja Europejska i Europejski Bank Inwestycyjny wzywają państwa członkowskie do wniesienia wkładu do EFR. Kwota wkładów, do których wniesienia wzywa się każdego roku, odzwierciedla kwotę płatności, jaką należy pokryć w danym roku.

Przegląd wkładów państw członkowskich

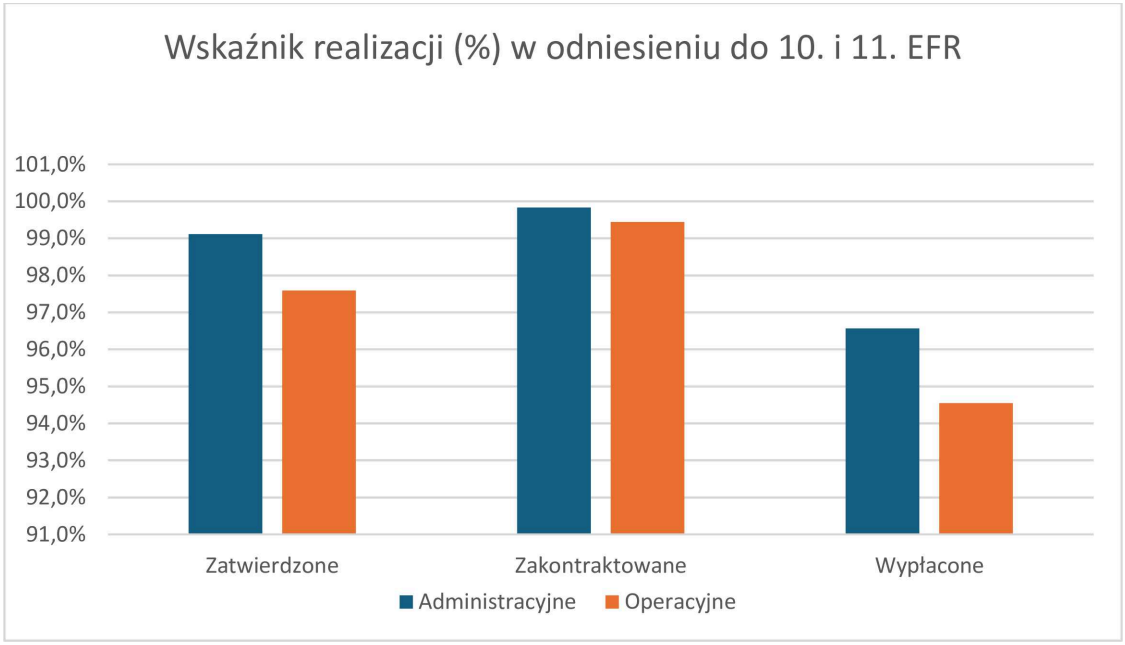
WYDATKI OPERACYJNE I PROGRAMY SZCZEGÓŁOWE

Charakter wydatków

3 % kwoty dostępnej w wieloletnich ramach finansowych stanowią środki przydzielone Komisji na wydatki na wsparcie, a 97 % – środki przydzielone na realizację projektów EFR. Kwoty ustalono dla każdej umowy wewnętrznej i mogą się zwiększyć na skutek dobrowolnych wkładów i dochodu z operacji.

Podział na kwotę zaangażowaną, zakontraktowaną i wypłaconą według charakteru wydatków:

	REALIZACJA OPERACYJNA, KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK (10. i 11. EFR) 2025 R.									
	ŚRODKI	DECYZJE			PRZYZNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
		ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
	(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK 10. + 11. EFR	**1 622**	**1 608**	**(2)**	**99,1 %**	**1 605**	(1)	**99,8 %**	**1 550**	**41**	**96,6 %**
REALIZACJA OPERACYJNA (A +B) 10. + 11. EFR	**50 685**	**49 461**	**(353)**	**97,6 %**	**49 186**	(222)	**99,4 %**	**46 506**	**893**	**94,5 %**

Wskaźnik realizacji (%) w odniesieniu do 10. i 11. EFR
101,0%
100,0%
99,0%
98,0%
97,0%
96,0%
95,0%
94,0%
93,0%
92,0%
91,0%
Zatwierdzone
Zakontraktowane
Wypłacone
Administracyjne
Operacyjne

Podział na kwotę zaangażowaną, zakontraktowaną i wypłaconą według regionu i państwa

SKUMULOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R. WEDŁUG PAŃSTW, % ŚRODKÓW								
10. + 11. EFR		10. i 11. EFR OGÓŁEM (mln EUR)						
Łącznie w 2025 r.		Środki	Decyzje	% środków	Przyznane środki	% środków	Płatności	% środków
AKP	**Ogólna/administracyjna pula środków/odsetki**	**1 629**	1 610	99 %	1 612	99 %	1 547	95 %
	Rezerwa/Bez podziału na kraje	**3 540**	2 553	72 %	2 553	72 %	2 553	72 %
	Wszystkie państwa AKP	**5 169**	**4 163**	**81 %**	**4 165**	**81 %**	**4 100**	**79 %**
	Angola	**346**	345	100 %	344	99 %	330	95 %
	Benin	**732**	731	100 %	730	100 %	702	96 %
	Botswana	**126**	126	100 %	126	100 %	126	100 %
	Burkina Faso	**1 277**	1 277	100 %	1 274	100 %	1 264	99 %
	Burundi	**564**	564	100 %	562	100 %	550	97 %
	Kamerun	**520**	520	100 %	519	100 %	492	95 %
	Republika Zielonego Przylądka	**144**	144	100 %	144	100 %	144	100 %
	Komory	**77**	77	100 %	76	98 %	75	97 %
	Kongo (Brazzaville)	**163**	163	100 %	161	99 %	156	96 %
	Demokratyczna Republika Konga	**1 401**	1 399	100 %	1 385	99 %	1 317	94 %
	Wybrzeże Kości Słoniowej	**702**	702	100 %	700	100 %	690	98 %
	Dżibuti	**175**	175	100 %	173	99 %	165	94 %
	Erytrea	**195**	195	100 %	195	100 %	165	85 %
	Etiopia	**1 596**	1 596	100 %	1 592	100 %	1 425	89 %
	Gabon	**33**	31	95 %	31	94 %	31	94 %
	Gambia	**302**	302	100 %	300	99 %	291	96 %
	Ghana	**784**	784	100 %	781	100 %	741	94 %
	Gwinea Bissau	**184**	184	100 %	182	99 %	180	98 %
	Gwinea (Konakry)	**500**	500	100 %	495	99 %	444	89 %

SKUMULOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R. WEDŁUG PAŃSTW, % ŚRODKÓW								
10. + 11. EFR		10. i 11. EFR OGÓŁEM (mln EUR)						
Łącznie w 2025 r.		Środki	Decyzje	% środków	Przyznane środki	% środków	Płatności	% środków
	Mauritius	**82**	82	100 %	82	100 %	82	100 %
	Kenia	**853**	840	98 %	839	98 %	784	92 %
	Lesotho	**247**	246	100 %	246	99 %	215	87 %
	Liberia	**485**	485	100 %	483	99 %	456	94 %
	Madagaskar	**774**	774	100 %	754	97 %	685	89 %
	Malawi	**1 018**	1 015	100 %	1 007	99 %	932	92 %
	Mali	**1 295**	1 295	100 %	1 291	100 %	1 257	97 %
	Mauretania	**343**	341	100 %	340	99 %	333	97 %
	Mozambik	**1 431**	1 424	100 %	1 413	99 %	1 240	87 %
	Namibia	**187**	186	100 %	185	99 %	177	95 %
	Niger	**1 261**	1 256	100 %	1 254	99 %	1 251	99 %
	Nigeria	**1 085**	1 085	100 %	1 085	100 %	1 050	97 %
	Uganda	**928**	912	98 %	905	98 %	851	92 %
	Republika Środkowoafrykańska	**609**	609	100 %	608	100 %	595	98 %
	Rwanda	**831**	831	100 %	831	100 %	828	100 %
	Wyspy Świętego Tomasza i Książęca	**55**	55	100 %	53	98 %	51	93 %
	Senegal	**662**	662	100 %	659	100 %	637	96 %
	Seszele	**22**	22	100 %	22	100 %	22	100 %
	Sierra Leone	**652**	652	100 %	650	100 %	634	97 %
	Somalia	**896**	895	100 %	893	100 %	892	100 %
	Sudan	**298**	298	100 %	298	100 %	298	100 %
	Sudan Południowy	**91**	91	100 %	91	100 %	91	100 %
	Eswatini (Suazi)	**121**	121	100 %	121	100 %	115	95 %
	Tanzania	**1 171**	1 171	100 %	1 160	99 %	1 102	94 %
	Czad	**930**	926	99 %	910	98 %	841	90 %

SKUMULOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R. WEDŁUG PAŃSTW, % ŚRODKÓW							
10. + 11. EFR	10. i 11. EFR OGÓŁEM (mln EUR)						
Łącznie w 2025 r.	Środki	Decyzje	% środków	Przyznane środki	% środków	Płatności	% środków
Togo	**373**	373	100 %	373	100 %	370	99 %
Zambia	**825**	825	100 %	814	99 %	734	89 %
Zimbabwe	**461**	461	100 %	459	100 %	457	99 %
*** Afryka ogółem**	**27 809**	27 748	100 %	27 598	99 %	26 268	94 %
Antigua i Barbuda	**15**	15	100 %	15	100 %	15	98 %
Barbados	**22**	22	100 %	22	100 %	21	98 %
Belize	**42**	42	100 %	41	96 %	37	87 %
Dominika	**40**	40	100 %	40	100 %	40	100 %
Grenada	**20**	20	100 %	20	100 %	20	100 %
Gujana	**79**	79	100 %	78	99 %	77	98 %
Haiti	**995**	991	100 %	923	93 %	822	83 %
Jamajka	**235**	235	100 %	233	99 %	226	96 %
Republika Dominikańska	**281**	281	100 %	279	99 %	279	99 %
Saint Lucia	**32**	32	100 %	32	100 %	32	100 %
Saint Kitts i Nevis	**6**	6	100 %	6	99 %	6	99 %
Saint Vincent i Grenadyny	**26**	26	99 %	26	99 %	24	92 %
Surinam	**27**	26	96 %	26	96 %	26	96 %
Trynidad i Tobago	**28**	28	100 %	28	99 %	28	99 %
*** Karaiby ogółem**	**1 850**	1 845	100 %	1 769	96 %	1 653	89 %
Fidżi	**48**	48	100 %	48	100 %	48	100 %
Wyspy Cooka	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
Wyspy Salomona	**66**	66	100 %	66	100 %	66	100 %
Kiribati	**42**	42	99 %	41	98 %	41	97 %
Wyspy Marshalla	**17**	17	100 %	17	100 %	17	100 %
Mikronezja	**23**	22	97 %	22	97 %	18	78 %

SKUMULOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R. WEDŁUG PAŃSTW, % ŚRODKÓW								
10. + 11. EFR		10. i 11. EFR OGÓŁEM (mln EUR)						
Łącznie w 2025 r.		Środki	Decyzje	% środków	Przyznane środki	% środków	Płatności	% środków
	Nauru	**4**	4	100 %	4	100 %	4	100 %
	Niue	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %
	Palau	**4**	4	100 %	4	100 %	4	100 %
	Papua-Nowa Gwinea	**239**	239	100 %	233	98 %	227	95 %
	Samoa Zachodnie	**67**	66	99 %	66	99 %	66	99 %
	Timor Wschodni	**166**	166	100 %	166	100 %	161	97 %
	Tonga	**28**	28	100 %	28	100 %	28	100 %
	Tuvalu	**13**	13	100 %	13	100 %	13	100 %
	Vanuatu	**55**	55	100 %	54	99 %	53	97 %
	*** Pacyfik ogółem**	**779**	777	100 %	770	99 %	752	97 %
	Przydziały w ramach AKP	**7 967**	7 862	99 %	7 908	99 %	7 473	94 %
	PALOP	**59**	59	100 %	58	99 %	58	98 %
	Region Afryki Południowej FED 10	**129**	129	100 %	129	100 %	127	98 %
	Region Afryki Środkowej	**546**	543	100 %	539	99 %	451	83 %
	Region Afryki Wschodniej i Australia	**2 989**	2 981	100 %	2 960	99 %	2 650	89 %
	Region Afryki Zachodniej	**1 919**	1 918	100 %	1 901	99 %	1 737	91 %
	Region Karaibów	**533**	527	99 %	522	98 %	439	82 %
	Region Pacyfiku	**322**	318	99 %	298	93 %	259	81 %
	*** Współpraca regionalna AKP ogółem**	**14 464**	14 338	99 %	14 316	99 %	13 195	91 %
	AKP	**50 070,99**	**48 871,60**	**98 %**	**48 617,47**	**97 %**	**45 968,94**	**92 %**

SKUMULOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R. WEDŁUG PAŃSTW, % ŚRODKÓW								
10. + 11. EFR		10. i 11. EFR OGÓŁEM (mln EUR)						
Łącznie w 2025 r.		Środki	Decyzje	% środków	Przyznane środki	% środków	Płatności	% środków
KTZ	**Rezerwa/Bez podziału na kraje/ terytoria**	**34**	12	34 %	11	33 %	11	33 %
	Wszystkie KTZ	**34**	12	34 %	11	33 %	11	33 %
	Anguilla	**27**	27	100 %	27	100 %	27	100 %
	Falklandy	**10**	10	100 %	10	100 %	10	100 %
	Pitcairn	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
	Turks i Caicos	**32**	32	100 %	32	100 %	32	100 %
	Brytyjskie Wyspy Dziewicze	**2**	2	100 %	2	100 %	2	100 %
	Montserrat	**33**	33	100 %	33	100 %	33	100 %
	Wyspa Świętej Heleny	**38**	38	100 %	38	100 %	38	100 %
	*** Brytyjskie KTZ ogółem**	**146**	146	100 %	146	100 %	146	100 %
	Antyle Holenderskie	**38**	37	98 %	20	54 %	20	54 %
	Antyle Holenderskie – Bonaire	**4**	4	98 %	4	98 %	4	98 %
	Antyle Holenderskie – Saba	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %
	Antyle Holenderskie – Sint Eustatius	**2**	2	100 %	2	100 %	2	100 %
	Aruba	**21**	21	98 %	21	98 %	21	98 %
	Sint Maarten	**14**	14	100 %	13	95 %	5	39 %
	*** Niderlandzkie KTZ ogółem**	**83**	82	99 %	64	77 %	56	68 %
	Wyspy Wallis i Futuna	**39**	38	99 %	37	95 %	29	76 %
	Majotta	**29**	29	100 %	29	100 %	29	100 %
	Nowa Kaledonia	**50**	50	100 %	50	100 %	50	100 %
	Polinezja Francuska	**49**	49	100 %	49	100 %	49	100 %

SKUMULOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R. WEDŁUG PAŃSTW, % ŚRODKÓW								
10. + 11. EFR		10. i 11. EFR OGÓŁEM (mln EUR)						
Łącznie w 2025 r.		Środki	Decyzje	% środków	Przyznane środki	% środków	Płatności	% środków
	Saint-Pierre i Miquelon	**47**	47	100 %	47	100 %	47	100 %
	*** Francuskie KTZ ogółem**	**214**	213	100 %	212	99 %	204	96 %
	region	**137**	137	100 %	136	99 %	119	87 %
	*** Współpraca regionalna KTZ ogółem**	**137**	137	100 %	136	99 %	119	87 %
KTZ	**613,69**	**589,78**	**96 %**	**569,00**	**93 %**	**536,59**	**87 %**	
OGÓŁEM: AKP + KTZ		**50 684,68**	**49 461,38**	**98 %**	**49 186,47**	**97 %**	**46 505,53**	**92 %**

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4817/oj

Podział na kwoty zaangażowane, zakontraktowane i wypłacone według obszaru wydatków 11. EFR

11. EFR Podział na kwoty zaangażowane, zakontraktowane i wypłacone według obszaru wydatków (kody sektorowe DAC)

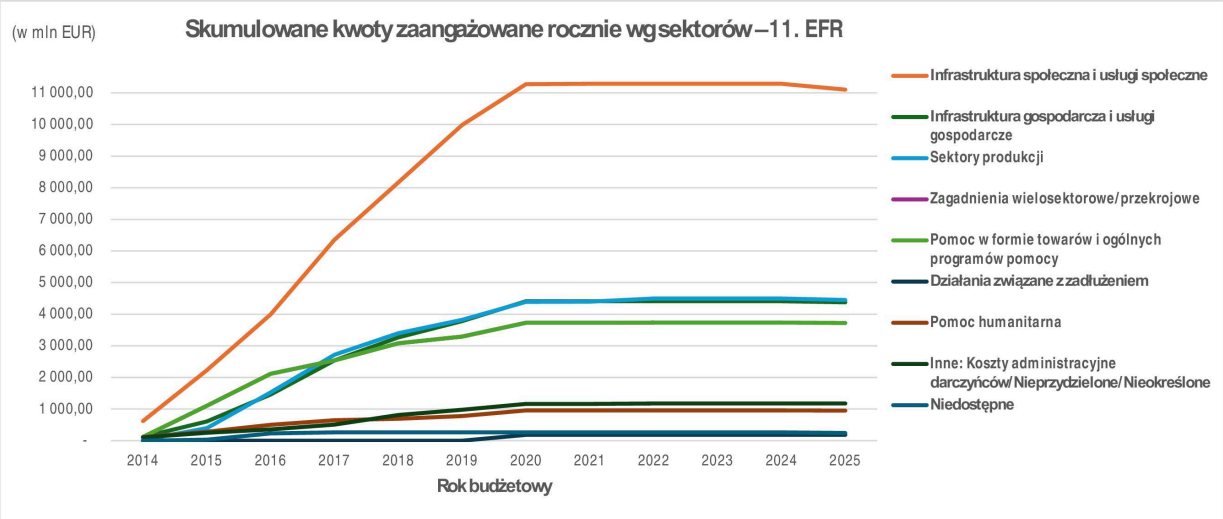
(mln EUR)

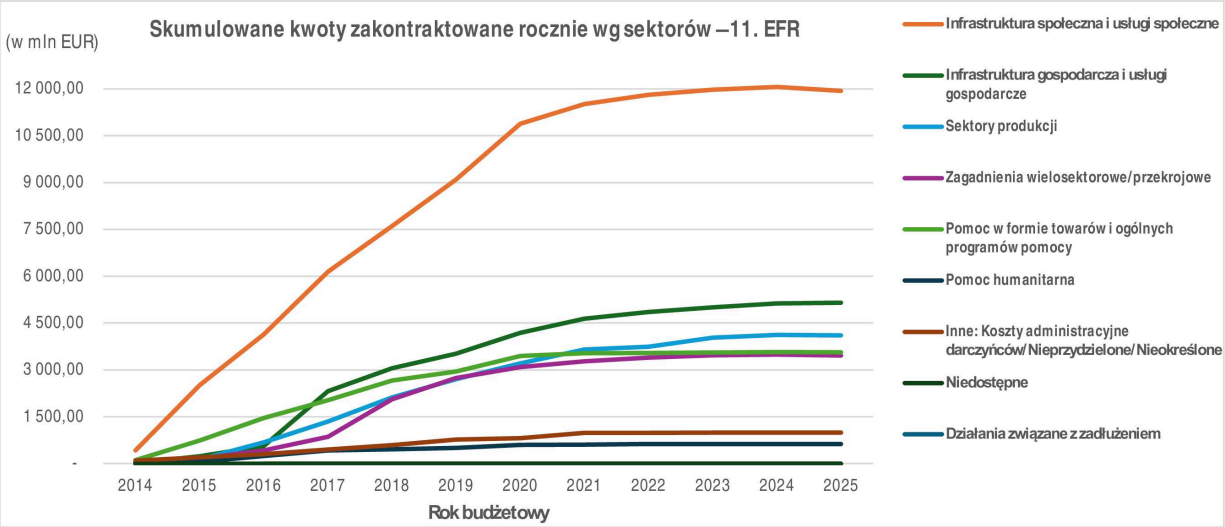
Sektor	Zaangażowane	Zakontraktowane	Wypłacone
Infrastruktura społeczna i usługi społeczne			
110 – Edukacja	1 177,56	1 162,86	1 067,50
120 – Zdrowie	2 125,44	2 519,13	2 370,49
130 – Polityki/programy ludnościowe i zdrowie reprodukcyjne	352,44	49,94	43,95
140 – Zaopatrzenie w wodę i systemy kanalizacyjne	785,55	861,63	632,91
150 – Rząd i społeczeństwo obywatelskie	5 700,30	5 940,90	5 772,26
160 – Pozostała infrastruktura społeczna i usługi społeczne	964,74	1 403,10	1 643,11
Infrastruktura społeczna i usługi społeczne OGÓŁEM	11 106,04	11 937,55	11 530,22
Infrastruktura gospodarcza i usługi gospodarcze			
210 – Transport i magazynowanie	1 401,54	2 091,05	1 378,12
220 – Komunikacja	140,58	147,05	137,97
230 – Energia	2 011,97	2 049,24	1 474,99
240 – Usługi bankowe i finansowe	484,68	533,73	503,53
250 – Usługi biznesowe i inne	339,92	329,60	288,28
Infrastruktura gospodarcza i usługi gospodarcze OGÓŁEM	4 378,70	5 150,66	3 782,88
Sektory produkcji			
310 – Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	3 317,10	3 144,49	2 649,43
320 – Przemysł, zasoby mineralne i górnictwo, budownictwo	632,36	525,39	384,77
330 – Handel i turystyka	502,26	434,74	338,86
Sektory produkcji OGÓŁEM	4 451,72	4 104,61	3 373,06
Zagadnienia wielosektorowe/przekrojowe			
410 – Ogólna ochrona środowiska	984,89	843,66	756,56
430 – Inne zagadnienia wielosektorowe	3 881,80	2 617,61	1 947,95
Zagadnienia wielosektorowe/przekrojowe OGÓŁEM	4 866,68	3 461,26	2 704,51
Pomoc w formie towarów i ogólnych programów pomocy			
510 – Ogólne wsparcie budżetowe	3 113,40	3 176,31	2 531,91
520 – Pomoc (rozwojowa) żywnościowa	611,90	390,58	365,68
Pomoc w formie towarów i ogólnych programów pomocy OGÓŁEM	3 725,30	3 566,89	2 897,59
Działania związane z zadłużeniem			
600 – Działania związane z zadłużeniem	183,00	183,00	183,00
Działania związane z zadłużeniem OGÓŁEM	183,00	183,00	183,00

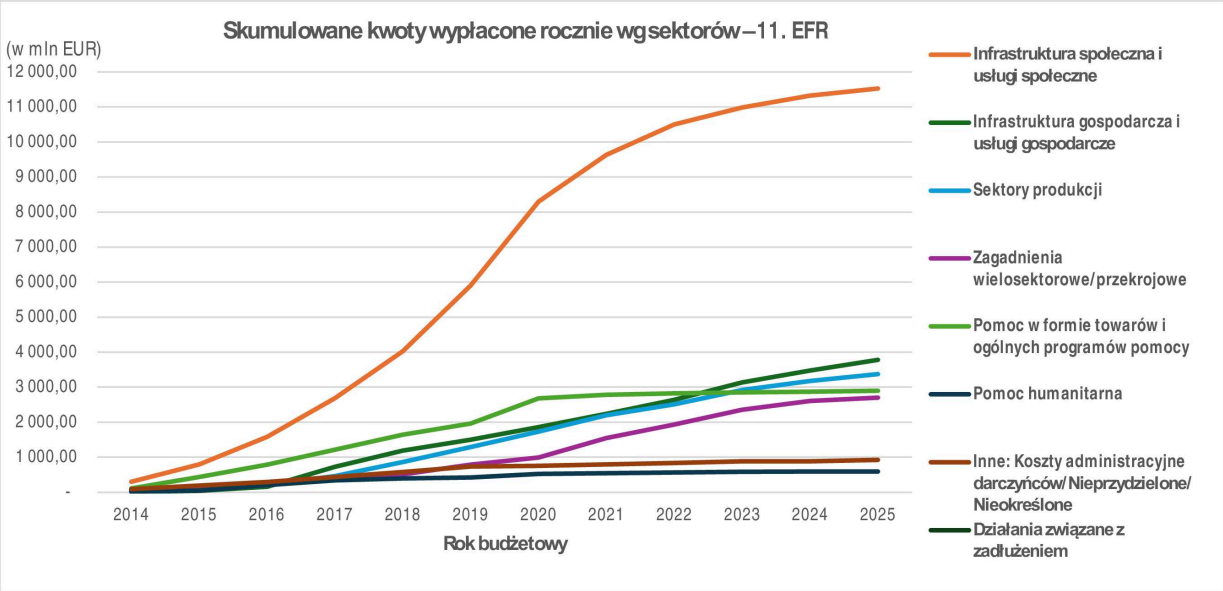
(mln EUR)

Sektor	Zaangażowane	Zakontraktowane	Wypłacone
Pomoc humanitarna			
720 – Interwencje kryzysowe	743,62	452,44	447,63
730 – Pomoc na odbudowę i rehabilitację	137,53	65,06	42,39
740 – Gotowość na wypadek klęsk żywiołowych	72,49	110,12	101,07
Pomoc humanitarna OGÓŁEM	953,63	627,61	591,09
Koszty administracyjne darczyńców/Nieprzydzielone/ Nieokreślone			
910 – Koszty administracyjne darczyńców	993,19	948,32	896,03
998 – Nieprzydzielone/Nieokreślone	183,74	41,61	27,23
Niedostępne	245,98	1,57	1,15
Koszty administracyjne darczyńców/Nieprzydzielone/ Nieokreślone OGÓŁEM	1 422,91	991,50	924,42
SUMA CAŁKOWITA 11. EFR	**31 087,97**	**30 023,09**	**25 986,75**

Zmiana skumulowanej kwoty środków zaangażowanych, zakontraktowanych i wypłaconych według obszaru wydatków 11. EFR

3. GLOSARIUSZ

Anulowanie środków

Środki niewykorzystane na koniec roku budżetowego, które nie mogą być przeniesione, zostają anulowane.

Budżet korygujący

Decyzja przyjęta w trakcie roku budżetowego w celu zmiany (zwiększenia, zmniejszenia, przeniesienia) aspektów przyjętego budżetu na dany rok.

Dochody przeznaczone na określony cel

Dochody przeznaczone na finansowanie poszczególnych pozycji wydatków.

Dotacje

Bezpośrednie wkłady finansowe z budżetu dla beneficjentów będących osobami trzecimi, zaangażowanych w działania mające na celu realizację polityki Unii.

Nadwyżka

Dodatnia różnica między przychodami a wydatkami, która musi zostać zwrócona organowi finansującemu. Por. wynik budżetu.

Podstawa prawna/akt podstawowy

Akt prawny przyjęty przez władzę ustawodawczą (zazwyczaj Radę i Parlament Europejski) określający cel programu wydatków Unii, przeznaczenie środków, zasady interwencji, datę wygaśnięcia i odpowiednie przepisy finansowe, który ma służyć jako podstawa prawna realizacji programu wydatków.

Pozycja budżetowa/Linia budżetowa

Przychody i wydatki przedstawia się w strukturze budżetu zgodnie z obowiązującą nomenklaturą nałożoną przez władzę budżetową, która odzwierciedla charakter i cel każdej pozycji. Poszczególne działy (tytuł, rozdział, artykuł lub pozycja) zawierają oficjalny opis nomenklatury.

Przeniesienia między liniami budżetowymi

Przeniesienia między liniami budżetowymi oznaczają przeniesienie środków z jednej linii budżetowej do drugiej w trakcie roku budżetowego i tym samym stanowią wyjątek od budżetowej zasady specyfikacji.

Przeniesienie środków

Wyjątek od zasady jednoroczności w zakresie, w jakim środki, których nie można wykorzystać w danym roku budżetowym, mogą, w ściśle określonych warunkach, zostać przeniesione w celu wykorzystania ich w przyszłym roku.

Przyjęty budżet

Projekt budżetu staje się przyjętym budżetem, gdy tylko zostanie zatwierdzony przez władzę budżetową.

Różnice kursowe

Różnice wynikające z kursów wymiany walut zastosowanych do transakcji dotyczących krajów spoza strefy euro lub z aktualizacji wyceny aktywów i zobowiązań w walutach obcych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Środki

Środki budżetowe.

W budżecie zapisuje się prognozy zarówno zobowiązań (mające moc prawną zobowiązania do wypłaty środków finansowych), jak i płatności (płatności na rzecz beneficjentów – w gotówce lub przelewem bankowym). Kwoty środków na zobowiązania i płatności często się różnią – środki zróżnicowane, ponieważ zobowiązania dotyczące wieloletnich programów i projektów są zazwyczaj w całości zaciągane w roku, w którym podjęto decyzję w ich sprawie, i środki są wypłacane przez lata, w miarę realizacji programu i projektu.

Środki administracyjne

Środki służące pokrywaniu bieżących kosztów jednostek (personelu, budynków, wyposażenia biurowego).

Środki na płatności

Środki na płatności pokrywają wydatki wymagalne w bieżącym roku budżetowym, wynikające z zobowiązań prawnych zaciągniętych w bieżącym roku lub w ubiegłych latach.

Środki na zobowiązania

Środki na zobowiązania pokrywają całkowitą wartość zobowiązań prawnych (umów, umów o udzielenie dotacji lub decyzji o udzieleniu dotacji), które można podpisać w bieżącym roku budżetowym.

Środki niezróżnicowane

Środki, które pozwalają na zaspokojenie rocznych potrzeb i w związku z tym muszą zostać rozdysponowane w trakcie roku budżetowego. Tylko kwoty kwalifikujące się do automatycznego przeniesienia mogą być wypłacone w następnym roku. Środki niezróżnicowane, które nie zostały do końca roku wykorzystane, tj. zaciągnięte na zobowiązania, zostają anulowane (chyba że decyzją Komisji wyjątkowo wyrażono zgodę na nieautomatyczne przeniesienie środków). Środki niezróżnicowane mają zastosowanie do wydatków administracyjnych oraz środków na zobowiązania równych środkom na płatności.

Środki operacyjne

Środki operacyjne służą finansowaniu różnych polityk, głównie w formie dotacji lub zamówień publicznych.

Środki zróżnicowane

Środki zróżnicowane są wykorzystywane do finansowania operacji wieloletnich; pokrywają w bieżącym roku budżetowym całkowity koszt zobowiązań prawnych zaciągniętych w związku z operacjami, których realizacja trwa dłużej niż jeden budżetowy.

Umorzenie

Operacja, za pomocą której właściwy urzędnik zatwierdzający anuluje całość lub część środków zarezerwowanych uprzednio w drodze zobowiązania budżetowego.

Ustalone należności

Prawo do ściągnięcia przychodów od dłużnika uznane poprzez wystawienie nakazu odzyskania środków.

Wydatki

Termin używany do opisania wydatkowania środków budżetowych ze wszystkich rodzajów źródeł finansowania.

Wygasające środki

Na koniec roku budżetowego niewykorzystane środki zostają anulowane. Wygaśnięcie oznacza unieważnienie całego lub części zezwolenia na ponoszenie wydatków lub zaciąganie zobowiązań, które jest reprezentowane przez środki.

Wszelkie niewykorzystane środki mogą zostać ujęte w preliminarzu dochodów i wydatków na następne trzy lata budżetowe (tzw. zasada „N+3") w przypadku wspólnych przedsięwzięć (oraz EIT) zgodnie z ich regulaminem finansowym. Zatem niewykorzystane środki na wspólne przedsięwzięcia mogą zostać ponownie uruchomione w roku budżetowym „N+3".

Wykonanie budżetu

Wykorzystanie budżetu poprzez operacje po stronie wydatków i przychodów.

Wynik budżetu

Różnica między otrzymanymi przychodami a wypłaconymi kwotami, w tym korekty z tytułu przeniesień, anulowań i różnic kursowych.

W przypadku agencji kwota stanowiąca różnicę będzie musiała zostać zwrócona organowi finansującemu.

Wynik ekonomiczny

Wpływ wydatków i przychodów na bilans w oparciu o zasady rachunkowości memoriałowej.

Zobowiązania pozostające do spłaty

Zobowiązania pozostające do spłaty (lub RAL, fr. „reste à liquider") definiuje się jako kwotę środków, na które zaciągnięto zobowiązania i których jeszcze nie wypłacono. Wynikają one bezpośrednio z istnienia programów wieloletnich i rozbieżności między środkami na zobowiązania a środkami na płatności.

Zobowiązanie budżetowe

Operacja, za pomocą której właściwy urzędnik zatwierdzający rezerwuje środki budżetowe niezbędne do pokrycia późniejszych płatności w celu wywiązania się z zobowiązań prawnych.

Zobowiązanie prawne

Akt, na mocy którego urzędnik zatwierdzający zaciąga zobowiązanie wobec osób trzecich, którego skutkiem jest obciążenie budżetu Unii.

Powszechnymi formami zobowiązań prawnych są umowy w przypadku zamówień publicznych, umowy o udzielenie dotacji i decyzje o udzieleniu dotacji.

Zobowiązanie RAL (fr. reste à liquider)

Kwota pozostająca do spłaty z tytułu zobowiązania budżetowego w danym momencie. Por. zobowiązania pozostające do spłaty.

CZĘŚĆ II

SPRAWOZDANIE ROCZNE Z REALIZACJI – ŚRODKI PIENIĘŻNE ZARZĄDZANE PRZEZ EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY

EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY

RADA DYREKTORÓW

SPRAWOZDANIE FINANSOWE INSTRUMENTU INWESTYCYJNEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R.

1) Sprawozdanie niezależnego audytora
2) Sprawozdanie z sytuacji finansowej
3) Sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów
4) Zestawienie zmian w zasobach stron wnoszących wkład
5) Rachunek przepływów pieniężnych
6) Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2025 R.

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2025	31.12.2024
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5	1 665 129	1 638 604
Należności od stron wnoszących wkład	9/16	-	7 482
Aktywa finansowe ogółem	10	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	6	7 819	783
Pożyczki i zaliczki	7.1	1 063 511	1 498 048
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	8	745 934	834 621
Pozostałe aktywa	11	36 833	-
Aktywa ogółem		**3 519 226**	**3 979 538**
ZOBOWIĄZANIA I ZASOBY STRON WNOSZĄCYCH WKŁAD			
ZOBOWIĄZANIA			
Pochodne instrumenty finansowe	6	411	39 210
Przychody przyszłych okresów	12	44 845	47 725
Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	13	17 585	18 320
Zobowiązania wobec osób trzecich	14	658 146	566 083
Pozostałe zobowiązania	15	3 044	3 289
Zobowiązania ogółem		**724 031**	**674 627**
Zasoby stron wnoszących wkład	16/17	**2 795 195**	**3 304 911**
Zobowiązania i zasoby stron wnoszących wkład ogółem		**3 519 226**	**3 979 538**

SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2025 R.

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	Od 1.01.2025 do 31.12.2025	Od 1.1.2024 do 31.12.2024
Odsetki i podobne przychody (*)	19	116 470	156 601
Odsetki i podobne koszty	19	- 1 700	- 1 805
Odsetki i podobne przychody netto		**114 770**	**154 796**
Przychody z tytułu opłat i prowizji	20	4 103	20
Koszty z tytułu opłat i prowizji	20	- 88	- 212
Przychody z tytułu opłat i prowizji netto		**4 015**	**- 192**
Zmiana wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych	6	45 836	- 94 192
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto	21	24 877	- 34 096
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL") – wynik netto	7.1	- 6 948	- 5 436
Różnice kursowe – wynik netto	22	- 90 703	81 907

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	Od 1.01.2025 do 31.12.2025	Od 1.1.2024 do 31.12.2024
Operacje finansowe – wynik netto		**- 26 938**	**- 51 817**
Zmiana w odpisie aktualizującym z tytułu utraty wartości pożyczek i zaliczek, bez odwróceń	7.2	8 915	12 145
Zmiana rezerw z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki, bez odwróceń	13	735	718
Ogólne koszty administracyjne	23	- 19 942	- 24 794
Zysk za rok		**81 555**	**90 856**
Całkowite dochody ogółem – zysk za rok		**81 555**	**90 856**

(*) W odniesieniu do roku kończącego się z dniem 31 grudnia 2025 r. odsetki i podobne przychody obejmują 109,7 mln EUR (w 2024 r.: 144,3 mln EUR) naliczone od aktywów utrzymywanych po kosztach zamortyzowanych według metody efektywnej stopy procentowej.

ZESTAWIENIE ZMIAN W ZASOBACH STRON WNOSZĄCYCH WKŁAD ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2025 R.

(w tys. EUR)

	Informacje dodatkowe	Wkłady wniesione zgodnie z wezwaniem	Dostępne środki powracające	Zyski zatrzymane	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2025 r.		**3 721 695**	**- 897 690**	**480 906**	**3 304 911**
Wkłady państw członkowskich wniesione zgodnie z wezwaniem w ciągu roku	16	-	-	-	-
Środki powracające w odniesieniu do 2024 r.	17	-	- 591 271	-	**- 591 271**
Zysk za rok 2025		-	-	81 555	**81 555**
Zmiany w zasobach stron wnoszących wkład		-	**- 591 271**	**81 555**	**- 509 716**
Na dzień 31 grudnia 2025 r.		**3 721 695**	**- 1 488 961**	**562 461**	**2 795 195**

		Wkłady wniesione zgodnie z wezwaniem	Dostępne środki powracające	Zyski zatrzymane	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2024 r.		**3 721 695**	**- 587 913**	**390 050**	**3 523 832**
Wkłady państw członkowskich wniesione zgodnie z wezwaniem w ciągu roku	16	-	-	-	-
Środki powracające w odniesieniu do 2023 r.	17	-	- 309 777	-	**- 309 777**
Zysk za rok 2024		-	-	90 856	**90 856**
Zmiany w zasobach stron wnoszących wkład		-	**- 309 777**	**90 856**	**- 218 921**
Na dzień 31 grudnia 2024 r.		**3 721 695**	**- 897 690**	**480 906**	**3 304 911**

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2025 R.

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	Od 1.1.2025 do 31.12.2025	Od 1.1.2024 do 31.12.2024
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk za rok (*)		**81 555**	**90 856**
Korekty:			
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto		- 5 176	52 265
Zmiana w odpisie aktualizującym z tytułu utraty wartości pożyczek i zaliczek, bez odwróceń	7.2	- 8 915	- 12 145
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL") – wynik netto	7	6 948	5 436
Zmiana stanu naliczonych odsetek i zamortyzowanych kosztów pożyczek i zaliczek		- 3 776	- 2 229
Zmiana rezerw z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki netto, bez odwróceń		– 735	- 718
Zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych	13	- 45 836	94 192
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	12	- 2 880	- 790
Wpływ zmian kursu wymiany na pożyczki		95 552	- 78 744
Wpływ zmian kursu wymiany na akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu		58 444	- 23 199
Wpływ zmian kursu wymiany na środki pieniężne		11 405	- 5 282
Zysk / (strata) na działalności operacyjnej przed zmianami stanu aktywów i zobowiązań operacyjnych		**186 586**	**119 642**
Wypłaty pożyczek	7	- 106 653	- 101 394
Spłaty pożyczek	7	398 998	371 568
Zmiana stanu naliczonych odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	5	- 2 331	- 646
Wypłaty z akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	8	- 51 701	- 69 392
Wpływy netto z akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu		90 480	23 033
Dywidendy otrzymane	21	18 573	16 548
Zmniejszenie stanu pozostałych aktywów		-	616
(Zmniejszenie) stanu pozostałych zobowiązań		– 245	- 49
(Zmniejszenie) stanu zobowiązań wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego		- 44 913	- 985
Przepływy pieniężne netto (wykorzystane w)/z działalności operacyjnej		**488 794**	**358 941**
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
Kwoty otrzymane od państw członkowskich w związku z dotacjami na spłatę odsetek i pomocą techniczną		7 482	286 800
Kwoty wypłacone w imieniu państw członkowskich w związku z dotacjami na spłatę odsetek i pomocą techniczną		- 108 597	- 68 256
Wkłady wypłacone w imieniu państw członkowskich		- 347 418	- 309 777
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		**- 448 533**	**- 91 233**
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		**40 261**	**267 708**

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	Od 1.1.2025 do 31.12.2025	Od 1.1.2024 do 31.12.2024
Zbiorczy rachunek przepływów pieniężnych:			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku budżetowego		**1 633 830**	**1 371 404**
Przepływy pieniężne netto (wykorzystane w)/z:			
Działalność operacyjna		488 794	358 941
Działalność finansowa		- 448 533	- 91 233
Wpływ zmian kursu wymiany na środki pieniężne i ich ekwiwalenty		- 11 405	- 5 282
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku budżetowego		**1 662 686**	**1 633 830**
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:			
Środki pieniężne w kasie	5	146 087	212 466
Lokaty terminowe (z wyłączeniem naliczonych odsetek)	5	556 329	304 538
Komercyjne papiery dłużne	5	960 270	1 116 826
		1 662 686	**1 633 830**

(*) Zysk za dany rok obejmuje odsetki otrzymane w kwocie 109,8 mln EUR (w 2024 r.: 149,1 mln EUR) oraz odsetki wypłacone w kwocie 1,8 mln EUR (w 2024 r.: 1,9 mln EUR).

Informacje dodatkowe do sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2025 r.

1. Informacje ogólne

Instrument Inwestycyjny („instrument") został ustanowiony w ramach Umowy z Kotonu („umowy") o współpracy i pomocy na rzecz rozwoju pomiędzy grupą państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku („państw AKP") a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z dnia 23 czerwca 2000 r., zmienionej w dniu 25 czerwca 2005 r. oraz 22 czerwca 2010 r. Umowa z Samoa zastępująca umowę z Kotonu jako nowe ramy współpracy między Unią Europejską a Organizacją Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (OACPS) (decyzja Rady (UE) 2023/2862 z dnia 30 października 2023 r.) została podpisana 15 listopada 2023 r. i weszła w życie 1 stycznia 2024 r. Zastępuje ona umowę z Kotonu, która od 2000 r. reguluje stosunki między UE a państwami AKP. Zmiana ta zapewnia ciągłość partnerstw, a jednocześnie odpowiada na współczesne globalne wyzwania.

Instrument nie jest odrębnym podmiotem prawnym, a Europejski Bank Inwestycyjny („EBI" lub „Bank") zarządza wkładami w imieniu państw członkowskich („darczyńców") zgodnie z warunkami umowy oraz pełni funkcję administratora instrumentu.

Czas obowiązywania instrumentu nie został określony. Umowa wewnętrzna dotycząca 11. EFR pozostaje w mocy (na podstawie jej art. 14 ust. 3) tak długo, jak będzie to konieczne do całkowitego wykonania wszelkich operacji finansowanych na podstawie umowy o partnerstwie AKP–UE, decyzji o stowarzyszeniu zamorskim i wieloletnich ram finansowych.

Finansowanie na podstawie umowy pochodzi z budżetów państw członkowskich UE. Państwa członkowskie UE wnoszą kwoty przewidziane na finansowanie instrumentu oraz dotacji na finansowanie dopłat do oprocentowania, jak przewidziano w wieloletnich ramach finansowych (pierwszy protokół finansowy obejmujący lata 2000–2007, zwany 9. Europejskim Funduszem Rozwoju (EFR), drugi protokół finansowy obejmujący lata 2008–2013, zwany 10. EFR, oraz trzeci protokół finansowy obejmujący lata 2014–2020, zwany 11. EFR). EBI powierzono zarządzanie:

(i) instrumentem – obciążonym ryzykiem funduszem odnawialnym o wartości 3 685,5 mln EUR przeznaczonym na wsparcie inwestycji sektora prywatnego w państwach AKP; przy czym kwota 48,5 mln EUR przydzielona jest krajom i terytoriom zamorskim („KTZ");

(ii) dotacjami na finansowanie dopłat do oprocentowania o wartości maksymalnie 1 220,85 mln EUR dla państw AKP i maksymalnie 8,5 mln EUR dla KTZ. Maksymalnie 15 % tych dopłat może zostać wykorzystane na pomoc techniczną związaną z projektami.

W dniu 23 grudnia 2020 r. Rada podjęła decyzję o przedłużeniu okresu zobowiązań w ramach instrumentu inwestycyjnego co najmniej o sześć miesięcy. Po przedłużeniu Bank zatwierdził operacje zgodnie ze swoim mandatem do dnia 30 czerwca 2021 r. (decyzja Rady (UE) 2020/2233 z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie zobowiązania dotyczącego środków powracających w ramach instrumentu inwestycyjnego AKP z operacji w ramach 9., 10. i 11. EFR ([32])).

UE i AKP uzgodniły zmianę decyzji w sprawie środków przejściowych w celu przedłużenia stosowania postanowień Umowy o partnerstwie AKP–UE do dnia 31 grudnia 2023 r. lub do dnia wejścia w życie nowej umowy lub rozpoczęcia tymczasowego stosowania nowej umowy między Unią a państwami AKP, w zależności od tego, co nastąpi wcześniej (decyzja nr 2/2019 Komitetu Ambasadorów AKP–UE w sprawie przyjęcia środków przejściowych zgodnie z art. 95 ust. 4 Umowy o partnerstwie AKP–UE, która została następnie zmieniona decyzją nr 3/2021 Komitetu Ambasadorów AKP–UE ([33]) z dnia 26 listopada 2021 r., decyzją Rady (UE) 2022/970 ([34]) z dnia 16 czerwca 2022 r. oraz decyzją nr 2/2023 Komitetu Ambasadorów AKP–UE ([35]) z dnia 25 października 2023 r.).

([32]) Dz.U. L 437 z 28.12.2020, s. 188, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2233/oj.

([33]) Decyzja Komitetu Ambasadorów AKP–UE nr 3/2021 z dnia 26 listopada 2021 r. zmieniająca decyzję Komitetu Ambasadorów AKP–UE nr 3/2019 w sprawie przyjęcia środków przejściowych zgodnie z art. 95 ust. 4 Umowy o partnerstwie AKP–UE [2021/2175] (Dz.U. L 441 z 9.12.2021, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2175/oj).

([34]) Decyzja Rady (UE) 2022/970 z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Komitetu Ambasadorów AKP–UE w odniesieniu do zmiany decyzji nr 3/2019 Komitetu Ambasadorów AKP–UE w sprawie przyjęcia środków przejściowych zgodnie z art. 95 ust. 4 Umowy o partnerstwie AKP–UE (Dz.U. L 166, 22.6.2022, s. 145, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/970/oj).

([35]) Decyzja Komitetu Ambasadorów AKP–UE nr 2/2023 z dnia 25 października 2023 r. zmieniająca decyzję Komitetu Ambasadorów AKP–UE nr 3/2019 w sprawie przyjęcia środków przejściowych zgodnie z art. 95 ust. 4 Umowy o partnerstwie AKP–UE [2023/2453] (Dz.U. L, 2023/2453, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2453/oj).

Rozporządzenie ustanawiające ISWMR – „Globalny wymiar Europy", które weszło w życie 14 czerwca 2021 r. (rozporządzenie (UE) 2021/947 ([36]) z dnia 9 czerwca 2021 r.), stanowi zasadniczą podstawę prawną pomocy UE poza granicami UE w latach 2021–2027 oraz zarządzania w odniesieniu do nowego mandatu instytucjonalnego Banku w zakresie operacji poza Unią Europejską, w tym w regionie AKP. Obejmuje to włączenie obecnego pozabudżetowego EFR do budżetu UE. Rozporządzenie ustanawiające ISWMR stanowi podstawę prawną dla udzielania EBI przez Komisję upoważnień UE w zakresie jego działalności poza UE w przyszłości. Zapewni ono również Unii zewnętrzne ramy inwestycyjne umożliwiające współpracę z instytucjami partnerskimi dzięki dotacjom lub gwarancjom z budżetu UE.

W przyszłości środki powracające z instrumentu inwestycyjnego będą wykorzystywane w ramach ISWMR poprzez połączenie specjalnego segmentu sektora prywatnego AKP w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR+) i funduszu powierniczego. W dniu 15 lutego 2023 r. podpisano umowę w sprawie przekazania środków między EBI a Komisją Europejską („umowa w sprawie przekazania"). Celem wspomnianej umowy jest przekazywanie środków powracających w ramach instrumentu, w miarę ich dostępności, zgodnie z decyzją (UE) 2020/2233 („środki powracające w ramach instrumentu inwestycyjnego AKP") i decyzją (UE) 2021/1764 ([37]) („środki powracające w ramach instrumentu inwestycyjnego KTZ", razem ze środkami powracającymi w ramach instrumentu inwestycyjnego AKP – „środki powracające"). Więcej informacji można znaleźć w informacji dodatkowej 2.4.6 i w informacji dodatkowej 17.

Niniejsze sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r.

Na wniosek Komitetu Zarządzającego Rada Dyrektorów przyjęła sprawozdanie finansowe dnia 25 marca 2026 r. i zezwoliła na jego przedłożenie Radzie Gubernatorów do zatwierdzenia do dnia 24 kwietnia 2026 r.

2. Istotne zasady rachunkowości

2.1. *Podstawa przygotowania – Stwierdzenie zgodności*

Sprawozdania finansowe sporządzano w oparciu o założenie kontynuacji działalności, zgodnie z którym w ramach instrumentu będzie można dokonać wszystkich wypłat środków pieniężnych należnych w ramach wszelkich operacji w przewidywalnej przyszłości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez Unię Europejską (dalej zwanymi „standardami rachunkowości MSSF"). Sprawozdanie finansowe na dzień 31 grudnia 2025 r. zawiera sprawozdanie z sytuacji finansowej, sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, zestawienie zmian w zasobach stron wnoszących wkład, rachunek przepływów pieniężnych oraz informacje dodatkowe.

2.2. *Istotne osądy, założenia i szacunki księgowe*

Sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga dokonania szacunków i założeń, które mają wpływ na wykazywane dochody, koszty, aktywa, zobowiązania oraz pozycje aktywów i zobowiązań warunkowych. Dokonywanie szacunków nieodmiennie wiąże się z wykorzystaniem dostępnych informacji i zastosowaniem osądu. Rzeczywiste wyniki w przyszłości mogą różnić się od takich szacunków, a różnice mogą być istotne dla sprawozdania finansowego. Szacunki i bazowe założenia podlegają bieżącemu przeglądowi. Szacunki dotyczące korekty uwzględnia się prospektywnie.

Stosowanie osądu i szacunków ma największe znaczenie w następujących kwestiach:

– **Wartość godziwa instrumentów finansowych**

Jeżeli na podstawie aktywnych rynków nie można określić wartości godziwej instrumentów finansowych ujętych w bilansie, wartość tę określa się, korzystając z różnych technik wyceny, w tym określonych modeli matematycznych. Dane wejściowe do tych modeli pochodzą z obserwacji rynków w tych przypadkach, w których jest to możliwe, a jeżeli nie ma takiej możliwości, do określenia wartości godziwej niezbędny jest osąd. Wyceny są podzielone na różne kategorie w hierarchii wartości godziwej na podstawie danych wejściowych wykorzystanych w technikach wyceny zgodnie z opisem w

([36]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

([37]) Decyzja Rady (UE) 2021/1764 z dnia 5 października 2021 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony (Decyzja w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią) (Dz.U. L 355 z 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

informacjach dodatkowych 2.4.2 i 4.

– **Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości pożyczek i zaliczek**

Wycena oczekiwanych strat kredytowych wymaga od zarządzających istotnego osądu, w szczególności oceny znacznego wzrostu ryzyka kredytowego od czasu początkowego ujęcia, uwzględnienia przewidywań i dalszych szacunków dotyczących kwot i terminów przyszłych przepływów pieniężnych oraz wartości zabezpieczeń przy określaniu poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Szacunki te wynikają z szeregu czynników, które mogą powodować znaczne zmiany terminu i kwoty ujmowanego odpisu na oczekiwane straty kredytowe (informacja dodatkowa 2.4.2). Stosowne założenia dotyczące wpływu na utratę wartości w wyniku ogólnego kontekstu niepewności i zawirowań, które wystąpiły w 2024 r. i utrzymywały się w 2025 r., przedstawiono w informacji dodatkowej 2.4.2.2 i informacji dodatkowej 3.2.3.7.

– **Wycena inwestycji w nienotowane instrumenty kapitałowe**

Wycena nienotowanych inwestycji kapitałowych opiera się zazwyczaj na jednym z następujących elementów:

— ostatnich transakcjach zawartych na warunkach rynkowych,

— bieżącej wartości godziwej innego instrumentu o zasadniczo takim samym charakterze,

— spodziewanych przepływach pieniężnych zdyskontowanych według bieżących stóp procentowych mających zastosowanie do instrumentów o podobnych warunkach i podobnej charakterystyce ryzyka,

— metodzie skorygowanych aktywów netto: lub

— innych modelach wyceny.

Określenie przepływów pieniężnych oraz czynników dyskontujących dla nienotowanych inwestycji kapitałowych wymaga wykorzystania szacunków w znaczącym stopniu. W ramach instrumentu okresowo porównuje się techniki wyceny i ocenia się je pod kątem wiarygodności, stosując ceny z obserwacji bieżących transakcji rynkowych na takich samych instrumentach lub inne dostępne zaobserwowane dane rynkowe.

– **Konsolidacja jednostek, w których instrument ma udziały**

Zgodnie z osądem EBI żadna z jednostek, w których posiada on udziały, nie jest przez ten instrument kontrolowana. Wynika to z faktu, że we wszystkich tych jednostkach wyłączna odpowiedzialność za zarządzanie spółką oraz kontrolowanie jej działań i innych spraw spoczywa na komplementariuszu, zarządzającym funduszem lub zarządzie, który ma również kompetencje i uprawnienia do podejmowania wszelkich działań niezbędnych do realizacji celów spółki zgodnie z wytycznymi dotyczącymi polityki i inwestycji.

2.3. ***Zmiany standardów rachunkowości***

Z wyjątkiem zmian opisanych poniżej, w odniesieniu do instrumentu niezmiennie stosowano zasady rachunkowości określone w informacji dodatkowej 2.4 w przypadku wszystkich okresów objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym. W odniesieniu do instrumentu przyjęto nowe standardy i zmiany standardów przedstawione poniżej.

Nowe i zmienione standardy przyjęte w ramach instrumentu

Poniższe zmiany istniejących standardów stały się skuteczne w odniesieniu do sprawozdania finansowego instrumentu w dniu 1 stycznia 2025 r.:

— zmiany MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych”: brak możliwości wymiany walut.

Wymienione powyżej zmiany nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe instrumentu

Nowe standardy, zmiany i interpretacje, których nie przyjęto jeszcze w ramach instrumentu

Na dzień 31 grudnia 2025 r. wydano następujące zmiany istniejących standardów, ale nie były one obowiązkowe w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych kończących się w dniu 31 grudnia 2025 r.:

Zmiany istniejących standardów zatwierdzone przez UE, mające zastosowanie w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2026 r. lub później:

— zmiany w klasyfikacji i wycenie instrumentów finansowych (zmiany w MSSF 1, 7 i 9 oraz w IAS 7),

— roczne poprawki – tom 11,

— umowy na dostawę energii elektrycznej ze źródeł zależnych od przyrody – zmiany w MSSF 9 i MSSF 7.

Nowe standardy i zmiany istniejących standardów, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez UE:

— MSSF 18 Prezentacja i ujawnianie informacji w sprawozdaniach finansowych,

— MSSF 19 Jednostki zależne bez odpowiedzialności publicznej: ujawnianie informacji.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego żaden z powyższych standardów ani żadna ze zmian istniejących standardów nie zostały przyjęte wcześniej w ramach instrumentu; nie wydano też żadnych interpretacji, które miałyby zastosowanie i które należałoby uwzględnić w ramach instrumentu na którykolwiek dzień sprawozdawczy. Podmiot zarządzający przewiduje, że zostaną przyjęte wszystkie stosowne regulacje w odniesieniu do pierwszego okresu rozpoczynającego się od daty wejścia w życie tych regulacji lub później oraz że nie będą one miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe instrumentu.

2.4. *Opis istotnych zasad rachunkowości*

Sprawozdanie z sytuacji finansowej przedstawia aktywa i zobowiązania w porządku zgodnym z malejącym stopniem płynności, bez wprowadzania podziału na pozycje krótkoterminowe i inne.

2.4.1. Przeliczanie waluty obcej

Walutą wykorzystaną do prezentacji sprawozdania finansowego instrumentu jest euro (EUR), które jest także walutą funkcjonalną. Informacje finansowe przedstawione w euro zostały zaokrąglone do pełnego tysiąca, chyba że zaznaczono inaczej.

Transakcje w walutach obcych przelicza się według kursu wymiany obowiązującego w dniu transakcji.

Aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach innych niż euro przelicza się na euro według kursów wymiany obowiązujących na dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej. Dodatnie lub ujemne różnice kursowe wynikające z przeliczenia walut wykazuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

Niepieniężne pozycje wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji według kursu innego niż kurs z dnia transakcji oraz niezrealizowane różnice kursowe wynikające z nierozliczonych aktywów i zobowiązań pieniężnych w walucie obcej ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

2.4.2. Aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne

Instrumenty finansowe niebędące instrumentami pochodnymi początkowo ujmuje się na dzień rozliczenia.

Klasyfikacja i wycena

Aktywa finansowe

W początkowym ujęciu składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako wyceniany według zamortyzowanego kosztu („AC") lub według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL"), natomiast zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu („AC") lub według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL").

Zgodnie z MSSF 9 dokonując klasyfikacji, w pierwszej kolejności należy określić, czy dany składnik aktywów finansowych uznaje się za instrument dłużny czy kapitałowy. MSSF 9 odnosi się do definicji określonych w MSR 32 Instrumenty finansowe: prezentacja.

Instrumenty dłużne to takie instrumenty, które spełniają definicję zobowiązania finansowego z punktu widzenia kontrahenta – pożyczki i dłużne papiery wartościowe w tym obligacje, weksle lub świadectwa wydawane przez jednostki strukturyzowane, rządy lub przedsiębiorstwa.

Instrument dłużny jest klasyfikowany jako wyceniany po koszcie zamortyzowanym, jeżeli spełnia oba następujące warunki i nie został wyznaczony do wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL"):

— składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymanie aktywów, aby otrzymywać przepływy pieniężne wynikające z umowy, oraz

— warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (kryteria dotyczące przepływów stanowiących wyłącznie spłatę odsetek i kwoty głównej).

Powyższe wymogi należy stosować w odniesieniu do całego składnika aktywów finansowych, nawet jeżeli obejmuje on wbudowany instrument pochodny.

Instrumenty kapitałowe to instrumenty, które spełniają definicję kapitału własnego z punktu widzenia emitenta, tj. instrumenty, które nie obejmują zobowiązania umownego do przekazania przepływów pieniężnych i które uprawniają do udziału końcowego (rezydualnego) w aktywach netto emitenta. Instrumenty kapitałowe są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL").

W początkowym ujęciu instrumentu kapitałowego, który nie jest przeznaczony do obrotu, w ramach instrumentu można nieodwołalnie zdecydować o ujmowaniu późniejszych zmian w ramach innych całkowitych dochodów. Wybór ten jest podejmowany w odniesieniu do poszczególnych inwestycji.

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL").

Ocena modelu biznesowego

EBI, jako zarządzający instrumentem, ocenia cel modelu biznesowego, w ramach którego utrzymuje się dany instrument dłużny, na poziomie portfela, gdyż jest to najlepszy sposób na odzwierciedlenie metody zarządzania działalnością biznesową i przekazywania informacji zarządowi. Uwzględniane informacje obejmują:

— wskazane zasady i cele dotyczące portfela oraz funkcjonowanie tych strategii w praktyce. Dotyczy to w szczególności kwestii, czy strategia zarządu koncentruje się na uzyskaniu przychodu z odsetek wynikających z umowy, utrzymaniu określonego profilu stopy procentowej, dostosowaniu okresu życia aktywów finansowych do terminu wymagalności zobowiązań, z których finansowane są te aktywa, lub realizowaniu przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów,

— sposób, w jaki wyniki portfela są oceniane i przekazywane zarządowi instrumentu,

— rodzaje ryzyka, które mają wpływ na wyniki modelu biznesowego (i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego), a także sposób, w jaki zarządza się tym ryzykiem, oraz

— częstotliwość, wielkość i rozkład w czasie sprzedaży we wcześniejszych okresach, powody tej sprzedaży oraz oczekiwania co do przyszłych operacji sprzedaży.

Informacje na temat operacji sprzedaży nie są jednak rozpatrywane odrębnie, tylko w ramach ogólnej oceny sposobu, w jaki wskazany w ramach instrumentu cel zarządzania aktywami finansowymi jest osiągany, oraz sposobu realizacji przepływów pieniężnych.

Model biznesowy bezpośrednich operacji pożyczkowych w ramach zestawu finansowania efektywnego opisano i ujawniono w informacji dodatkowej 25.

Kryteria dotyczące przepływów stanowiących wyłącznie spłatę odsetek i kwoty głównej

Do celów niniejszej oceny „kwotę główną" definiuje się jako wartość godziwą instrumentu dłużnego w początkowym ujęciu. „Odsetki" definiuje się jako zapłatę z tytułu wartości pieniądza w czasie i ryzyka kredytowego związanego z kwotą główną pozostałą do spłaty w danym okresie oraz z tytułu innych rodzajów ryzyka i kosztów (np. ryzyka płynności i kosztów administracyjnych), a także marży zysku.

Przeprowadzając ocenę kwestii, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłaty odsetek i kwoty głównej, uwzględnia się umowne warunki instrumentu. Dotyczy to między innymi kwestii, czy składnik aktywów finansowych objęty jest warunkiem umownym, w wyniku którego może dojść do zmiany rozkładu w czasie lub kwoty przepływów pieniężnych wynikających z umowy, która to zmiana spowoduje, że warunek ten nie zostanie spełniony.

Usunięcie z bilansu

W ramach instrumentu zaprzestaje się ujmowania składnika aktywów finansowych, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub przenosi się prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych wynikających z umowy w ramach transakcji, w której całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych zostają w ramach instrumentu przeniesione, lub jeżeli w ramach instrumentu zachowuje się zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem przeniesionego składnika aktywów, ale nie zachowuje się nad nim kontroli.

W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego (informacje dodatkowe 2.4.4) różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązania (lub wartością bilansową przypisaną do części składnika aktywów lub zobowiązania, którego przestaje się ujmować) a sumą (i) kwoty otrzymanej lub uiszczonej oraz (ii) wszelkiej kwoty skumulowanego zysku lub straty ujętej w innych całkowitych dochodach ujmuje się w wyniku finansowym z wyjątkiem skumulowanych zysków lub strat ujętych w innych całkowitych dochodach w przypadku inwestycji kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, przenoszonych do funduszu rezerw, a nie do zysków lub strat w momencie zbycia.

W kontekście reformy IBOR ocena, czy zmiana w instrumencie finansowym o zamortyzowanym koszcie jest istotna, dokonywana jest po zastosowaniu praktycznego rozwiązania wprowadzonego przez etap 2 reformy IBOR. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi przez RMSR w ramach instrumentu nie usuwa się z bilansu instrumentu finansowego, którego przepływy pieniężne wynikające z umowy zostały zmodyfikowane w bezpośredniej konsekwencji reformy, a zmiana ta jest ekonomicznie równoważna z poprzednią podstawą ustalania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (tj. podstawą bezpośrednio przed zmianą).

Przeklasyfikowanie

Aktywa finansowe nie podlegają przeklasyfikowaniu po ich początkowym ujęciu, z wyjątkiem możliwości przeklasyfikowania w okresie, w którym zostaje zmieniony model biznesowy instrumentu w zakresie zarządzania aktywami finansowymi.

Modyfikacja

Składnik aktywów finansowych wyceniony według zamortyzowanego kosztu jest uznawany za zmodyfikowany, gdy umowne przepływy pieniężne są renegocjowane lub w inny sposób modyfikowane. Renegocjacja lub modyfikacja może – ale nie musi – doprowadzić do usunięcia z bilansu starego i ujęcia nowego instrumentu finansowego.

Istotna umowna modyfikacja przepływów środków pieniężnych ze składnika aktywów finansowych wycenianego według zamortyzowanego kosztu powodująca usunięcie składnika aktywów finansowych z bilansu prowadzi do ujęcia nowego składnika aktywów finansowych w jego wartości godziwej oraz ujęcia wpływu modyfikacji na zysk lub stratę w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z operacji finansowych".

Umowną modyfikację uznaje się za istotną, jeżeli zdyskontowana wartość bieżąca przepływów pieniężnych wynikających z nowych warunków (zdyskontowana z wykorzystaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej) różni się o co najmniej 10 % od zdyskontowanej wartości bieżącej pozostałych przepływów pieniężnych z tytułu pierwotnym aktywów finansowych. Pod uwagę bierze się również czynniki jakościowe, takie jak zmiana waluty, w której dany składnik aktywów finansowych jest denominowany, i warunki wymiany.

W kontekście reformy IBOR ocena, czy zmiana w instrumencie finansowym o zamortyzowanym koszcie jest istotna, dokonywana jest po zastosowaniu praktycznego rozwiązania wprowadzonego przez etap 2 reformy IBOR. W ramach instrumentu aktualizuje się efektywną stopę procentową, nie modyfikując wartości bilansowej instrumentu finansowego, jeżeli podstawa określania przepływów pieniężnych wynikających z umowy w ramach instrumentu finansowego, wycenianego według zamortyzowanego kosztu, zmienia się jako bezpośrednia konsekwencja reformy i jeżeli zmiana jest ekonomicznie równoważna poprzedniej podstawie (tj. podstawie bezpośrednio przed zmianą).

Wycena instrumentów finansowych według wartości godziwej

Wartość godziwa jest to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny na głównym rynku lub – w przypadku jego braku – na najkorzystniejszym rynku, do jakiego instrument ma dostęp w tym dniu.

W stosownych przypadkach EBI, w imieniu instrumentu, dokonuje wyceny wartości godziwej danego instrumentu, wykorzystując cenę notowaną na aktywnym rynku dla tego instrumentu. Rynek uznaje się za aktywny, jeżeli transakcje dotyczące składnika aktywów lub zobowiązania odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać w sposób ciągły informacji na temat cen.

Jeżeli na podstawie aktywnych rynków nie można określić wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wartość tę określa się, korzystając z różnych technik wyceny, w tym określonych modeli matematycznych. Dane wejściowe do tych modeli pochodzą z obserwacji rynków w tych przypadkach, w których jest to możliwe, a jeżeli nie ma takiej możliwości, do określenia wartości godziwej niezbędny jest osąd. Wybrana technika wyceny obejmuje wszystkie czynniki, jakie uwzględniliby uczestnicy rynku, ustalając cenę transakcji.

Techniki wyceny mogą obejmować wartość bieżącą netto i metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych, porównanie z podobnymi instrumentami, dla których można zaobserwować ceny rynkowe, model Blacka-Scholesa i wielomianowe modele wyceny opcji oraz inne modele wyceny. Założenia i dane wejściowe wykorzystywane w technikach wyceny obejmują stopy procentowe wolne od ryzyka, referencyjne stopy procentowe, spready kredytowe wykorzystywane do oszacowania stóp dyskontowych, ceny obligacji i akcji, kursy wymiany walut, wysokość cen akcji i indeksu akcyjnego oraz oczekiwane wahania i korelacje cen.

Celem technik wyceny jest ustalenie wartości godziwej odzwierciedlającej cenę, która zostałaby uzyskana ze sprzedaży składnika aktywów lub zapłacona za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku w dniu wyceny.

Bank stosuje powszechnie przyjęte modele wyceny w celu ustalenia wartości godziwej powszechnych i mniej złożonych instrumentów finansowych, na przykład swapów stóp procentowych i swapów walutowych, w przypadku których wykorzystuje się tylko dające się zaobserwować dane rynkowe i które wymagają oceny eksperckiej i dokonania szacunków w ograniczonym zakresie. Dające się zaobserwować ceny i dane wejściowe modeli zazwyczaj są dostępne na rynku notowanych na giełdzie dłużnych papierów wartościowych i kapitałowych papierów wartościowych, giełdowych instrumentów pochodnych i zwykłych pozagiełdowych instrumentów pochodnych takich jak swapy stóp procentowych. Dostępność dających się zaobserwować cen rynkowych i danych wejściowych modeli ogranicza konieczność stosowania oceny eksperckiej i szacunków oraz ogranicza niepewność związaną z określaniem wartości godziwej. Dostępność dających się zaobserwować cen rynkowych i danych wejściowych do modeli różni się w zależności od produktów i rynków i jest podatna na zmiany uzależnione od konkretnych wydarzeń i ogólnych warunków na rynkach finansowych.

W przypadku instrumentów bardziej złożonych w ramach instrumentu Bank wykorzystuje własne modele wyceny, opracowane na podstawie powszechnie przyjętych modeli wyceny. Część lub całość istotnych danych wejściowych do tych modeli może nie być możliwa do zaobserwowania na rynku – są one pozyskiwane na podstawie cen lub stóp rynkowych lub szacowane w oparciu o założenia. Przykładem instrumentów obejmujących istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować, mogą być niektóre pożyczki i gwarancje, w przypadku których nie istnieje aktywny rynek. Modele wyceny obejmujące istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować, wymagają od zarządzających szerszego stosowania osądu i szacunków do ustalenia wartości godziwej. Zastosowanie przez zarządzających osądu i szacunków jest zwykle niezbędne do dokonania wyboru odpowiedniego modelu wyceny, określenia oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z wycenianym instrumentem finansowym, określenia prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta i przedterminowej spłaty oraz dokonania wyboru odpowiednich stóp dyskontowych.

W ramach instrumentu dokonuje się wyceny według wartości godziwej, stosując następującą hierarchię wartości godziwej, która odzwierciedla znaczenie danych wejściowych wykorzystanych do wyceny:

— poziom 1: dane wejściowe będące nieskorygowanymi notowaniami cen rynkowych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów, do których instrument ma dostęp,

— poziom 2: dane inne niż ceny notowane ujęte na poziomie 1, ale dające się zaobserwować albo bezpośrednio (tj. jako ceny), albo pośrednio (tj. jako pochodne cen). Kategoria ta obejmuje instrumenty wycenione z wykorzystaniem notowanych cen rynkowych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów, notowanych cen dla identycznych lub podobnych instrumentów na rynkach uznawanych za rynki nieaktywne lub innych technik wyceny, w których wszystkie istotne dane wejściowe dają się bezpośrednio lub pośrednio zaobserwować na podstawie danych rynkowych,

— poziom 3: dane wejściowe, których nie da się zaobserwować. Kategoria ta obejmuje wszelkie instrumenty, w przypadku których technika wyceny obejmuje dane wejściowe nieoparte na dających się zaobserwować danych, a dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować, mają istotny wpływ na wycenę instrumentu. Kategoria ta obejmuje instrumenty wyceniane na podstawie cen notowanych dla podobnych instrumentów, jeżeli istotne niedające się zaobserwować korekty lub założenia są niezbędne, by oddać różnicę pomiędzy tymi instrumentami.

Przesunięcia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej w ramach instrumentu ujmuje się na koniec okresu sprawozdawczego, w którym wystąpiła zmiana.

Utrata wartości aktywów finansowych

MSSF 9 opiera się na perspektywicznej koncepcji oczekiwanych strat kredytowych. EBI stworzył ramy do obliczania „oczekiwanych strat kredytowych" w zależności od sytuacji makroekonomicznej. Ramy te obejmują określenie parametrów ryzyka kredytowego w danym momencie („PIT") (prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania – „PD" i strata z tytułu niewykonania zobowiązania „LGD") na podstawie systematycznego czynnika (cykl kredytowy) uzależnionego od sytuacji makroekonomicznej i przewidywanego w drodze prognoz lub scenariuszy makroekonomicznych. Ostateczne oczekiwane straty kredytowe stanowią ważoną prawdopodobieństwem średnią oczekiwanych strat kredytowych w ramach poszczególnych scenariuszy makroekonomicznych. Ten prognostyczny model utraty wartości stosuje się w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych po koszcie zamortyzowanym, wobec umów gwarancji finansowych, jak również wobec zobowiązań pozabilansowych.

Zgodnie z MSSF 9 odpisy na oczekiwane straty kredytowe wycenia się w jeden z następujących sposobów:

— na podstawie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych: są to oczekiwane straty kredytowe wynikające z wszystkich ewentualnych zdarzeń niewykonania zobowiązania w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego, oraz

— na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia: są to oczekiwane straty kredytowe wynikające ze wszystkich ewentualnych zdarzeń niewykonania zobowiązania w całym okresie życia instrumentu finansowego.

MSSF 9 określa „trzyfazowy" model utraty wartości oparty na zmianach w jakości środków od momentu początkowego ujęcia. Instrumenty finansowe są klasyfikowane w fazie 1 z wyjątkiem tych instrumentów, w odniesieniu do których stwierdzono znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia. Obejmuje to informacje i analizy ilościowe i jakościowe, oparte na wiedzy fachowej banku, w tym informacje perspektywiczne.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe („POCI") stanowią aktywa finansowe, które z chwilą początkowego ujęcia uznaje się za zaklasyfikowane jako faza 3. W przypadku POCI skumulowane zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia od momentu początkowego ujęcia ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Ocena faz według MSSF 9 przez Bank opiera się na metodzie sekwencyjnej, w ramach której wykorzystuje się informacje specyficzne dla kontrahenta lub instrumentu zgodne z wewnętrznymi wytycznymi i procedurami dotyczącymi sygnałów wczesnego ostrzegania (EWS), ekspozycji nieobsługiwanej (NPE) i restrukturyzacji.

EBI jest zdania, że obowiązujący perspektywiczny model oczekiwanych strat kredytowych uznaje się za wystarczająco rzetelny, aby uwzględniał ekstremalne zdarzenia gospodarcze, które ujęto bezpośrednio w prognozach makroekonomicznych i strukturach terminowych PD.

Jeżeli nastąpi znaczny wzrost ryzyka kredytowego, instrument finansowy jest przenoszony do fazy 2, jednak nie jest jeszcze uznawany za dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Jeżeli instrument finansowy zostanie dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, jest on przenoszony do fazy 3.

W celu określenia ekspozycji w fazie 3 w ramach instrumentu Bank ustala, czy istnieją obiektywne dowody na ekspozycję nieobsługiwaną. Uznaje się, że składnik aktywów finansowych jest zagrożony niewykonaniem zobowiązania, jeżeli pożyczkobiorca prawdopodobnie nie wywiąże się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec instrumentu bez konieczności podjęcia działania w ramach instrumentu lub jeżeli należność pożyczkobiorcy dotycząca istotnych zobowiązań kredytowych wobec instrumentu jest przeterminowana o ponad 90 dni.

W tym zakresie uznaje się, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, jeżeli zostanie ustalone, że prawdopodobnie instrument nie będzie w stanie odzyskać wszystkich należności na pierwotnie ustalonych warunkach ani ich równowartości. Ocenę poszczególnych ekspozycji kredytowych przeprowadza się na podstawie: charakterystyki pożyczkobiorcy, jego ogólnej kondycji finansowej, posiadanych zasobów i rejestru płatności, perspektyw na uzyskanie wsparcia ze strony dowolnych gwarantów ponoszących odpowiedzialność finansową oraz, w stosownych przypadkach, możliwej do uzyskania wartości dowolnego zabezpieczenia.

Przegląd i analiza wszystkich zagrożonych roszczeń mają miejsce co najmniej co pół roku. Wszelkie późniejsze zmiany kwot i terminów oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych w porównaniu z wcześniejszymi szacunkami będą skutkować zmianą rezerwy na straty kredytowe i będą pomniejszać lub powiększać rachunek zysków i strat. Odpis z tytułu utraty wartości zostaje odwrócony jedynie w przypadku poprawy jakości kredytowej dającej wystarczającą pewność terminowej spłaty kwoty głównej i odsetek zgodnie z pierwotnymi warunkami umownymi określonymi w umowie będącej podstawą roszczenia. Odpis następuje wówczas, gdy całość lub część roszczenia uznaje się za nieściągalną lub umorzoną. Odpisy pomniejszają wcześniej stwierdzone kwoty utraty wartości lub są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat, a także powodują obniżenie kwoty głównej roszczenia. Kwoty odzyskanej części lub całości wcześniej odpisanych kwot są zapisywane na dobro rachunku zysków i strat. Aktywa finansowe, które zostały odpisane, mogą nadal podlegać działaniom w zakresie egzekwowania prawa w celu zapewnienia zgodności z procedurami Banku dotyczącymi odzyskiwania należnych kwot.

Wycena oczekiwanych strat kredytowych – dane wejściowe, założenia i techniki

Wycena oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia ma zastosowanie do aktywów fazy 2 i fazy 3, a wycena w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego ma zastosowanie do aktywów fazy 1.

Oczekiwane straty kredytowe zostały obliczone na podstawie następujących zmiennych:

— rating kredytowy i prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD) w danym momencie,

— strata z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) w danym momencie,

— ekspozycja, której dotyczy niewykonanie zobowiązania (EAD).

Rating kredytowy kontrahenta określa się w konkretnym dniu w oparciu o modele arkusza wyników właściwe dla różnych kategorii kontrahentów i ekspozycji.

Każdy rating kredytowy jest dopasowany do konkretnego PD, które określa prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania finansowego przez kontrahenta, albo w ciągu kolejnych 12 miesięcy, albo w całym pozostałym okresie życia zobowiązania. Ratingi stanowią zatem podstawę określenia struktury terminowej PD dla ekspozycji na ryzyko w danym momencie. EBI gromadzi dane dotyczące wykonania i niewykonania zobowiązań w odniesieniu do ekspozycji na ryzyko kredytowe w ramach instrumentu. Zgromadzone dane są dzielone według typu branży i rodzaju regionu. Różne branże i regiony, które reagują w ten sam sposób na cykle kredytowe, są analizowane łącznie.

EBI stosuje modele statystyczne do analizowania zgromadzonych danych i generowania oczekiwanego PD dla ekspozycji na ryzyko w pozostałym okresie życia oraz przewidywanych zmian tych szacunków w czasie oraz z uwzględnieniem określonych scenariuszy makroekonomicznych.

Strata z tytułu niewykonania zobowiązania stanowi oczekiwanie EBI dotyczące stosunku straty na ekspozycji z powodu niewykonania zobowiązań przez kontrahenta do kwoty należności w chwili niewykonania zobowiązania. Stratę z tytułu niewykonania zobowiązania można również definiować jako „1 – stopa odzysku". Szacunki dotyczące LGD określa się głównie na podstawie położenia geograficznego i według typu kontrahenta, przy czym wyróżnia się pięć głównych kategorii ekspozycji: ekspozycje wobec państw, ekspozycje wobec instytucji publicznych, ekspozycje wobec instytucji finansowych, ekspozycje wobec przedsiębiorstw i ekspozycje na operacje typu project finance. Można dokonać dalszej korekty wartości LGD na podstawie cech ekspozycji związanych z produktem lub wynikających z umowy.

EBI uwzględnia PIT i informacje perspektywiczne zarówno w ocenie kwestii, czy od momentu początkowego ujęcia doszło do znacznego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym instrumentem, jak i w wycenie oczekiwanych strat kredytowych.

Do celów pomiaru oczekiwanych strat kredytowych EBI opracował warunkowe podejście modelowe, zwane modelem PIT PD, do obliczania struktur terminowych PD obejmujące:

— określenie ekonomicznie uzasadnionego powiązania między cyklem kredytowym a zmiennymi makroekonomicznymi, oraz

— zestaw trzech scenariuszy makroekonomicznych (jeden scenariusz bazowy i dwa scenariusze odzwierciedlające pogorszenie i poprawę koniunktury gospodarczej) wraz z wieloletnim potencjalnym trendem kształtowania się PKB i prawdopodobieństwem realizacji poszczególnych scenariuszy.

Do wygenerowania scenariuszy makroekonomicznych EBI stosuje półstrukturalny, wielopaństwowy, wielorównaniowy makro model gospodarki światowej z blokami dla poszczególnych państw. Scenariusz centralny/bazowy opracowano w taki sposób, aby był zgodny z najnowszymi prognozami Komisji Europejskiej. Scenariusze pozytywne i negatywne opracowano na podstawie scenariusza centralnego poprzez zastosowanie modelu wielopaństwowego/wielorównaniowego. Scenariusze powstają dzięki symulowaniu wstrząsów PKB, który jest kluczowym miernikiem działalności gospodarczej. Wstrząsy realnego PKB kalibruje się w taki sposób, aby odzwierciedlić obserwowaną niestabilność tej zmiennej. W stosownych przypadkach w celu dokładniejszego określenia wielkości i trwałości wstrząsów PKB wykorzystuje się również ocenę ekspercką. W rezultacie do określenia wpływu wstrząsów w czasie wstrząsy ustala się wraz z funkcją rozpadu. Prawdopodobieństwo zaistnienia poszczególnych scenariuszy określa się na podstawie wskaźników rynkowych (zmienności) oraz wewnętrznie opracowanych wskaźników/indeksów stosowanych w sposób spójny w czasie w celu uchwycenia niepewności.

W modelach PIT PD i PIT LGD opracowanych przez EBI wykorzystuje się te same przewidywane wartości cyklu kredytowego jako główne dane wejściowe przy różnych scenariuszach makroekonomicznych. Cykl kredytowy jest obliczany na podstawie wskaźników obniżenia ratingu przez zewnętrzną agencję ratingową oraz projekcji rocznych stóp wzrostu realnego PKB, a także rozpiętości między długo- i krótkoterminowymi stopami procentowymi.

EAD oznacza oczekiwaną ekspozycję w przypadku ekspozycji, której dotyczy niewykonanie zobowiązania i opiera się na bieżącej ekspozycji na ryzyko wobec kontrahenta i możliwych zmianach bieżącej kwoty dopuszczalnej na mocy umowy wraz z amortyzacją. EAD składnika aktywów finansowych to jego wartość bilansowa brutto. W przypadku zobowiązań kredytowych i gwarancji finansowych EAD obejmuje kwotę wykorzystaną.

2.4.2.1. *Środki pieniężne i ich ekwiwalenty*

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty zostały zdefiniowane dla instrumentu jako rachunki bieżące, depozyty krótkoterminowe lub komercyjne papiery dłużne o terminie zapadalności wynoszącym do trzech miesięcy. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazuje się po koszcie zamortyzowanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

2.4.2.2. *Aktywa finansowe ogółem*

Aktywa finansowe ogółem obejmują notowane i nienotowane obligacje, które mają być utrzymywane do upływu terminu zapadalności, oraz komercyjne papiery dłużne o terminie zapadalności przekraczającym trzy miesiące.

Takie obligacje i komercyjne papiery dłużne są początkowo wyceniane po koszcie, czyli według wartości godziwej powiększonej o ewentualne bezpośrednio z nimi związane koszty transakcyjne. Różnica między ceną na wejściu a wartością wykupu jest amortyzowana metodą efektywnej stopy procentowej przez pozostałą część okresu życia instrumentu.

2.4.2.3. *Pożyczki i zaliczki*

Portfel pożyczek i zaliczek może składać się z instrumentów dłużnych, takich jak pożyczki i dłużne papiery wartościowe w tym wydawane przez jednostki strukturyzowane obligacje, weksle lub świadectwa, które mają być utrzymywane do upływu terminu zapadalności i w celu uzyskania umownych przepływów środków pieniężnych.

Pożyczki i zaliczki obejmują:

— pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym,

— pożyczki i zaliczki obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”).

Pożyczki z instrumentu ujmowane są jako aktywa instrumentu w dniu przekazania pożyczki pożyczkobiorcom. Niewypłacone części pożyczek ujmuje się w pozycji pozabilansowej według wartości nominalnej. Pożyczki, w przypadku których stwierdzono przepływy stanowiące wyłącznie spłatę odsetek i kwoty głównej, wykazywane są początkowo według kosztu (kwoty wypłacone netto), który jest równy wartości godziwej środków pieniężnych przekazanych na uruchomienie pożyczki, łącznie z wszelkimi kosztami transakcji. Następnie są one wyceniane po koszcie zamortyzowanym z wykorzystaniem metody efektywnego dochodu.

Dłużne papiery wartościowe ujmowane są jako aktywa instrumentu w dniu przekazania emitentowi i mogą one mieć formę powiązanego umownie lub składającego się z jednej transzy instrumentu dłużnego. Niewypłacone części dłużnych papierów wartościowych ujmuje się w pozycji pozabilansowej według wartości nominalnej. Takie dłużne papiery wartościowe są początkowo wyceniane po koszcie, czyli według wartości godziwej powiększonej o ewentualne bezpośrednio z nimi związane koszty transakcyjne, a następnie wyceniane po koszcie zamortyzowanym z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej. Różnica między ceną na wejściu a wartością wykupu jest amortyzowana metodą efektywnej stopy procentowej przez pozostałą część okresu życia instrumentu.

Politykę w odniesieniu do utraty wartości pożyczek i zaliczek opisano w informacji dodatkowej 2.4.2.

Pożyczki i zaliczki, które nie są zgodne z modelem biznesowym lub nie spełniają kryterium dotyczącego przepływów stanowiących wyłącznie spłatę odsetek i kwoty głównej, są obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”). Stosowana technika wyceny wartości godziwej opiera się na technice zdyskontowanych przepływów pieniężnych lub wartości likwidacyjnej.

Wpływ reformy IBOR na ponowną wycenę pożyczek i zaliczek według zamortyzowanego kosztu przedstawiono w odpowiednich punktach informacji dodatkowej 2.4.2 – Klasyfikacja i wycena / Modyfikacja.

2.4.2.4. *Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu*

w instrumencie istnieją dwa rodzaje inwestycji kapitałowych: (i) bezpośrednie inwestycje kapitałowe oraz (ii) inwestycje w fundusze *venture capital*. Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu początkowo są ujmowane według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji. Późniejsze zmiany wartości godziwej, uwzględniając zyski i straty z tytułu transakcji w walucie obcej, są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto”.

Niewykorzystaną, ale zaangażowaną część tych inwestycji ujmuje się jako skonsolidowane zobowiązania pozabilansowe według ich wartości nominalnej.

Wycena instrumentów finansowych według wartości godziwej

Wartość godziwą ustala się przez zastosowanie metody zagregowanej wartości aktywów netto (zakładając tym samym, że pomimo braku łatwej do ustalenia wartości rynkowej, powyższa metoda jest najlepszym szacunkiem wartości godziwej). W przypadku inwestycji w nienotowane instrumenty, jeżeli nie można określić wartości godziwej na podstawie aktywnych rynków, wartość godziwą określa się, korzystając z uznanych technik wyceny (informacja dodatkowa 4.2.1).

Przypisaną wartość aktywów netto koryguje się o zdarzenia mające miejsce pomiędzy datą ostatniej dostępnej wartości aktywów netto a dniem bilansowym w zakresie, w jakim Komitet Zarządzający uzna taką korektę za istotną. Istotnych korekt dokonuje się do chwili przyjęcia sprawozdania finansowego za dany rok przez Radę Dyrektorów. W tym względzie, w związku z ogólnym kontekstem niepewności, różnymi rodzajami ryzyka narastającymi w wyniku rosyjskiej inwazji na Ukrainę oraz zmiennością obserwowaną pod względem wyników, Bank udoskonalił swoje techniki wyceny w celu oszacowania wszelkich korekt wartości godziwej inwestycji kapitałowych w odniesieniu do wartości aktywów netto niezgłoszonych przez zarządzających funduszami na dzień sprawozdawczy sprawozdania finansowego instrumentu.

W przypadku konkretnych inwestycji, w odniesieniu do których nie można łatwo określić wartości aktywów netto, można zastosować inne wytyczne, na przykład międzynarodowe wytyczne dotyczące wyceny kapitału *private equity* i *venture capital* – International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines, opublikowane przez radę ds. tych wytycznych, przy czym wymagane będzie bardziej szczegółowe monitorowanie i bardziej szczegółowy przegląd. Zgodnie z tą metodą fundusze dzieli się wewnętrznie na trzy kategorie:

— kategoria I – fundusze, które przyjęły wymogi dotyczące wartości godziwej zgodnie z MSSF 13 lub międzynarodowymi wytycznymi dotyczącymi wyceny kapitału *private equity* i *venture capital* oraz w odniesieniu do których przeprowadza się szczególny przegląd w celu zapewnienia, aby wartość aktywów netto była wiarygodnym oszacowaniem wartości godziwej,

— kategoria II – fundusze, które przyjęły inne wytyczne dotyczące wyceny (takie jak dawne wytyczne EVCA z 2001 r.) lub standardy, które można uznać za zgodne z MSSF 13, i w odniesieniu do których to funduszy można obliczyć równoważną wartość aktywów netto, oraz

— kategoria III – fundusze, które nie przyjęły zasad wyceny według wartości godziwej zgodnych z MSSF 13 ani żadnych innych zasad wyceny zgodnych z MSSF 13.

Ocena znaczącego wpływu

Udziały nabyte w ramach instrumentu to zazwyczaj inwestycje w fundusze *private equity* i fundusze *venture capital*. Zgodnie z praktyką branżową tego rodzaju inwestycje są zwykle realizowane wspólnie przez kilku inwestorów, z których żaden nie może pojedynczo wpływać na bieżące funkcjonowanie i działalność inwestycyjną takiego funduszu. W związku z tym ewentualne członkostwo inwestora w organie zarządzającym takim funduszem zasadniczo nie uprawnia takiego inwestora do wpływania na bieżące funkcjonowanie funduszu. Ponadto pojedynczy inwestorzy mający udział w funduszu *private equity* lub funduszu *venture capital* nie wpływają na politykę funduszu, na przykład na zasady wypłaty dywidend i wypłaty innych środków. Tego rodzaju decyzje podejmuje zwykle zarząd funduszu na podstawie umowy udziałowców określającej prawa i obowiązki zarządu oraz wszystkich udziałowców funduszu. Umowa udziałowców z reguły również uniemożliwia pojedynczym inwestorom dwustronne przeprowadzanie znaczących transakcji z funduszem, wymienianie się członkami zarządu czy uzyskiwanie uprzywilejowanego dostępu do podstawowych informacji technicznych. Inwestycje w ramach instrumentu realizowane są zgodnie z wyżej opisaną praktyką branżową, co gwarantuje, że instrument nie będzie sprawował kontroli nad którąkolwiek z tych inwestycji ani nie będzie wywierał na nie znaczącego wpływu w rozumieniu MSR 10 i MSR 28; dotyczy to również inwestycji, w których instrument ma ponad 20 % udział w prawach głosu.

2.4.3. Gwarancje finansowe

Umowy gwarancji finansowych to umowy zobowiązujące instrument do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w terminie zgodnie z warunkami instrumentu dłużnego.

Gwarancje finansowe ujmuje się zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe" jako „instrumenty pochodne" lub jako „gwarancje finansowe", w zależności od ich elementów i cech określonych w MSSF 9.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do instrumentów pochodnych przedstawiono w informacji dodatkowej 2.4.5.

Gwarancje finansowe początkowo są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „Rezerwy na wystawione gwarancje" według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji bezpośrednio związane z udzieleniem gwarancji finansowych. W momencie ujęcia początkowego obowiązek zapłaty odpowiada wartości bieżącej netto przewidywanych wpływów premii lub pierwotnie oczekiwanej straty.

Po ujęciu początkowym wartość gwarancji finansowych jest aktualizowana do wyższej z dwóch wartości:

— kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe według MSSF 9, oraz

— premii w początkowym ujęciu pomniejszonej o dochód ujęty zgodnie zasadami MSSF 15.

Każde zwiększenie lub zmniejszenie wartości zobowiązań netto (wycenionych według MSSF 9) związane z gwarancjami finansowymi oprócz płatności z tytułu uruchomienia gwarancji ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zmiana stanu rezerw z tytułu gwarancji".

Otrzymaną premię ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Przychody z opłat i prowizji" na podstawie planu amortyzacji zgodnie z MSSF 15 przez cały okres życia gwarancji finansowej.

2.4.4. Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne

Klasyfikacja i wycena

Zobowiązania finansowe

Zobowiązanie finansowe jest wyceniane według zamortyzowanego kosztu z wyjątkiem zobowiązań finansowych, które:

— są obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy (np. instrumenty pochodne będące zobowiązaniami), oraz

— są wyznaczone do wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.

W ramach instrumentu zaprzestaje się ujmowania zobowiązania finansowego w momencie spłaty, umorzenia lub przedawnienia zobowiązań umownych podjętych w ramach instrumentu.

2.4.5. Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe obejmują swapy walutowe (ang. cross-currency swaps) i walutowo-procentowe oraz krótkoterminowe umowy swapowe („krótkoterminowe swapy walutowe").

Pochodne instrumenty finansowe są początkowo ujmowane na podstawie daty zawarcia transakcji.

W normalnych warunkach działalności w ramach instrumentu mogą być zawierane umowy swap w celu zabezpieczenia określonych operacji udzielania pożyczek lub kontrakty terminowej wymiany walut w celu zabezpieczenia pozycji walutowej, denominowane w walutach innych niż euro będących przedmiotem aktywnego obrotu, w celu wyrównania ewentualnych zysków lub strat spowodowanych wahaniami kursu wymiany walut.

Wszelkie instrumenty pochodne są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL") i wykazywane jako pochodne instrumenty finansowe. Wartości godziwe są wyprowadzane przede wszystkim z modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modeli wyceny opcji oraz ofert osób trzecich.

Instrumenty pochodne wykazywane są według wartości godziwej i ujmowane jako aktywa, kiedy ich wartość godziwa jest dodatnia, a jako zobowiązania – kiedy wartość ta jest ujemna. Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych są uwzględniane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zmiana wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych".

Na podstawie MSSF 9 wyeliminowano wymogi dotyczące rozdzielania wbudowanych instrumentów pochodnych w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, w związku z czym przy klasyfikacji odpowiednio aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych umowę hybrydową traktuje się jako całość.

2.4.6. Wkłady

Wkłady państw członkowskich wykazywane są jako należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dniu decyzji Rady określającej wkład finansowy, jaki mają wnieść państwa członkowskie do instrumentu.

Wkłady państw członkowskich są klasyfikowane jako kapitał własny, ponieważ spełniają następujące warunki:

— zgodnie z umową o przyznanie wkładu upoważniają one państwa członkowskie do decydowania o sposobie wykorzystania aktywów netto instrumentu w przypadku jego likwidacji,

— należą one do kategorii instrumentów podporządkowanych wobec wszystkich innych kategorii instrumentów,

— wszystkie instrumenty finansowe w kategorii instrumentów podporządkowanej wobec wszystkich innych kategorii instrumentów mają identyczne cechy,

— instrument nie zawiera elementów wymagających klasyfikacji jako zobowiązanie, oraz

— całkowite oczekiwane przepływy pieniężne, które można przyporządkować do instrumentu przez okres jego użytkowania, opierają się zasadniczo na zyskach lub stratach, zmianie w ujętych aktywach netto lub zmianie wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto instrumentu przez okres jego użytkowania.

Wkłady klasyfikuje się i wycenia po koszcie zamortyzowanym w sprawozdaniu finansowym.

Wypłacone wkłady państw członkowskich stanowią dostępne środki powracające wypłacone KE i Zjednoczonemu Królestwu. Zgodnie z umową w sprawie przekazania od 2024 r. do 31 grudnia 2027 r. – nie później niż do dnia 31 marca każdego roku – EBI przekazuje na piśmie informację o kwocie dostępnych środków powracających w ramach instrumentu inwestycyjnego AKP oraz o kwocie dostępnych środków powracających w ramach instrumentu inwestycyjnego KTZ, zsumowanych odpowiednio na dzień 31 grudnia poprzedniego roku („sprawozdanie dotyczące dostępnych środków powracających"). W sprawozdaniu dotyczącym dostępnych środków powracających dokonuje się rozróżnienia między przepływami powracającymi, które mają zostać przekazane Komisji (środki powracające z AKP i KTZ), a środkami powracającymi, które mają zostać przekazane Zjednoczonemu Królestwu. Dostępne środki powracające ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wówczas, gdy złożony został odpowiedni wniosek o płatność w ramach instrumentu.

2.4.7. Odsetki i podobne przychody

Odsetki od pożyczek z instrumentu ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów („odsetki i podobne przychody") oraz w sprawozdaniu z sytuacji finansowej („pożyczki i zaliczki") według zasady memoriału przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, która jest stopą dokładnie dyskontującą szacowane przyszłe przepływy pieniężne (wypłaty i wpływy) w ciągu całego oczekiwanego okresu trwania pożyczki do poziomu wartości bilansowej netto pożyczki. Po zmniejszeniu zaksięgowanej wartości pożyczki z tytułu utraty wartości przychody z tytułu odsetek nadal są ujmowane według pierwotnej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowej wartości bilansowej.

Odsetki od pożyczek POCI ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów („odsetki i podobne przychody") oraz w sprawozdaniu z sytuacji finansowej („pożyczki i zaliczki") według zasady memoriału przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe przez cały okres trwania pożyczki, która to stopa jest stopą dokładnie dyskontującą szacowane przyszłe przepływy pieniężne (wypłaty i wpływy) w ciągu całego oczekiwanego okresu trwania pożyczki do zamortyzowanego kosztu pożyczki.

Dotacje na spłatę odsetek otrzymane na zasoby instrumentu są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnej stopy zwrotu, wykazywane w pozycji „odsetki i podobne przychody" w rachunku zysków i strat w okresie od wypłaty do spłaty dotowanej pożyczki.

Opłaty wynikające z zobowiązań są odraczane i ujmowane jako przychód z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej w okresie od wypłaty do spłaty danej pożyczki oraz przedstawiane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „odsetki i podobne przychody".

2.4.8. Dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną

Działalność instrumentu obejmuje także zarządzanie dotacjami na spłatę odsetek i pomocą techniczną w imieniu państw członkowskich.

Część wkładów państw członkowskich przeznaczona na wypłatę dotacji na spłatę odsetek i pomoc techniczną nie jest uwzględniana w zasobach stron wnoszących wkład do instrumentu, lecz klasyfikowana jako zobowiązania wobec osób trzecich. W pierwszej kolejności dokonuje się wypłaty na rzecz beneficjentów końcowych, a następnie zmniejsza zobowiązania wobec osób trzecich.

Jeżeli kwoty przeznaczone na dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną nie są w pełni rozdysponowane, zostają one przeklasyfikowane jako wkład na rzecz instrumentu.

2.4.9. Przychody z tytułu odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów

Przychody z tytułu odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów są wykazywane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów instrumentu według zasady memoriału.

2.4.10. Opłaty, prowizje i dywidendy

Opłaty uzyskane z tytułu usług świadczonych w pewnym okresie ujmowane są jako przychody w trakcie świadczenia usług, natomiast opłaty uzyskane po wykonaniu istotnego działania są ujmowane jako przychody po zakończeniu tego działania. Opłaty te są przedstawiane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Dochody z tytułu opłat i prowizji".

Dywidendy związane z akcjami i papierami wartościowymi o zmiennej stopie dochodu są ujmowane po ich zadeklarowaniu i przedstawiane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zrealizowane zyski netto z tytułu akcji i papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu".

2.4.11. Podatki

Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, określa, że aktywa, przychody i inne mienie instytucji Unii są zwolnione ze wszelkich podatków bezpośrednich.

3. **Zarządzanie ryzykiem**

Poniższa informacja dodatkowa przedstawia ekspozycję instrumentu na ryzyko kredytowe i finansowe oraz zarządzanie tym ryzykiem i kontrolę nad nim; szczególnie dotyczy to ryzyka pierwotnego związanego z wykorzystywaniem instrumentów finansowych. Mowa tu o:

— ryzyku kredytowym – ryzyku poniesienia straty w wyniku niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta, wynikającym z ekspozycji kredytowej w każdej formie, w tym także ryzyku rozrachunku ([38]),

— ryzyku płynności – ryzyku, że dana jednostka nie będzie zdolna do finansowania wzrostu wartości aktywów oraz wywiązywania się z zobowiązań w terminie ich wymagalności bez ponoszenia niemożliwych do zaakceptowania strat,

— ryzyku rynkowym – ryzyku, że zmiany cen i stóp rynkowych, takich jak stopy procentowe, ceny akcji i kursy walutowe, wpłyną na przychody jednostki lub na wartość posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

3.1. ***Organizacja zarządzania ryzykiem***

EBI na bieżąco dostosowuje ramy zarządzania ryzykiem.

Dyrekcja ryzyka i zgodności Grupy (GRiC) EBI zapewnia niezależną identyfikację, ocenę, monitorowanie i zgłaszanie ryzyka, na które instrument jest narażony. W strukturze, w której zachowany jest rozdział obowiązków, GRiC jest niezależna od jednostki operacyjnej i służy uzyskaniu drugiej opinii na temat wszystkich wniosków jednostki operacyjnej mających wpływ w zakresie ryzyka.

Na poziomie EBI dyrektor grupy ds. ryzyka grupy (Group Chief Risk Officer, „GCRO") składa sprawozdania w sprawie ryzyka dotyczącego grupy Komitetowi Zarządzającemu EBI („KZ") pod nadzorem członka komitetu monitorującego odpowiedzialnego za ryzyko. Dyrektor ma bezpośredni dostęp do Komisji ds. Strategii Zarządzania Ryzykiem, może zwracać się pisemnie bezpośrednio do Rady Dyrektorów EBI i komunikować się z nią we wszystkich sprawach leżących w zakresie jego kompetencji.

([38]) Ryzyko rozrachunku definiuje się jako ryzyko potencjalnych strat z tytułu transakcji, które pozostają nierozliczone po ustalonej dacie dostawy, lub z tytułu transakcji, które rozlicza się później niż jest to przyjęte na rynku. Ze względu na charakter operacji instrumentu najistotniejszymi instrumentami, których dotyczy ryzyko rozrachunku, są instrumenty pochodne, na które zawarł umowę Bank i które wiążą się z wymianą walut obcych. Zarządzanie ryzykiem rozrachunku omówiono w wytycznych dotyczących ryzyka finansowego.

3.2. *Ryzyko kredytowe*

Ryzyko kredytowe to potencjalna strata, która może być skutkiem niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta, a wynika z ekspozycji kredytowej w każdej formie, w tym także z rozrachunku.

3.2.1. Polityka dotycząca ryzyka kredytowego

W ramach analizy kredytowej kontrahentów pożyczek EBI ocenia ryzyko kredytowe i przewidywane straty w celu jego obliczenia i dokonania wyceny. EBI opracował wewnętrzną metodykę ratingową w celu określenia wewnętrznych ratingów kontrahentów pożyczek będących pożyczkobiorcami lub gwarantami. Metodyka ta jest dostosowana do każdego z głównych rodzajów kontrahentów pożyczek (np. przedsiębiorstw, instytucji finansowych itp.). Biorąc pod uwagę zarówno sprawdzone praktyki w dziedzinie bankowości mające zastosowanie do EBI, jak i zasady określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych (CRR), wszyscy kontrahenci związani z profilem kredytowym określonej transakcji są klasyfikowani do poszczególnych kategorii ratingu wewnętrznego z wykorzystaniem odnośnej metodyki dla każdego rodzaju kontrahenta. W następstwie szczegółowej analizy profilów ryzyka finansowego i ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej kontrahenta oraz warunków ryzyka panujących w kraju, w którym prowadzi on działalność, każdemu kontrahentowi jest przypisywany rating wewnętrzny odzwierciedlający prawdopodobieństwo niewykonania przez niego zobowiązania w walucie obcej. W razie potrzeby dokonuje się korekt eksperckich z uwagi na wsparcie osób prawnych ze strony jednostki dominującej lub rządu, a rating ostateczny umożliwia odzwierciedlenie za pomocą nadwyżek informacji (np. cen rynkowych) nieuwzględnionych w modelu.

Ocena kredytowa operacji typu *project finance* oraz innych strukturyzowanych operacji o ograniczonym zastosowaniu odbywa się z wykorzystaniem narzędzi oceny ryzyka kredytowego właściwych dla danego sektora, skoncentrowanych przede wszystkim na dostępności przepływów pieniężnych i zdolności do obsługi zadłużenia. Narzędzia te obejmują analizę warunków umownych projektów, analizę kontrahentów oraz symulację przepływów pieniężnych. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorstw i instytucji finansowych, do każdego projektu jest przypisany wewnętrzny rating ryzyka. Ponadto departament ekonomiczny ocenia państwa spoza UE w oparciu o model statystyczny.

Wszystkie ratingi wewnętrzne są monitorowane przez okres trwania pożyczki i okresowo aktualizowane.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego w indywidualnych przypadkach EBI stosuje w razie potrzeby różne środki wsparcia jakości kredytowej, w tym między innymi zabezpieczenia dotyczące kontrahenta lub projektu, gwarancje i klauzule umowne w zależności od charakteru pożyczkobiorcy i rodzaju operacji.

W celu zmniejszenia ryzyka kredytowego nie stosuje się natomiast kredytowych instrumentów pochodnych.

3.2.2. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia zabezpieczenia ani innych środków wsparcia jakości kredytowej

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe w odniesieniu do poszczególnych składników sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym instrumentów pochodnych. Maksymalną ekspozycję ujęto w wartościach brutto, nie uwzględniając skutków zastosowania zabezpieczenia.

(w tys. EUR)

Maksymalna ekspozycja	31.12.2025	31.12.2024
AKTYWA		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 665 129	1 638 604
Należności od stron wnoszących wkład	-	7 482
Pochodne instrumenty finansowe	7 819	783
Pożyczki i zaliczki	1 063 511	1 498 048
Pozostałe aktywa	36 833	-
Ogółem	**2 773 292**	**3 144 917**
Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	**- 17 585**	**- 18 320**
POZYCJE POZABILANSOWE		
Zobowiązania warunkowe		
— Gwarancje wystawione	-	-

(w tys. EUR)

Maksymalna ekspozycja	31.12.2025	31.12.2024
Zobowiązania		
— Niewypłacone pożyczki	354 187	676 229
— Gwarancje niewystawione	2 500	2 500
Pozycje pozabilansowe ogółem	**356 687**	**678 729**
Ekspozycja kredytowa ogółem	**3 112 394**	**3 805 326**

3.2.3. Ryzyko kredytowe z tytułu pożyczek i zaliczek

3.2.3.1. *Wycena ryzyka kredytowego z tytułu pożyczek i zaliczek*

Pożyczki i zaliczki lub gwarancje udzielone z instrumentu są poprzedzone kompleksową oceną ryzyka i oszacowaniem oczekiwanej straty, co znajduje odzwierciedlenie w klasyfikacji pożyczek. Operacje w ramach zestawu finansowania efektywnego (jak opisano w informacji dodatkowej 25), z wyjątkiem pożyczek udzielanych przy pomocy pośredników, podlegają ogólnym zasadom dotyczącym ryzyka związanego z mandatem przewidzianym w wytycznych EBI w sprawie ryzyka kredytowego i ryzyka cen akcji. Klasyfikacje pożyczek są ustalane według ogólnie przyjętych kryteriów na podstawie jakości pożyczkobiorcy, terminu zapadalności pożyczki, rodzaju gwarancji, a w stosownych przypadkach – gwaranta.

System klasyfikacji pożyczek obejmuje metodykę, procesy, bazy danych i systemy informatyczne służące do oceny ryzyka kredytowego w ramach operacji udzielania pożyczek oraz oszacowanie oczekiwanej straty. Wykorzystuje on duże ilości informacji, aby zapewnić porównawczą ocenę ryzyka kredytowego związanego z pożyczkami. Klasyfikacja pożyczek jest odzwierciedleniem wartości bieżącej szacowanego poziomu oczekiwanej straty, który jest wynikiem prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez głównych dłużników, ekspozycji, której dotyczy niewykonanie zobowiązania, oraz rozmiarów straty w przypadku niewykonania zobowiązania. Klasyfikacja pożyczek jest wykorzystywana do następujących celów:

— jako ułatwienie w dokładniejszym oszacowaniu ryzyka udzielenia pożyczki,

— jako wskaźnik zmian ryzyka kredytowego do celów ustalania priorytetów w zakresie monitorowania,

— jako opis jakości portfela pożyczek w dowolnym momencie, oraz

— jako czynnik decydujący o wycenie ryzyka.

Aby określić klasyfikację pożyczki stosuje się następujące czynniki:

(i) zdolność kredytowa pożyczkobiorcy: Dyrekcja ds. Zarządzania Ryzykiem niezależnie ocenia pożyczkobiorców i ich zdolność kredytową na podstawie metodyki wewnętrznej i zewnętrznych danych. Zgodnie z przyjętą metodą wewnętrznych ratingów zgodną z regulacjami Bazylea III Bank opracował metodykę wewnętrznego ratingu służącą do określenia wewnętrznego ratingu pożyczkobiorców i gwarantów. Opiera się ona na zestawie arkuszy oceny dostosowanych do poszczególnych rodzajów kontrahentów;

(ii) skorelowanie ryzyka niewykonania zobowiązania: służy ono do pomiaru prawdopodobieństwa równoczesnego zaistnienia trudności finansowych w przypadku pożyczkobiorcy i gwaranta. Im wyższa korelacja tego prawdopodobieństwa, tym niższa jest wartość gwarancji, a tym samym niższa (gorsza) jest pozycja w klasyfikacji pożyczek;

(iii) wartość instrumentów gwarancyjnych i zabezpieczeń: wartość ta jest szacowana na podstawie połączenia zdolności kredytowej wystawcy oraz rodzaju wykorzystanego instrumentu;

(iv) mająca zastosowanie stopa odzysku: jest to kwota, w przypadku której zakłada się, że zostanie odzyskana w przypadku niewykonania zobowiązania przez danego kontrahenta, wyrażona jako procent odnośnej ekspozycji kredytowej.

(v) warunki umowne: rzetelne warunki umowne poprawiają jakość pożyczki i podnoszą jej pozycję w klasyfikacji pożyczek.

(vi) okres spłaty pożyczki lub, bardziej ogólnie, przepływy pieniężne w ramach pożyczki: przy niezmienności pozostałych warunków, im dłuższy okres spłaty pożyczki, tym wyższe ryzyko zaistnienia trudności w obsłudze pożyczki.

Oczekiwana strata w związku z pożyczką obliczana jest przez połączenie powyższych sześciu elementów. W zależności od poziomu oczekiwanej straty, pożyczka zostaje przypisana do jednego z następujących poziomów klasyfikacji pożyczek:

„A" Pożyczki najwyższej jakości:

„A0" obejmuje „ryzyko" dotyczące państw członkowskich UE, tj. pożyczki przyznane państwom członkowskim lub w pełni, wyraźnie i bezwarunkowo przez nie gwarantowane, w przypadku których nie przewiduje się trudności w spłacie, tj. oczekiwana strata wynosi 0 % (na podstawie statusu uprzywilejowanego wierzyciela banku oraz ochrony ustawowej, które uznaje się za zapewniające pełne odzyskanie aktywów banku w terminie zapadalności), jak również pożyczki objęte kompleksową gwarancją UE lub państwa członkowskiego.

„A+" obejmuje pożyczki przyznane podmiotom innym niż państwa członkowskie UE (lub gwarantowane przez takie podmioty), w przypadku których to pożyczek nie oczekuje się lub oczekuje się jedynie ograniczonego pogorszenia jakości w całym okresie spłaty.

„B" Pożyczki wysokiej jakości: stanowią one kategorię aktywów, które są dla banku bezpieczne, mimo że nie można wykluczyć nieznacznego pogorszenia ich jakości w przyszłości. B+ i B- – stosowane są na oznaczenie względnego prawdopodobieństwa takiego pogorszenia.

„C" Pożyczki dobrej jakości: przykładem mogą być pożyczki „podpisywane tylko przez dłużnika" (niezabezpieczone) przyznawane solidnym przedsiębiorstwom (np. z ratingiem wewnętrznym odpowiadającym Baa1/BBB+), z rozsądnym terminem zapadalności i odpowiednimi klauzulami ochronnymi.

„D" Ta klasa klasyfikacji obejmuje (oprócz pożyczek początkowo zatwierdzonych na tym poziomie) ekspozycje graniczne, których profil ryzyka jest zasadniczo akceptowany przez bank. Dokładnie rzecz biorąc, granica w klasyfikacji pożyczek przebiega między podkategoriami D+ i D-.

„E" Ta kategoria w klasyfikacji pożyczek obejmuje pożyczki o profilu ryzyka wyższym niż ogólnie przyjmowane. Obejmuje ona pożyczki, które w okresie trwania przysporzyły poważnych problemów, a ich przekształcenie w stratę nie może być wykluczone. Z tego względu pożyczki te objęte są uważnym i podwyższonym monitorowaniem. Podkategorie E+ i E- odzwierciedlają różnice w intensywności tego specjalnego procesu monitorowania, przy czym w przypadku operacji zaklasyfikowanych jako E- zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że nie uda się zapewnić obsługi długu w terminie, a zatem potrzebna jest jakaś forma restrukturyzacji długu, co może nawet prowadzić do dokonania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

„F" (fail – niewywiązanie się z zobowiązania) oznacza pożyczki, w przypadku których poziom ryzyka jest niemożliwy do przyjęcia. Pożyczki zaklasyfikowane jako F- mogą być wyłącznie wynikiem nierozliczonych transakcji, w przypadku których po złożeniu podpisów wystąpiły nieprzewidziane, wyjątkowe i poważne okoliczności. Wszystkie operacje, w przypadku których dochodzi do utraty kwoty głównej pożyczki, są klasyfikowane w kategorii F, a na ich pokrycie stosowana jest specjalna rezerwa.

Tabela w sekcji 3.2.3.3 przedstawia analizę jakości kredytowej portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu na podstawie opisanych wyżej kategorii klasyfikacji pożyczek.

3.2.3.2. *Analiza ekspozycji na ryzyko kredytowe w ramach działalności pożyczkowej*

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję (wartość bilansowa netto) na ryzyko kredytowe w związku z pożyczkami i zaliczkami podpisanymi (wypłaconymi i niewypłaconymi) w rozbiciu na poszczególne rodzaje pożyczkobiorców, z uwzględnieniem gwarancji udzielonych przez gwarantów:

(w tys. EUR)

Na 31.12.2025	Zabezpieczone	Niezabezpieczone	Ogółem	% wypłaconych ogółem
Instytucje finansowe	37 020	590 941	**627 961**	**59 %**
Przedsiębiorstwa	117 547	125 812	**243 359**	**23 %**
Organy publiczne	-	-	-	**0 %**
Państwa	-	192 191	**192 191**	**18 %**
Wypłacone ogółem	**154 567**	**908 944**	**1 063 511**	**100 %**
Niewypłacone	**19 023**	**317 579**	**336 602**	
Wypłacone i niewypłacone ogółem	**173 590**	**1 226 523**	**1 400 113**	

(w tys. EUR)

Na 31.12.2024	Zabezpieczone	Niezabezpieczone	Ogółem	% wypłaconych ogółem
Instytucje finansowe	45 015	879 963	**924 978**	**62 %**
Przedsiębiorstwa	164 680	193 836	**358 516**	**24 %**
Organy publiczne	-	-	-	**0 %**
Państwa	-	214 554	**214 554**	**14 %**
Wypłacone ogółem	**209 695**	**1 288 353**	**1 498 048**	**100 %**
Niewypłacone	**42 259**	**615 650**	**657 909**	
Wypłacone i niewypłacone ogółem	**251 954**	**1 904 003**	**2 155 957**	

Do zadań Dyrekcji ds. Zarządzania Portfelem i Monitorowania Portfela należy monitorowanie kredytobiorcy i gwaranta, a także monitorowanie projektów pod względem finansowym i w kwestii przestrzegania warunków umowy. Tak więc zdolność kredytowa pożyczek, pożyczkobiorców i gwarantów instrumentu jest stale monitorowana, co najmniej raz do roku, lub częściej w zależności od potrzeb oraz od zachodzących zdarzeń kredytowych. W szczególności Dyrekcja ds. Zarządzania Portfelem i Monitorowania Portfela kontroluje wykonywanie praw wynikających z umowy, a w razie obniżenia ratingu lub niedotrzymania warunków umowy podejmowane są czynności zaradcze. W razie konieczności stosowane są środki ograniczające ryzyko zgodnie z wytycznymi dotyczącymi ryzyka kredytowego. W przypadku odnawiania gwarancji bankowych otrzymanych w związku z pożyczkami zapewnia się również zastąpienie tych gwarancji lub inne działania w odpowiednim czasie.

3.2.3.3. *Analiza jakości kredytowej według rodzaju pożyczkobiorcy*

Poniższe tabele przedstawiają analizę jakości kredytowej portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu na dzień 31 grudnia 2025 r. i 31 grudnia 2024 r. w podziale na poszczególne kategorie klasyfikacji pożyczek, z uwzględnieniem operacji podpisanych (wypłaconych i niewypłaconych):

(w tys. EUR)

Na 31.12.2025		Wysoka ocena	Ocena standar-dowa	Minimalne akceptowane ryzyko	Wysokie ryzyko	Brak oceny (*)	Ogółem	% całości
		A do B-	C	D+	D- i niższa			
Pożyczko-biorca	Instytucje finansowe	327 807	10 542	90 260	250 875	-	**679 484**	**48 %**
	Przedsiębiorstwa	32 538	1 696	-	131 661	109 628	**275 523**	**20 proc.**
	Organy publiczne	-	-	-	-	-	-	**0 %**
	Państwa	-	948	14 223	429 935	-	**445 106**	**32 %**
Ogółem		**360 345**	**13 186**	**104 483**	**812 471**	**109 628**	**1 400 113**	**100 %**

(*) *Operacje pożyczkowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”).

(w tys. EUR)

Na 31.12.2024		Wysoka ocena	Ocena standar-dowa	Minimalne akceptowane ryzyko	Wysokie ryzyko	Brak oceny (*)	Ogółem	% całości
		A do B-	C	D+	D- i niższa			
Pożyczko-biorca	Instytucje finansowe	234 681	299 526	218 172	387 621	-	**1 140 000**	**53 %**
	Przedsiębiorstwa	41 934	3 318	-	189 403	195 031	**429 686**	**20 %**
	Instytucje publiczne	-	-	-	-	-	-	**0 %**
	Państwa	51 820	2 929	22 375	509 147	-	**586 271**	**27 %**
Ogółem		**328 435**	**305 773**	**240 547**	**1 086 171**	**195 031**	**2 155 957**	**100 %**

(*) *Operacje pożyczkowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL").

3.2.3.4. *Koncentracja ryzyka w ramach pożyczek i zaliczek*

3.2.3.4.1. *Analiza geograficzna*

Na podstawie kraju pożyczkobiorcy portfel pożyczek udzielonych w ramach instrumentu można przeanalizować według następujących regionów geograficznych (w tys. EUR):

Kraj pożyczkobiorcy	31.12.2025	31.12.2024
Kenia	170 406	246 455
Egipt	146 658	224 074
Barbados	111 951	67 426
Etiopia	109 593	117 954
Zambia	76 553	84 336
Nigeria	70 645	119 847
Mauritius	62 459	86 850
Kamerun	48 915	58 577
Rwanda	43 013	67 061
Uganda	28 936	37 062
Zimbabwe	24 124	35 885
Region – AKP	24 317	75 060
Togo	22 566	91 324
Senegal	17 710	18 052
Demokratyczna Republika Konga	16 513	23 820
Nowa Kaledonia	15 760	21 166
Tanzania	9 462	16 233
Benin	8 702	16 208
Mauretania	6 123	8 717
Gwinea	6 076	10 337
Wybrzeże Kości Słoniowej	4 934	7 440

Kraj pożyczkobiorcy	31.12.2025	31.12.2024
Republika Dominikańska	4 850	11 006
Madagaskar	4 815	9 122
Seszele	4 731	5 018
Eswatini	4 660	5 673
Saint Lucia	4 253	4 864
Mali	3 730	5 707
Kajmany	2 983	5 588
Malawi	2 255	3 586
Republika Zielonego Przylądka	1 696	3 318
Mikronezja	1 536	2 062
Mozambik	1 048	3 126
Burkina Faso	887	2 348
Polinezja Francuska	590	1 193
Samoa	61	198
Ghana	-	1 304
Haiti	-	51
Ogółem	**1 063 511**	**1 498 048**

3.2.3.4.2. *Analiza według sektorów przemysłu*

Poniższa tabela przedstawia analizę portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu w podziale na sektory, w których działają pożyczkobiorcy. Operacje, w przypadku których pożyczki wypłacane są najpierw pośrednikowi finansowemu, a potem beneficjentowi końcowemu, są wykazywane w pozycji „Usługi i inne" (w tys. EUR):

Sektor przemysłu, w którym działa pożyczkobiorca	31.12.2025	31.12.2024
Usługi finansowe	627 960	924 947
Administracja publiczna	192 191	214 554
Energia elektryczna	137 746	170 632
Chemikalia	54 806	81 046
Sieci regulowane	14 571	5 441
Usługi biznesowe, IT i media	10 920	33 926
Środki farmaceutyczne i sprzęt medyczny	8 305	13 227
Dobra inwestycyjne	6 057	7 244
Metale i górnictwo	5 175	7 157
Towary konsumpcyjne i handel detaliczny	3 499	-
Odzyskiwanie i recykling odpadów	2 281	3 041
Opieka zdrowotna	-	36 833
Ogółem	**1 063 511**	**1 498 048**

3.2.3.5. *Ryzyko kredytowe dla każdego wewnętrznego ratingu ryzyka*

EBI stosuje metodę wewnętrznych ratingów zgodną z regulacjami Bazylea III. Większości kontrahentów korzystających z instrumentu przypisano rating wewnętrzny zgodnie z tą metodą. Poniższa tabela przedstawia zestawienie portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu według lepszego z ratingów wewnętrznych pożyczkobiorcy lub gwaranta, jeżeli jest dostępny. W przypadku gdy rating wewnętrzny nie jest dostępny, do analizy wykorzystano rating zewnętrzny.

Tabela przedstawia zarówno ekspozycje podpisane (wypłacone i niewypłacone) oraz ekspozycje ważone ryzykiem na podstawie wewnętrznej metodyki stosowanej w ramach instrumentu do zarządzania limitami.

(w tys. EUR)

	2025					
	Rating na podstawie ekwiwalentu według agencji Moody's	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Ogółem
Pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym						
Rating wewnętrzny 1 – minimalne ryzyko kredytowe	Aaa	-	30 258	-	-	**30 258**
Rating wewnętrzny 2 – bardzo niskie ryzyko kredytowe	Aa1 - Aa3	111 954	-	-	-	**111 954**
Rating wewnętrzny 3 – niskie ryzyko kredytowe	A1 - A3	8 704	-	-	-	**8 704**
Rating wewnętrzny 4 – umiarkowane ryzyko kredytowe	Baa1 - Baa3	163 126	-	2 281	-	**165 407**
Rating wewnętrzny 5 – kontrahent o słabej sytuacji finansowej	Ba1 - Ba3	42 793	4 794	-	-	**47 587**
Rating wewnętrzny 6 – wysokie ryzyko kredytowe	B1 - B3	319 758	54 209	-	-	**373 967**
Rating wewnętrzny 7 – bardzo wysokie ryzyko kredytowe	poniżej Caa1	38 565	216 042	-	-	**254 607**
Rating wewnętrzny 8 – kontrahent nie wywiązuje się z zobowiązania	poniżej Caa1, ale nie wywiązuje się z zobowiązania	-	-	15 553	-	**15 553**
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL")		-	-	-	**148 669**	**148 669**
Odpis na oczekiwane straty kredytowe i kwota skorygowana do wartości godziwej		**- 7 186**	**- 13 764**	**- 2 471**	**- 69 774**	**- 93 195**
Wartość bilansowa pożyczek i zaliczek		**677 714**	**291 539**	**15 363**	**78 895**	**1 063 511**
Zobowiązania do udzielenia pożyczki						
Rating wewnętrzny 2 – bardzo niskie ryzyko kredytowe	Aa1 - Aa3	24 971	-	-	-	**24 971**
Rating wewnętrzny 4 – umiarkowane ryzyko kredytowe	Baa1 - Baa3	-	-	-	-	-
Rating wewnętrzny 5 – kontrahent o słabej sytuacji finansowej	Ba1 - Ba3	-	-	-	-	-

(w tys. EUR)

	2025					
	Rating na podstawie ekwiwalentu według agencji Moody's	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Ogółem
Rating wewnętrzny 6 – wysokie ryzyko kredytowe	B1 - B3	11 397	254 999	-	-	**266 396**
Rating wewnętrzny 7 – bardzo wysokie ryzyko kredytowe	poniżej Caa1	12 500	19 582	-	-	**32 082**
Rating wewnętrzny 8 – kontrahent nie wywiązuje się z zobowiązania	poniżej Caa1, ale nie wywiązuje się z zobowiązania	-	-	-	-	-
Brak ratingu wewnętrznego (*)		-	-	-	-	-
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL")		-	-	-	**30 738**	**30 738**
Odpis na oczekiwane straty kredytowe i kwota skorygowana do wartości godziwej		**– 566**	**- 17 019**	-	-	**- 17 585**
Wartość bilansowa zobowiązań do udzielenia pożyczki		**48 302**	**257 562**	-	**30 738**	**336 602**

(*) Umowy agencyjne, w przypadku których na dzień sprawozdawczy nie ma odnośnych kontrahentów.

(w tys. EUR)

	2024					
	Rating na podstawie ekwiwalentu według agencji Moody's	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Ogółem
Pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym						
Rating wewnętrzny 1 – minimalne ryzyko kredytowe	Aaa	-	38 896	-	-	**38 896**
Rating wewnętrzny 2 – bardzo niskie ryzyko kredytowe	Aa1 - Aa3	67 436	-	-	-	**67 436**
Rating wewnętrzny 3 – niskie ryzyko kredytowe	A1 - A3	10 501	-	-	-	**10 501**
Rating wewnętrzny 4 – umiarkowane ryzyko kredytowe	Baa1 - Baa3	246 650	-	3 041	-	**249 691**
Rating wewnętrzny 5 – kontrahent o słabej sytuacji finansowej	Ba1 - Ba3	66 050	-	-	-	**66 050**
Rating wewnętrzny 6 – wysokie ryzyko kredytowe	B1 - B3	588 657	29 996	16 233	-	**634 886**
Rating wewnętrzny 7 – bardzo wysokie ryzyko kredytowe	poniżej Caa1	74 924	229 726	-	-	**304 650**

(w tys. EUR)

	2024					
	Rating na podstawie ekwiwalentu według agencji Moody's	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Ogółem
Rating wewnętrzny 8 – kontrahent nie wywiązuje się z zobowiązania	poniżej Caa1, ale nie wywiązuje się z zobowiązania	-	-	22 307	-	**22 307**
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL")		-	-	-	**200 677**	**200 677**
Odpis na oczekiwane straty kredytowe i kwota skorygowana do wartości godziwej		**- 9 675**	**- 12 576**	**- 12 431**	**- 62 364**	**- 97 046**
Wartość bilansowa pożyczek i zaliczek		**1 044 543**	**286 042**	**29 150**	**138 313**	**1 498 048**
Zobowiązania do udzielenia pożyczki						
Rating wewnętrzny 2 – bardzo niskie ryzyko kredytowe	Aa1 - Aa3	86 796	-	-	-	**86 796**
Rating wewnętrzny 4 – umiarkowane ryzyko kredytowe	Baa1 - Baa3	10 000	-	-	-	**10 000**
Rating wewnętrzny 5 – kontrahent o słabej sytuacji finansowej	Ba1 - Ba3	81 500	-	-	-	**81 500**
Rating wewnętrzny 6 – wysokie ryzyko kredytowe	B1 - B3	20 000	270 990	-	-	**290 990**
Rating wewnętrzny 7 – bardzo wysokie ryzyko kredytowe	poniżej Caa1	12 500	11 329	-	-	**23 829**
Rating wewnętrzny 8 – kontrahent nie wywiązuje się z zobowiązania	poniżej Caa1, ale nie wywiązuje się z zobowiązania	-	-	111 000	-	**111 000**
Brak ratingu wewnętrznego (*)		15 445	-	-	-	**15 445**
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL")		-	-	-	**56 669**	**56 669**
Odpis na oczekiwane straty kredytowe i kwota skorygowana do wartości godziwej		**- 1 491**	**- 16 829**	-	-	**- 18 320**
Wartość bilansowa zobowiązań do udzielenia pożyczki		**224 750**	**265 490**	**111 000**	**56 669**	**657 909**

EBI ciągle monitoruje wydarzenia mające wpływ na pożyczkobiorców i gwarantów. W szczególności EBI dokonuje indywidualnej oceny praw wynikających z umowy w przypadku pogorszenia ratingu i dąży się do zastosowania środków łagodzących. Uważnie śledzi również odnawianie gwarancji bankowych otrzymanych w związku z pożyczkami, aby w stosownych przypadkach zapewnić zastępowanie tych gwarancji lub podjęcie innych działań w odpowiednim czasie.

(*) Umowy agencyjne, w przypadku których na dzień sprawozdawczy nie ma odnośnych kontrahentów.

3.2.3.6. *Zaległości w spłacie pożyczek oraz utrata wartości*

Kwoty zaległości są określane, monitorowane i zgłaszane zgodnie z procedurami określonymi w obowiązujących w całym banku wytycznych i procedurach w zakresie monitorowania finansowego („Finance Monitoring Guidelines and Procedures"). Procedury te są zgodne z najlepszymi praktykami bankowymi i przyjęte w stosunku do wszystkich pożyczek zarządzanych przez EBI.

Proces monitorowania jest tak skonstruowany, aby gwarantował, że (i) potencjalne zaległości są należycie wykrywane i jak najszybciej zgłaszane odpowiedzialnym służbom; (ii) przypadki krytyczne są szybko przekazywane na odpowiedni szczebel operacyjny i decyzyjny; (iii) zarząd instrumentu otrzymuje regularne sprawozdania na temat ogólnego statusu.

Zaległości i utratę wartości w odniesieniu do pożyczek i zaliczek można przeanalizować następująco (w tys. EUR):

	Pożyczki i zaliczki 31.12.2025	Pożyczki i zaliczki 31.12.2024
Wartość bilansowa	**1 063 511**	**1 498 048**
Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe		
Kwota brutto	15 553	22 307
Odpis z tytułu utraty wartości	- 2 471	- 12 431
Wartość bilansowa oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	**13 082**	**9 876**
Przeterminowane, ale nie utraciły wartości ze względu na ryzyko kredytowe		
Przeterminowane		
0–30 dni	201	229
30–90 dni	-	26
90–180 dni	-	-
więcej niż 180 dni	-	25
Wartość bilansowa pożyczek zaległych bez utraty wartości ze względu na ryzyko kredytowe	**201**	**280**
Wartość bilansowa składników innych niż pożyczki zaległe i objęte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	**1 050 228**	**1 487 892**
Wartość bilansowa pożyczek i zaliczek ogółem	**1 063 511**	**1 498 048**

3.2.3.7. *Wrażliwość na oczekiwane straty kredytowe w odniesieniu do przyszłych warunków ekonomicznych (w tys. EUR)*

Oczekiwane straty kredytowe są wrażliwe na osądy i założenia przyjęte w związku z formułowaniem scenariuszy perspektywicznych. EBI przeprowadza analizę wrażliwości w odniesieniu do oczekiwanych strat kredytowych ujętych w istotnych grupach swoich aktywów.

Prognozy przyszłych warunków ekonomicznych (wykorzystujące scenariusze makroekonomiczne) stanowią dane wejściowe do modelu prognostycznego, na podstawie których powstają parametry ryzyka warunkowego, będące danymi wejściowymi do obliczenia odpisu na oczekiwane straty kredytowe.

Scenariusze powstają dzięki symulowaniu wstrząsów PKB, który jest kluczowym miernikiem działalności gospodarczej. Wstrząsy realnego PKB kalibruje się w taki sposób, aby odzwierciedlić przeszłą niestabilność tej zmiennej. W stosownych przypadkach w celu dokładniejszego określenia wielkości i trwałości wstrząsów PKB wykorzystuje się również ocenę ekspercką. W rezultacie do określenia wpływu wstrząsów w czasie wstrząsy ustala się wraz z funkcją rozpadu. Prawdopodobieństwo zaistnienia poszczególnych scenariuszy określa się na podstawie wskaźników rynkowych (zmienności) oraz wewnętrznie opracowanych wskaźników/indeksów stosowanych w sposób spójny w czasie w celu uchwycenia niepewności. Waga pozytywnych i negatywnych wstrząsów zależy od równowagi ryzyka w gospodarce – w dotychczasowych prognozach kwartalnych stosowano wstrząsy negatywne i pozytywne z prawdopodobieństwem odpowiednio 40 % i 5 %.

W poniższej tabeli przedstawiono odpisy na oczekiwane straty z tytułu kredytów i zaliczek w ramach fazy 1 i 2. Każdemu scenariuszowi perspektywicznemu (np. bazowemu, pozytywnemu i negatywnemu) przypisano wagę 100 % zamiast stosowania wag prawdopodobieństwa scenariusza we wszystkich trzech scenariuszach.

(w tys. EUR)

	2025		
	Pozytywny	Bazowy	Negatywny
Ekspozycja brutto	1 306 210	1 306 210	1 306 210
Odpis na oczekiwane straty kredytowe	29 944	31 693	33 605

(w tys. EUR)

	2024		
	Pozytywny	Bazowy	Negatywny
Ekspozycja brutto	1 851 153	1 851 153	1 851 153
Odpis na oczekiwane straty kredytowe	28 883	30 301	31 819

3.2.3.8. *Renegocjacja pożyczek i zwłoka/wstrzymanie*

EBI uznaje za pożyczki podlegające zwłoce/wstrzymaniu (tj. pożyczki, dłużne papiery wartościowe i zobowiązania do udzielenia pożyczek) te pożyczki, w odniesieniu do których rozszerzono działania związane z udzieleniem zwłoki. Działania związane z udzieleniem zwłoki obejmują „ustępstwa", które EBI postanawia zastosować wobec dłużnika uznanego za niezdolnego do spełnienia warunków umownych dotyczących obsługi zadłużenia ze względu na trudności finansowe, aby umożliwić mu obsługę zadłużenia lub całkowite lub częściowe refinansowanie umowy. Ekspozycje traktuje się jako podlegające zwłoce/wstrzymaniu, jeżeli zastosowano ustępstwo, niezależnie od tego, czy kwota jest przeterminowana, czy też ekspozycję zaklasyfikowano jako cechującą się niewykonaniem zobowiązania. Ekspozycji nie uznaje się za podlegające zwłoce/wstrzymaniu, jeżeli dłużnik nie doświadcza trudności finansowych.

W normalnych warunkach działalności pogorszenie warunków takich pożyczek zostałoby wykryte za pośrednictwem postanowień wytycznych i procedur Banku i byłoby monitorowane przed renegocjacją. Po renegocjacji EBI nadal ściśle monitorowałby te pożyczki. W przypadku instrumentu finansowego dotkniętego utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe zostanie on przeniesiony do fazy 3. Pożyczka będzie regularnie monitorowana zgodnie z zasadami Banku.

Działania i praktyki restrukturyzacyjne podejmowane przez EBI w ramach działań restrukturyzacyjnych w okresie sprawozdawczym obejmują m.in. przedłużenie terminów wymagalności, odroczenie spłat wyłącznie w odniesieniu do kapitału, odroczenie spłat odsetek i kapitału, uchylenie postanowień istotnych umów oraz kapitalizację zaległości finansowych.

Operacje podlegające działaniom związanym z udzieleniem zwłoki wykazano jako takie w tabeli poniżej:

(w tys. EUR)

	31.12.2025		31.12.2024	
	Niezagrożone	Zagrożone	Niezagrożone	Zagrożone
Liczba umów podlegających działaniom związanym z udzieleniem zwłoki	1	9	3	7
Wartości bilansowe (w tym odsetki i kwoty zaległości)	9 569	71 509	60 223	35 718
Ujęty odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	106	45 760	622	11 156
Przychody z tytułu odsetek w odniesieniu do umów podlegających zwłoce/wstrzymaniu	687	1 601	3 353	1 717

(w tys. EUR)

		Działania związane z udzieleniem zwłoki					
	31.12.2024	Przedłużenie terminu wymagal-ności	Odroczenie spłat odsetek i kapitału	Naruszenie postanowień istotnych umów finansowych	Inne	Spłata umowna, wygaśnięcie lub odpis	31.12.2025
Instytucje finansowe	22 382	-	-	- 9 643	-	- 1 460	11 279
Przedsiębiorstwa	73 559	13 767	6 580	4 154	-	- 28 261	69 799
Ogółem	**95 941**	**13 767**	**6 580**	**- 5 489**	-	**- 29 721**	**81 078**

3.2.4. Ryzyko kredytowe z tytułu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów

Dostępne środki są inwestowane zgodnie z ustalonym w ramach instrumentu harmonogramem zobowiązań umownych w zakresie wypłat. Na dzień 31 grudnia 2025 r. i dzień 31 grudnia 2024 r. inwestycje miały postać depozytów bankowych, certyfikatów depozytowych i komercyjnych papierów dłużnych.

Zatwierdzone jednostki posiadają rating podobny do krótko- i długoterminowych ratingów wymaganych w przypadku własnych depozytów skarbowych EBI. W przypadku różnic w ratingach przyznanych przez różne agencje ratingowe, decydujące znaczenie ma rating najniższy. Maksymalny dopuszczony limit zaangażowania w przypadku pojedynczego zatwierdzonego banku wynosi obecnie 50 000 000 EUR (pięćdziesiąt milionów euro). Wyjątek od tej zasady stanowi Société Générale S. A., który prowadzi operacyjne rachunki pieniężne instrumentu. Limit krótkoterminowego zaangażowania kredytowego dla Société Générale S. A. na dzień 31 grudnia 2025 r. i 31 grudnia 2024 r. wynosi 110 000 000 EUR (sto dziesięć milionów euro). Ten zwiększony limit dotyczy kwot środków pieniężnych na operacyjnych rachunkach pieniężnych oraz instrumentów wystawionych przez kontrahentów i utrzymywanych w ramach portfela skarbowego.

Wszystkie inwestycje powierzono zatwierdzonym jednostkom z okresem zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące, licząc od daty waluty. Wszystkie naruszenia limitów ekspozycji kredytowej zgłoszono odpowiednim mocodawcom. Na dzień 31 grudnia 2025 r. i dzień 31 grudnia 2024 r. wszystkie depozyty terminowe, komercyjne papiery dłużne i środki pieniężne w kasie utrzymywane w ramach portfela skarbowego instrumentu miały rating nie niższy niż P-2 (ekwiwalent według agencji Moody's) na dzień rozliczenia.

Poniższa tabela przedstawia stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z naliczonymi odsetkami (w tys. EUR):

Minimalny rating krótkoterminowy (termin agencji Moody's)	Minimalny rating długoterminowy (termin agencji Moody's)	31.12.2025		31.12.2024	
P-1	Aaa	210 685	13 %	124 532	8 %
P-1	Aa1	113 868	7 %	173 639	11 %
P-1	Aa2	99 792	6 %	-	0 %
P-1	Aa3	-	0 %	149 239	9 %
P-1	A1	475 191	28 %	309 342	19 %
P-1	A2	444 741	26 %	280 035	17 %
P-1	A3	176 036	11 %	367 211	22 %
P-2	A3	144 816	9 %	154 829	9 %
P-2	Baa1	-	0 %	79 777	5 %
Ogółem		**1 665 129**	**100 %**	**1 638 604**	**100 %**

3.2.5. Ryzyko kredytowe z tytułu instrumentów pochodnych

3.2.5.1. *Polityka dotycząca ryzyka kredytowego z tytułu instrumentów pochodnych*

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi to strata, którą jedna ze stron ponosi, gdy druga strona nie jest w stanie wywiązać się z ciążących na niej zobowiązań umownych. Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi zależy od szeregu czynników (takich jak stopy procentowe i kursy wymiany walut) i z reguły odpowiada tylko niewielkiej części ich wartości nominalnej.

W normalnych warunkach działalności w ramach instrumentu mogą być zawierane umowy swap w celu zabezpieczenia określonych operacji udzielania pożyczek lub kontrakty terminowej wymiany walut w celu zabezpieczenia pozycji walutowej, denominowane w walutach innych niż euro będących przedmiotem aktywnego obrotu. Wszystkie umowy swap są zawierane przez EBI z zewnętrznymi kontrahentami. Operacje swapowe podlegają tym samym umowom ramowym (Master Swap Agreement) i aneksom dotyczącym wsparcia kredytowego zawartym przez EBI z jego partnerami zewnętrznymi.

3.2.5.2. *Wycena ryzyka kredytowego z tytułu instrumentów pochodnych*

Wszystkie operacje swapowe wykonane przez EBI i związane z instrumentem są traktowane zgodnie z tymi samymi warunkami umownymi i zgodnie z tą samą metodyką, które są stosowane do instrumentów pochodnych wynegocjowanych przez EBI do własnych celów. Między innymi kwalifikowalność kontrahentów operacji swapowych jest ustalana przez EBI według tych samych warunków kwalifikowalności, jakie są stosowane do celów innych operacji swapowych.

EBI dokonuje pomiaru ekspozycji na ryzyko kredytowe z tytułu operacji swapowych i operacji na instrumentach pochodnych, stosując w kwestii sprawozdawczości i monitorowania limitów strategie Current Unsecured Exposure (bieżąca niezabezpieczona ekspozycja) oraz Potential Future Exposure (potencjalna przyszła ekspozycja). We wskaźnikach tych w pełni uwzględnia się instrumenty pochodne związane z instrumentem inwestycyjnym.

W ramach instrumentu zawiera się krótkoterminowe umowy swap („krótkoterminowe swapy walutowe") służące zabezpieczeniu ryzyka walutowego w związku z wypłacanymi pożyczkami w walutach innych niż euro. Krótkoterminowe swapy walutowe mają termin zapadalności nie dłuższy niż trzy miesiące i są regularnie rolowane. Wartość nominalna krótkoterminowych swapów walutowych na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła 1 060,0 mln EUR, natomiast na dzień 31 grudnia 2024 r. – 1 330,0 mln EUR. Wartość godziwa krótkoterminowych swapów walutowych na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła 6,0 mln EUR, natomiast na dzień 31 grudnia 2024 r. – - 38,9 mln EUR.

W ramach instrumentu zawiera się umowy swapów walutowych służące zabezpieczeniu ryzyka walutowego w związku z wypłacanymi pożyczkami w walutach innych niż EUR. Swapy walutowe mają długi termin zapadalności. Wartość nominalna krótkoterminowych swapów walutowych na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła 22,9 mln EUR, natomiast na dzień 31 grudnia 2024 r. – 33,1 mln EUR. Wartość godziwa krótkoterminowych swapów walutowych na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła 1,4 mln EUR, natomiast na dzień 31 grudnia 2024 r. – 0,5 mln EUR.

3.2.6. Ryzyko kredytowe z aktywów finansowych

Portfel aktywów finansowych w całości składa się z komercyjnych papierów dłużnych, których termin zapadalności przekracza trzy miesiące, wydanych lub gwarantowanych przez jednostki państwowe niższego szczebla, banki i instytucje niebędące bankami. Kwalifikowanymi emitentami są państwa członkowskie UE, ich agencje, banki oraz podmioty pozabankowe. Maksymalny dopuszczony limit zaangażowania w przypadku pojedynczego zatwierdzonego emitenta wynosi obecnie 50 000 000 EUR (pięćdziesiąt milionów euro). Inwestycje w średnio- i długoterminowe obligacje również mogą być brane pod uwagę, zależnie od wymogów dotyczących płynności. Na dzień 31 grudnia 2024 r. i 31 grudnia 2025 r. nie istniały aktywa finansowe.

3.3. ***Ryzyko płynności***

Ryzyko płynności odnosi się do zdolności jednostki do finansowania wzrostu wartości aktywów oraz wywiązywania się z zobowiązań w terminie ich wymagalności bez ponoszenia niemożliwych do zaakceptowania strat. Ryzyko płynności można dalej podzielić na ryzyko płynności finansowania i ryzyko płynności rynku.

Ryzyko płynności wiąże się z ryzykiem, że jednostka nie będzie w stanie refinansować strony aktywów bilansu ani w pełni wywiązać się ze swoich zobowiązań płatniczych przy wykorzystaniu łatwo dostępnych zasobów płynności. Ryzyko płynności rynku to zmienność wartości ekonomicznej lub dochodów uzyskanych z pozycji zajmowanych przez jednostkę, wynikająca z potencjalnej niemożności przeprowadzenia transakcji kompensującej, likwidującej lub ograniczającej te pozycje otwarte po rozsądnych cenach rynkowych.

3.3.1. Zarządzanie ryzykiem płynności

Instrument był finansowany głównie z rocznych wkładów państw członkowskich oraz ze środków powracających z operacji instrumentu. Zgodnie z decyzją (UE) 2020/2233 środki powracające z instrumentu inwestycyjnego AKP będą wykorzystywane w ramach ISWMR. Dostępność tych środków powracających, które mają zostać przekazane, jest jednak uzależniona od utrzymania odpowiedniego poziomu płynności w ramach instrumentu inwestycyjnego.

W ramach instrumentu ryzykiem płynności finansowania zarządza się przede wszystkim poprzez planowanie potrzeb związanych z płynnością netto. W celu dalszego zminimalizowania ryzyka płynności instrument utrzymuje rezerwy płynności wystarczające, aby w dowolnym momencie pokryć prognozowane wypłaty gotówkowe, o których okresowo informuje odpowiedzialny za pożyczki departament EBI. Fundusze inwestuje się na rynku pieniężnym i rynku obligacji w formie depozytów międzybankowych i innych krótkoterminowych instrumentów finansowych, uwzględniając zobowiązania instrumentu dotyczące wypłat. Aktywami płynnymi instrumentu zarządza Departament Skarbu Banku w celu utrzymania odpowiedniej płynności, tak aby możliwe było wywiązywanie się z zobowiązań w ramach instrumentu.

Warto podkreślić, że zarządzanie kapitałem odbywa się wyłącznie z perspektywy płynności, jak opisano powyżej.

Zgodnie z zasadą podziału obowiązków między jednostkami operacyjnymi i jednostkami rozliczeniowymi operacje rozliczeniowe związane z inwestowaniem tych aktywów wchodzą w zakres obowiązków Departamentu Planowania i Rozliczania Operacji EBI. Ponadto zatwierdzanie kontrahentów oraz określanie limitów dla inwestycji finansowych, a także monitorowanie tych limitów jest obowiązkiem GRiC Banku.

3.3.2. Wycena ryzyka płynności

W tabelach zawartych w niniejszej sekcji przeanalizowano zobowiązania finansowe instrumentu według daty wymagalności na podstawie okresu od dnia bilansowego do terminu wymagalności określonego w umowie (według niezdyskontowanych przepływów pieniężnych).

Jeżeli chodzi o zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania pochodne, instrument utrzymuje zobowiązania w postaci niewypłaconych części kredytów na podstawie podpisanych umów pożyczki, niewypłaconych części środków na mocy podpisanych umów subskrypcji kapitału/umów inwestycyjnych, udzielonych gwarancji pożyczkowych lub przyznanych dotacji na spłatę odsetek i pomoc techniczną.

Pożyczki udzielane w ramach instrumentu inwestycyjnego mają termin wypłaty. Wypłat dokonuje się jednak w momentach i w kwotach odpowiadających postępom odnośnych projektów inwestycyjnych. Ponadto pożyczki instrumentu inwestycyjnego są transakcjami realizowanymi w warunkach operacyjnych, dla których typowe są dość duże wahania, gdyż ich harmonogram wypłat jest obarczony znacznym stopniem niepewności.

Inwestycje kapitałowe stają się wymagalne w momencie wydania przez osoby zarządzające środkami własnymi ważnego wezwania do opłacenia kapitału, stosownie do postępów w działalności inwestycyjnej. Całkowity okres wypłaty pożyczki wynosi zwykle 3 lata, przy czym jest on często przedłużany o rok lub dwa. Niektóre zobowiązania z tytułu wypłaty zwykle wykraczają poza okres wypłaty pożyczki do czasu pełnego zbycia odnośnych inwestycji funduszu, ponieważ jego płynność może być niekiedy niedostateczna do pokrycia niektórych opłat lub innych kosztów.

Gwarancje nie są ujmowane jako osobne zobowiązania do wypłaty, do czasu uruchomienia gwarancji. Pozostała kwota gwarancji jest zmniejszana zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczek objętych gwarancją.

Wypływy środków pieniężnych na przyznane dotacje na spłatę odsetek występują w przypadku pożyczek subsydiowanych finansowanych z zasobów własnych Banku. W związku z tym zgłaszane „Wypływy na przyznane dotacje na spłatę odsetek" stanowią wyłącznie zobowiązania związane z tymi pożyczkami, a nie całkowitą kwotę przyznanych, niewypłaconych dotacji na spłatę odsetek. Podobnie jak w przypadku pożyczek, harmonogram ich wypłaty jest niepewny.

„Nominalne wypływy brutto" na przyznaną pomoc techniczną w tabeli „Profil wymagalności zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne" dotyczą łącznej niewypłaconej kwoty podpisanych umów na pomoc techniczną. Schemat czasowy dokonywania wypłat charakteryzuje wysoki stopień niepewności. Wypływy środków pieniężnych w kolumnie „3 miesiące lub mniej" stanowią kwotę niezapłaconych faktur, które otrzymano do dnia sprawozdawczego.

Zobowiązania dotyczące zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne, w przypadku których nie określono umownych terminów wymagalności, umieszczono w kolumnie „Nieokreślony termin wymagalności". Zobowiązania, w przypadku których na dzień sprawozdawczy zarejestrowano wniosek o wypłatę, umieszczono w odpowiedniej kolumnie.

Jeżeli chodzi o pochodne zobowiązania finansowe, ich profil wymagalności odpowiada określonym w umowie niezdyskontowanym przepływom pieniężnym brutto z transakcji swapowych, w tym swapów walutowych, swapów walutowo-procentowych, krótkoterminowych swapów walutowych i swapów stóp procentowych.

(w tys. EUR)

Profil wymagalności zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne na 31.12.2025	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nieokreślony termin wymagal-ności	Nominalne wypływy brutto
Wypływy na pożyczki udzielone, ale niewypłacone	122 352	-	-	-	231 835	354 187
Wypływy na przyznane środki inwestycyjne i subskrypcję udziałów	165	-	-	-	184 676	184 841
Pozostałe (gwarancje podpisane niewystawione, gwarancje wystawione)	-	-	-	-	2 500	2 500
Wypływy na przyznane dotacje na spłatę odsetek	-	-	-	-	239 148	239 148
Wypływy z tytułu kwot należnych EBI	3 199	19 942	-	-	-	23 141
Wypływy z tytułu kwot należnych KE	-	243 853	-	-	-	243 853
Wypływy na przyznaną pomoc techniczną	844	-	-	-	10 465	11 309
Ogółem	**126 560**	**263 795**	-	-	**668 624**	**1 058 979**

(w tys. EUR)

Profil wymagalności zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne na 31.12.2024	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nieokreślony termin wymagalności	Nominalne wypływy brutto
Wypływy na pożyczki udzielone, ale niewypłacone	80 913	20 208	-	-	575 108	676 229
Wypływy na przyznane środki inwestycyjne i subskrypcję udziałów	4 190	-	-	-	233 696	237 886
Pozostałe (gwarancje podpisane niewystawione, gwarancje wystawione)	-	-	-	-	2 500	2 500
Wypływy na przyznane dotacje na spłatę odsetek	-	-	-	-	334 754	334 754
Wypływy na przyznaną pomoc techniczną	1 859	-	-	-	18 341	20 200
Ogółem	**86 962**	**20 208**	-	-	**1 164 399**	**1 271 569**

(w tys. EUR)

Profil wymagalności pochodnych zobowiązań finansowych na 31.12.2025	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nominalne wpływy/wypływy brutto
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wpływy	131	10 242	13 126	-	23 499
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wypływy	– 81	- 10 451	- 13 026	-	- 23 558
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wpływy	1 060 000	-	-	-	1 060 000
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wypływy	- 1 056 455	-	-	-	- 1 056 455
Ogółem	**3 595**	**– 209**	**100**	-	**3 486**

(w tys. EUR)

Profil wymagalności pochodnych zobowiązań finansowych na 31.12.2024	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nominalne wpływy/wypływy brutto
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wpływy	157	10 405	22 613	832	34 007
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wypływy	- 87	- 12 310	- 24 852	- 899	- 38 148
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wpływy	1 330 000	-	-	-	1 330 000
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wypływy	- 1 371 666	-	-	-	- 1 371 666
Ogółem	**- 41 596**	**- 1 905**	**- 2 239**	**- 67**	**- 45 807**

3.3.3. Długoterminowe aktywa i zobowiązania finansowe

W poniższej tabeli przedstawiono aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi oraz zobowiązania finansowe, których odzyskanie lub rozliczenie jest spodziewane po upływie 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Aktywa finansowe:		
Pożyczki i zaliczki	1 126 057	1 551 776
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	745 934	834 621
Ogółem	**1 871 991**	**2 386 397**
Zobowiązania finansowe:		
Zobowiązania wobec osób trzecich (*)	797	534 569
Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	17 585	18 320
Ogółem	**18 382**	**552 889**

(*) Zobowiązania wobec osób trzecich obejmują niewypłacone dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną należne państwom członkowskim, których termin wymagalności jest głównie nieokreślony.

3.4. *Ryzyko rynkowe*

Ryzyko rynkowe jest to ryzyko, że zmiany cen i stóp rynkowych, takich jak stopy procentowe, ceny akcji i kursy walutowe, wpłyną na przychody jednostki lub na wartość posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

3.4.1. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej wynika ze zmienności wartości ekonomicznej pozycji związanych ze stopami procentowymi lub przychodów uzyskanych z tych pozycji ze względu na niekorzystne zmiany wysokości stóp procentowych.

Wahania wartości ekonomicznej instrumentu ani niedopasowanie wyceny między poszczególnymi aktywami, zobowiązaniami i instrumentami zabezpieczającymi nie mają bezpośredniego wpływu na instrument, ponieważ nie wiąże się z nim żadne oprocentowane zobowiązania. W ramach instrumentu dokonuje się pomiaru ryzyka stopy procentowej w ujęciu rocznym, stosując standardowe scenariusze wstrząsu EUNB ([39]), które pokazują wpływ niekorzystnych zmian stóp procentowych zarówno na wartość ekonomiczną kapitału własnego, jak i na wynik odsetkowy netto.

Ryzyko stopy procentowej związane z wartością ekonomiczną kapitału własnego

Aby określić wartość bieżącą netto przepływów pieniężnych z tytułu pożyczek i swapów zabezpieczających denominowanych w EUR, w ramach instrumentu stosuje się 3-miesięczną krzywą EURIBOR. Wartość bieżącą netto przepływów pieniężnych z tytułu pożyczek denominowanych w walutach innych niż EUR określa się przy użyciu 3-miesięcznej krzywej EURIBOR skorygowanej o spread bazy walutowej dla danej waluty. W przypadku walut innych niż EUR, w odniesieniu do których wiarygodna i wystarczająco kompletna krzywa dyskontowa nie jest dostępna, stosuje się krzywą dyskontową w EUR lub USD.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. najgorszy wpływ scenariuszy nadzorczych testów wartości odstających według wymogów EUNB spowodowałby zmniejszenie wartości ekonomicznej kapitału własnego o **60,2 mln EUR** (w 2024 r.: 81,0 mln EUR).

Ryzyko stopy procentowej związane z zyskiem

Określa ono ilościowo kwotę wyniku odsetkowego netto, która zmieniłaby się w ciągu najbliższych 12 miesięcy, gdyby wszystkie krzywe stóp procentowych obniżyły się o dwa punkty procentowe i gdyby żadne istniejące zobowiązania nie były faktycznie wypłacane. Przy pozycjach istniejących na dzień 31 grudnia 2025 r. wynik odsetkowy netto zmniejszyłby się o 33,3 mln EUR (w 2024 r.: 34,7 mln EUR) w przypadku obniżenia stóp procentowych o 200 punktów bazowych.

Dla uzupełnienia analizy wrażliwości wyniku odsetkowego netto przyjmuje się, że wynik odsetkowy netto wzrósłby o 33,7 mln EUR (w 2024 r.: 35,1 mln EUR) w przypadku wzrostu stóp procentowych o 200 punktów bazowych.

3.4.2. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe oznacza ryzyko utraty wartości ekonomicznej lub dochodów wynikających z pozycji instrumentu inwestycyjnego, spowodowane niekorzystnymi zmianami kursów walutowych.

Z uwagi na walutę księgową odniesienia (jaką dla instrumentu jest euro), ekspozycja na ryzyko walutowe w przypadku instrumentu istnieje zawsze, gdy występuje niedopasowanie walutowe aktywów, zobowiązań i instrumentów zabezpieczających.

3.4.2.1. *Ryzyko walutowe a aktywa finansowe*

Aktywa finansowe instrumentu denominowane są albo w EUR, albo w USD.

Ryzyko walutowe jest zabezpieczone transakcjami walutowymi typu spot lub forward, krótkoterminowymi swapami walutowymi lub swapami walutowymi. Departament Skarbu EBI może w razie konieczności i stosownie do sytuacji wykorzystać zgodnie z polityką Banku jakikolwiek inny instrument, który zapewnia ochronę przed ryzykiem rynkowym związanym z działalnością finansową w ramach instrumentu.

([39]) EBA/RTS/2022/10.

3.4.2.2. *Ryzyko walutowe a operacje finansowane lub gwarantowane przez instrument*

Wkłady państw członkowskich na rzecz instrumentu przyjmowane są w euro. Operacje finansowane lub gwarantowane przez instrument, a także dopłaty do oprocentowania mogą być denominowane w EUR, USD lub innej zatwierdzonej walucie.

Ekspozycja na ryzyko walutowe (w stosunku do EUR jako waluty referencyjnej) występuje, gdy transakcje denominowane w walutach innych niż EUR są niezabezpieczone. Wytyczne dotyczące zabezpieczania ryzyka walutowego opisano poniżej.

3.4.2.2.1. *Zabezpieczanie operacji denominowanych w USD*

Ryzyko walutowe wynikające z operacji instrumentu denominowanych w USD jest zabezpieczone zbiorczo za pomocą krótkoterminowych swapów walutowych w EUR/USD, okresowo rolowanych i dostosowywanych kwotowo. Krótkoterminowe swapy walutowe pełnią dwie funkcje. Z jednej strony zapewnia się niezbędną płynność na potrzeby nowych wypłat (pożyczki i kapitał), a z drugiej strony utrzymuje się zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym w skali makro.

Na początku każdego okresu przepływy pieniężne, które w kolejnym okresie mają być otrzymane lub wypłacone w USD, są oszacowywane na podstawie planowanych lub oczekiwanych środków powracających i wypłat. Następnie krótkoterminowe swapy walutowe osiągające termin zapadalności są rolowane, a ich kwota jest korygowana, tak aby pokrywała co najmniej płynność w USD potrzebną w kolejnym okresie.

Co miesiąc pozycja walutowa w USD jest zabezpieczana transakcjami typu spot lub forward, jeżeli przekracza odpowiednie limity.

W okresie odnawiania swapów nieoczekiwane niedobory środków w USD są pokrywane za pomocą doraźnych operacji krótkoterminowych swapów walutowych, natomiast nadwyżki środków są inwestowane w aktywa finansowe lub przeliczane na EUR, jeżeli wynikają ze zwiększenia pozycji walutowej.

3.4.2.2.2. *Zabezpieczanie operacji denominowanych w walutach innych niż EUR i USD*

Operacje w ramach instrumentu denominowane w walutach innych niż EUR i USD są zabezpieczane za pomocą umów na swapy walutowe o tym samym profilu finansowym, co stanowiąca ich podstawę pożyczka, pod warunkiem że funkcjonuje rynek swapowy.

W przypadku instrumentu występują operacje denominowane w walutach, dla których możliwości zabezpieczenia nie są dostępne lub ich koszt jest wysoki. Operacje te denominowane są w walutach lokalnych, ale rozliczane w EUR lub USD. Zasady ramowe Instrumentu Inwestycyjnego dotyczące ryzyka finansowego, zatwierdzone przez Komitet Instrumentu Inwestycyjnego w dniu 22 stycznia 2015 r., oferują możliwość zabezpieczenia ekspozycji na ryzyko walutowe w walutach lokalnych, które są w znaczącym stopniu dodatnio skorelowane z USD w sposób syntetyczny przez instrumenty pochodne denominowane w USD. Waluty lokalne zabezpieczone syntetycznie przy pomocy instrumentów pochodnych denominowanych w USD wykazano w sekcji 3.4.2.2.3. poniżej w pozycji „Waluty lokalne (objęte zabezpieczeniem syntetycznym)", natomiast waluty lokalne niezabezpieczone syntetycznie USD wykazano w tej samej tabeli w pozycji „Waluty lokalne (nieobjęte zabezpieczeniem syntetycznym)".

Ponadto w przypadku pożyczek denominowanych w walutach innych niż EUR, USD lub w walutach, w przypadku których zabezpieczenie za pomocą umów na swapy walutowe nie jest możliwe, w ramach instrumentu nalicza się dodatkowy składnik odsetek zwany „premią walutową", aby złagodzić ryzyko potencjalnej deprecjacji waluty lokalnej.

3.4.2.2.3. *Pozycja walutowa (w tys. EUR)*

W tabelach w niniejszej informacji dodatkowej przedstawiono pozycję walutową instrumentu.

Pozycja walutowa w poniższych tabelach została przedstawiona zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka w ramach instrumentu (opisaną w zasadach ramowych Instrumentu Inwestycyjnego dotyczących ryzyka finansowego). Zgodnie z tą polityką pozycja walutowa jest oparta na danych księgowych i określana jako różnica między wybranymi aktywami a zobowiązaniami. Aktywa i zobowiązania określone w pozycji walutowej zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka są dobierane w taki sposób, aby zapewnić, że zyski będą przeliczane na walutę sprawozdawczą (EUR) dopiero po ich otrzymaniu.

Zmiany wartości godziwej akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu są – zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka – uwzględnione w pozycji walutowej, podobnie jak utrata wartości pożyczek i zaliczek. Instrumenty pochodne uwzględnione w pozycji walutowej zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka są wyceniane według wartości nominalnej, a nie wartości godziwej, aby dostosować je do zachowanej wartości aktywów, które są również wyceniane według wartości nominalnej skorygowanej o utratę wartości pożyczek.

W poniższych tabelach pozostała część aktywów i zobowiązań, która obejmuje głównie naliczone odsetki od pożyczek, instrumentów pochodnych i dotacji, jest przedstawiona jako „Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka".

Na dzień 31 grudnia 2025 r.	Aktywa i zobowiązania			Zobowiązania do przyszłego finansowania i zobowiązania warunkowe
Waluty	Pozycja walutowa zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka	Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka	Bilansowa pozycja walutowa	
USD	1 294	- 31 642	- 30 348	164 405
*Waluty lokalne (objęte zabezpieczeniem syntetycznym)**				
TZS	-	-	-	-
DOP	4 775	82	4 857	-
Waluty lokalne (nieobjęte zabezpieczeniem syntetycznym) (*)				
BWP, HTG, JMD, KES, MUR, MZN, NGN, RWF, UGX, XOF, ZAR, ZMW	146 528	- 2 514	144 014	-
Ogółem waluty inne niż EUR	**152 597**	**- 34 074**	**118 523**	**164 405**
EUR		2 676 672	2 676 672	636 494
EUR i waluty inne niż EUR ogółem	**152 597**	**2 642 598**	**2 795 195**	**800 899**

(*) Objaśnienia na temat zabezpieczenia syntetycznego znajdują się w sekcji 3.4.2.2.2.

Na dzień 31 grudnia 2024 r.	Aktywa i zobowiązania			Zobowiązania do przyszłego finansowania i zobowiązania warunkowe
Waluty	Pozycja walutowa zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka	Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka	Bilansowa pozycja walutowa	
USD	- 45 774	- 21 740	- 67 514	235 603
Waluty lokalne (objęte zabezpieczeniem syntetycznym) (*)				
DOP	10 884	133	11 017	-
KES, RWF, UGX, HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	225 877	- 3 763	222 114	-
Ogółem waluty inne niż EUR	**190 987**	**- 25 370**	**165 617**	**235 603**
EUR	-	3 139 294	3 139 294	1 043 860
EUR i waluty inne niż EUR ogółem	**190 987**	**3 113 924**	**3 304 911**	**1 279 463**

(*) Objaśnienia na temat zabezpieczenia syntetycznego znajdują się w sekcji 3.4.2.2.2.

3.4.2.3. *Analiza wrażliwości na wahania kursów walutowych*

Na dzień 31 grudnia 2025 r. 10-procentowy spadek wartości euro w stosunku do wszystkich innych walut spowodowałby zwiększenie zasobów i zysku stron wnoszących wkład o 13,2 mln EUR (na dzień 31 grudnia 2024 r.: 18,4 mln EUR). 10-procentowy wzrost wartości euro w stosunku do wszystkich innych walut spowodowałby spadek zasobów i zysku stron wnoszących wkład o -10,8 mln EUR (na dzień 31 grudnia 2024 r.: -15,1 mln EUR).

3.4.2.4. *Kurs wymiany*

Do sporządzenia bilansu na dzień 31 grudnia 2025 r. i 31 grudnia 2024 r. zastosowano następujące kursy wymiany:

	31 grudnia 2025 r.	31 grudnia 2024 r.
Waluty spoza UE		
Botswana – pula (BWP)	16,18	14,49
Dominikana – peso (DOP)	73,78	63,09
Fidżi – dolar (FJD)	2,62	2,38
Haiti – gourde (HTG)	153,14	135,09
Jamajka – dolar (JMD)	185,35	161,15
Kenia – szyling (KES)	151,20	133,69
Mauretania – ugija (MRU)	46,70	41,30
Mauritius – rupia (MUR)	54,08	48,56
Mozambik – metical (MZN)	74,22	65,65
Nigeria – naira (NGN)	1 693,57	1 591,68
Rwanda – frank (RWF)	1 698,60	1 419,85
Tanzania – szyling (TZS)	2 862,12	2 490,24
Uganda – szyling (UGX)	4 240,00	3 812,00
Stany Zjednoczone – dolar amerykański (USD)	1,18	1,04
Frank CFA (XAF/XOF)	655,96	655,96
Republika Południowej Afryki – rand (ZAR)	19,44	19,62
Zambia – kwacha (ZMW)	25,98	28,87

3.4.3. Ryzyko cen akcji

Ryzyko cen akcji odnosi się do ryzyka, że wartość godziwa inwestycji kapitałowych zmniejszy się w wyniku zmian w poziomie cen akcji lub w wartości inwestycji kapitałowych.

Instrument jest narażony na ryzyko cen akcji poprzez swoje bezpośrednie inwestycje kapitałowe i inwestycje w fundusze *venture capital*.

Wartość nienotowanych pozycji kapitałowych nie jest na bieżąco dostępna do celów stałego monitorowania i kontroli. Dla takich pozycji najlepsze dostępne wskaźniki obejmują ceny ustalone za pomocą dowolnej stosownej techniki wyceny.

Wpływ na stan zasobów stron wnoszących wkład na rzecz instrumentu (wskutek zmiany wartości godziwej portfela instrumentów kapitałowych) ze względu na +/-10 % zmianę wartości poszczególnych bezpośrednich inwestycji kapitałowych i inwestycji w fundusze *venture capital*, przy niezmienności wszystkich pozostałych zmiennych, wynosi odpowiednio 74,6 mln EUR/- 74,6 mln EUR na dzień 31 grudnia 2025 r. (odpowiednio 83,5 mln EUR/- 83,5 mln EUR na dzień 31 grudnia 2024 r.).

4. Wartości godziwe instrumentów finansowych

4.1. *Klasyfikacja księgowa i wartość godziwa*

W tabeli poniżej przedstawiono wartości bilansowe i wartości godziwe poszczególnych składników aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, w tym ich poziom w hierarchii wartości godziwej. Nie obejmuje to informacji o wartości godziwej poszczególnych składników aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenionych po koszcie zamortyzowanym, gdyż wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

(w tys. EUR)

Na dzień 31 grudnia 2025 r.	Wartość bilansowa						Wartość godziwa			
	Pochodne instrumenty finansowe	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Środki pieniężne, pożyczki i zaliczki	Aktywa finansowe ogółem	Inne aktywa/ zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem
Aktywa finansowe obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”)										
Pochodne instrumenty finansowe	7 819	-	-	-	-	**7 819**	-	7 819	-	**7 819**
Fundusz *venture capital*	-	550 528	-	-	-	**550 528**	-	-	550 528	**550 528**
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	-	195 406	-	-	-	**195 406**	-	-	195 406	**195 406**
Pożyczki i zaliczki	-	-	77 287	-	-	**77 287**	-	-	77 287	**77 287**
Aktywa finansowe obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) ogółem	**7 819**	**745 934**	**77 287**	-	-	**831 040**	-	**7 819**	**823 221**	**831 040**
Aktywa finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	1 665 129	-	-	**1 665 129**	89 790	1 575 339	-	**1 665 129**
Pożyczki i zaliczki	-	-	986 224	-	-	**986 224**	-	953 612	-	**953 612**
Należności od stron wnoszących wkład	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa finansowe ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	36 833	**36 833**	-	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym ogółem	-	-	**2 651 353**	-	**36 833**	**2 688 186**	**89 790**	**2 528 951**	-	**2 618 741**
Aktywa finansowe ogółem	**7 819**	**745 934**	**2 728 640**	-	**36 833**	**3 519 226**				
Zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”)										
Pochodne instrumenty finansowe	– 411	-	-	-	-	**– 411**	-	– 411	-	**– 411**
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) ogółem	**– 411**	-	-	-	-	**– 411**	-	**– 411**	-	**– 411**
Zobowiązania finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym										
Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	-	-	-	-	- 17 585	**- 17 585**				
Zobowiązania wobec osób trzecich	-	-	-	-	- 658 146	**- 658 146**				

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4817/oj

Dz.U. C z 8.10.2026

(w tys. EUR)

Na dzień 31 grudnia 2025 r.	Wartość bilansowa						Wartość godziwa			
	Pochodne instrumenty finansowe	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Środki pieniężne, pożyczki i zaliczki	Aktywa finansowe ogółem	Inne aktywa/ zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	- 3 044	**- 3 044**				
Zobowiązania finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym ogółem	-	-	-	-	**- 678 775**	**- 678 775**				
Zobowiązania finansowe ogółem	**– 411**	-	-	-	**- 678 775**	**- 679 186**				

(w tys. EUR)

Na dzień 31 grudnia 2024 r.	Wartość bilansowa						Wartość godziwa			
	Pochodne instrumenty finansowe	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Środki pieniężne, pożyczki i zaliczki	Aktywa finansowe ogółem	Inne aktywa/ zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem
Aktywa finansowe obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”)										
Pochodne instrumenty finansowe	783	-	-	-	-	**783**	-	783	-	**783**
Fundusz *venture capital*	-	655 817	-	-	-	**655 817**	-	-	655 817	**655 817**
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	-	178 804	-	-	-	**178 804**	-	-	178 804	**178 804**
Pożyczki i zaliczki	-	-	136 983	-	-	**136 983**	-	-	136 983	**136 983**
Aktywa finansowe obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) ogółem	**783**	**834 621**	**136 983**	-	-	**972 387**	-	**783**	**971 604**	**972 387**
Aktywa finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	1 638 604	-	-	**1 638 604**	-	1 638 604	-	**1 638 604**
Pożyczki i zaliczki	-	-	1 361 065	-	-	**1 361 065**	-	1 321 715	-	**1 321 715**
Należności od stron wnoszących wkład	-	-	7 482	-	-	**7 482**	-	-	-	-
Aktywa finansowe ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(w tys. EUR)

Na dzień 31 grudnia 2024 r.	Wartość bilansowa						Wartość godziwa			
	Pochodne instrumenty finansowe	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Środki pieniężne, pożyczki i zaliczki	Aktywa finansowe ogółem	Inne aktywa/ zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym ogółem	-	-	**3 007 151**	-	-	**3 007 151**	-	**2 960 319**	-	**2 960 319**
Aktywa finansowe ogółem	**783**	**834 621**	**3 144 134**	-	-	**3 979 538**				
Aktywa finansowe obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”)										
Pochodne instrumenty finansowe	- 39 210	-	-	-	-	**- 39 210**	-	- 39 210	-	**- 39 210**
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) ogółem	**- 39 210**	-	-	-	-	**- 39 210**	-	**- 39 210**	-	**- 39 210**
Zobowiązania finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym										
Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	-	-	-	-	- 18 320	**- 18 320**				
Zobowiązania wobec osób trzecich	-	-	-	-	- 566 083	**- 566 083**				
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	- 3 289	**- 3 289**				
Zobowiązania finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym ogółem	-	-	-	-	**- 587 692**	**- 587 692**				
Zobowiązania finansowe ogółem	**- 39 210**	-	-	-	**- 587 692**	**- 626 902**				

4.2. ***Wycena według wartości godziwej***

4.2.1. Techniki wyceny i istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować

W poniższej tabeli zawarto informacje dotyczące technik wyceny i istotnych danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, zastosowanych do wyceny instrumentów finansowych, zaliczanych do poziomu 2 i 3 w hierarchii wartości godziwej.

	Technika wyceny	Istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować	Związek danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, z wyceną wartości godziwej
Instrumenty finansowe wykazane według wartości godziwej			
Pochodne instrumenty finansowe	Zdyskontowany przepływ środków pieniężnych: Przyszłe przepływy pieniężne szacuje się na podstawie kursów forward i stóp procentowych (z dających się zaobserwować kursów forward i krzywych rentowności na koniec okresu sprawozdawczego) oraz kontraktów terminowych typu forward i stóp procentowych, zdyskontowanych stopą odzwierciedlającą ryzyko kredytowe różnych kontrahentów.	Krzywe stosowane do szacowania i dyskontowania przepływów pieniężnych kalibruje się na podstawie danych rynkowych, a swapy w portfelu mają terminy zapadalności nieprzekraczające najdłuższego okresu zapadalności dostępnego w danych wejściowych. W związku z tym nie występują dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować.	Nie dotyczy.
Fundusz *venture capital*	Metoda skorygowanych aktywów netto: Wartość godziwą określa się albo przez zastosowanie wielkości procentowej odpowiadającej udziałowi własnościowemu instrumentu w podmiocie bazowym w stosunku do wartości aktywów netto z ostatniego sprawozdania skorygowanej o przepływy pieniężne, albo, w miarę możliwości, przez zastosowanie dokładnej wartości udziału na ten sam dzień, przedłożonej przez odpowiedni organ zarządzający funduszem. Aby wypełnić lukę pomiędzy ostatnią dostępną wartością aktywów netto i sprawozdawczością na koniec roku, przeprowadza się następnie procedurę przeglądu zdarzeń i w razie konieczności koryguje podawaną wartość aktywów netto.	Korekta dotycząca czasu upływającego pomiędzy ostatnim dniem sprawozdawczym funduszu *venture capital* i dniem wyceny, z uwzględnieniem: kosztów operacyjnych i opłat za zarządzanie, późniejszych zmian wartości godziwej aktywów bazowych funduszu *venture capital*, dodatkowych zaciągniętych zobowiązań, zmian rynkowych lub innych zmian warunków gospodarczych.	Im więcej czasu upływa pomiędzy dniem wyceny wartości godziwej a ostatnim dniem sprawozdawczym funduszu *venture capital*, tym wyższa jest korekta związana z upływem czasu.
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Skorygowane aktywa netto.	Korekta dotycząca czasu upływającego pomiędzy ostatnim dniem sprawozdawczym jednostki, w którą dokonano inwestycji, a dniem wyceny, z uwzględnieniem: kosztów operacyjnych, późniejszych zmian wartości godziwej aktywów bazowych jednostki, w której dokonano inwestycji, dodatkowych zaciągniętych zobowiązań, zmian rynkowych lub innych zmian warunków gospodarczych, podwyższenia kapitału, sprzedaży/zmiany kontroli.	Im wyższe potrącenie z tytułu braku zbywalności, tym niższa wartość godziwa.

	Technika wyceny	Istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować	Związek danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, z wyceną wartości godziwej
		Potrącenie z tytułu braku zbywalności (płynności) określone poprzez odniesienie do poprzednich cen transakcyjnych dla podobnych inwestycji kapitałowych w kraju/regionie waha się w przedziale od 5 do 30 %.	
Pożyczki według wartości godziwej	W przypadku pożyczkobiorców kontynuujących działalność: zdyskontowane przepływy pieniężne przy zastosowaniu umownych/ przewidywanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu odpowiedniej stopy dyskontowej skorygowanej o ryzyko, która uwzględnia ryzyko związane z pożyczką (w tym ryzyko kredytowe pożyczkobiorcy). Stopę dyskontową porównuje się/ocenia pod kątem każdej odnośnej rynkowej wartości odniesienia. W przypadku pożyczkobiorców, którzy nie kontynuują działalności: podejście oparte na aktywach netto (podejście oparte na wartości likwidacyjnej).	Składniki stopy dyskontowej odzwierciedlające ryzyko kredytowe kredytobiorcy w porównaniu ze stopami rynkowymi wolnymi od ryzyka.	Im wyższy stopa dyskontowa, tym niższa wartość godziwa.

	Technika wyceny	Istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować	Związek danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, z wyceną wartości godziwej
Instrumenty finansowe niewykazane według wartości godziwej			
Pożyczki i zaliczki	Zdyskontowany przepływ środków pieniężnych: W modelu wyceny stosuje się skorygowaną metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem szczególnych cech instrumentów, takich jak czas i ryzyko przyszłych przepływów pieniężnych.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.
Aktywa finansowe ogółem	Zdyskontowany przepływ środków pieniężnych.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.

Przy zastosowaniu MSSF 13 korekty aktualizujące wartość wyceny ujmuje się w wartości godziwej instrumentów pochodnych na dzień 31 grudnia 2025 i 2024 r.; mowa tu o:

— korekcie wyceny kredytowej (CVA), odzwierciedlającej ryzyko kredytowe kontrahenta związane z transakcjami na instrumentach pochodnych, na kwotę - 17,5 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2025 r. i - 2,8 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2024 r.,

— korekcie wyceny debetowej (DVA), odzwierciedlającej własne ryzyko kredytowe związane z transakcjami na instrumentach pochodnych, na kwotę +1,3 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2025 r. i +3,6 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2024 r.

4.2.2. Przesunięcie pomiędzy poziomami 1 i 2

Zgodnie z polityką instrumentu przesunięcia pomiędzy poziomami uznaje się z dniem wystąpienia zdarzenia lub zmiany okoliczności, które wywołały przesunięcie.

W 2025 i 2024 r. w ramach instrumentu nie dokonano żadnych przesunięć z poziomu 1 do 2 ani z poziomu 2 do 1 w hierarchii wartości godziwej.

4.2.3. Poziom 3 – wartości godziwe

Poziom 3 – wartości godziwe: uzgodnienie

W poniższych tabelach przedstawiono zmiany w zakresie instrumentów poziomu 3 za rok zakończony 31 grudnia 2025 r. i 31 grudnia 2024 r.:

(w tys. EUR)

	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Pożyczki i zaliczki	Ogółem
Saldo na dzień 1 stycznia 2025 r.	**834 621**	**136 983**	**971 604**
Zyski lub straty uwzględnione w zyskach lub stratach:			
Usunięcie z bilansu korekty wartości godziwej z tytułu sprzedaży /dezinwestycji	15 848	-	15 848
Zmiana wartości godziwej netto	6 787	- 6 948	– 161
Ogółem	**22 635**	**- 6 948**	**15 687**
Wypłaty	51 701	17 812	69 513
Kwoty spłacone	- 89 352	- 28 712	- 118 064
Odsetki skapitalizowane	-	835	835
Sprzedaż /dezinwestycja	- 15 227	-	- 15 227
Uruchomienie gwarancji	-	- 36 833	- 36 833
Różnice kursowe	- 58 444	- 5 850	- 64 294
Saldo na dzień 31 grudnia 2025 r.	**745 934**	**77 287**	**823 221**

(w tys. EUR)

	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Pożyczki i zaliczki	Ogółem
Saldo na dzień 1 stycznia 2024 r.	**820 713**	**124 323**	**945 036**
Zyski lub straty uwzględnione w zyskach lub stratach:			
Usunięcie z bilansu korekty wartości godziwej z tytułu sprzedaży /dezinwestycji	14 051	-	14 051
Zmiana wartości godziwej netto z tytułu akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	- 45 698	- 5 436	- 51 134
Ogółem	**- 31 647**	**- 5 436**	**- 37 083**
Wypłaty	69 392	15 888	85 280
Kwoty spłacone	- 21 413	- 3 185	- 24 598
Odsetki skapitalizowane	-	2 243	2 243
Sprzedaż /dezinwestycja	- 25 623	-	- 25 623
Różnice kursowe	23 199	3 150	26 349
Saldo na dzień 31 grudnia 2024 r.	**834 621**	**136 983**	**971 604**

W 2025 i 2024 r. w ramach instrumentu nie dokonano żadnych przesunięć z ani do poziomu 3 w hierarchii wartości godziwej.

Analiza wrażliwości

Wpływ na stan zasobów stron wnoszących wkład na rzecz instrumentu oraz na sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów ze względu na zmianę wartości bezpośrednich inwestycji kapitałowych i inwestycji w fundusze *venture capital* o +10 lub -10 %, przy niezmienności wszystkich pozostałych zmiennych, wynosi odpowiednio 74,6 mln EUR i - 74,6 mln EUR na dzień 31 grudnia 2025 r. (odpowiednio 83,5 mln EUR i - 83,5 mln EUR na dzień 31 grudnia 2024 r.).

5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Podział środków pieniężnych i ich ekwiwalentów:

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Środki pieniężne w kasie	146 087	212 466
Lokaty terminowe	556 329	304 538
Komercyjne papiery dłużne	960 270	1 116 826
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w rachunku przepływów pieniężnych	**1 662 686**	**1 633 830**
Naliczone odsetki	2 443	4 774
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**1 665 129**	**1 638 604**

6. Pochodne instrumenty finansowe

Główne składniki pochodnych instrumentów finansowych, zaklasyfikowanych jako utrzymywane do sprzedaży, są następujące:

(w tys. EUR)

Na dzień 31 grudnia 2025 r.	Wartość godziwa		Wartość nominalna
	Aktywa	Zobowiązania	
Swapy walutowe	1 829	– 411	22 896
Krótkoterminowe swapy walutowe	5 990	-	1 060 000
Pochodne instrumenty finansowe ogółem	**7 819**	**– 411**	**1 082 896**

(w tys. EUR)

Na dzień 31 grudnia 2024 r.	Wartość godziwa		Wartość nominalna
	Aktywa	Zobowiązania	
Swapy walutowo-procentowe	783	- 268	33 073
Krótkoterminowe swapy walutowe	-	- 38 942	1 330 000
Pochodne instrumenty finansowe ogółem	**783**	**- 39 210**	**1 363 073**

7. **Pożyczki i zaliczki**

7.1. ***Pożyczki i zaliczki***

W poniższej tabeli przedstawiono uzgodnienie salda otwarcia i zamknięcia pożyczek i zaliczek:

(w tys. EUR)

	Pożyczki globalne (*)	Pożyczki nadrzędne	Pożyczki podporządkowane	Ogółem
Wartość nominalna pożyczek wycenianych po koszcie zamortyzowanym na dzień 1 stycznia 2025 r.	**995 328**	**387 349**	-	**1 382 677**
Wypłaty	18 913	69 928	-	**88 841**
Odpisy	-	-	-	-
Kwoty spłacone	- 303 792	- 66 494	-	**- 370 286**
Odsetki skapitalizowane	-	-	-	-
Różnice kursowe	- 69 811	- 30 899	-	**- 100 710**
Wartość nominalna pożyczek wycenianych po koszcie zamortyzowanym na dzień 31 grudnia 2025 r.	**640 638**	**359 884**	-	**1 000 522**
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2025 r.	**- 17 386**	**- 17 125**	-	**- 34 511**
Zmiany netto 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	690	766	-	**1 456**
Zmiany netto oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	– 896	– 808	-	**- 1 704**
Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	-	-	-	-
Odwrócenie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	4 248	4 915	-	**9 163**
Odpisy	-	-	-	-
Różnice kursowe	1 145	1 030	-	**2 175**
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2025 r.	**- 12 199**	**- 11 222**	-	**- 23 421**
Pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym na dzień 31 grudnia 2025 r.	**628 439**	**348 662**	-	**977 101**
Wartość nominalna pożyczek wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) na dzień 1 stycznia 2025 r.	**1 080**	**116 688**	**79 620**	**197 388**
Wypłaty	-	3 631	14 181	**17 812**
Odsetki skapitalizowane	-	-	835	**835**
Kwoty spłacone	-	- 28 712	-	**- 28 712**
Uruchomienie gwarancji	-	-	- 36 833	**- 36 833**
Odpisy	-	-	-	-
Różnice kursowe	-	- 4 042	- 2 363	**- 6 405**
Wartość nominalna pożyczek wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) na dzień 31 grudnia 2025 r.	**1 080**	**87 565**	**55 440**	**144 085**
Korekty wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2025 r.	**- 1 080**	**- 34 395**	**- 24 930**	**- 60 405**
Zmiana wartości godziwej netto	-	- 1 029	- 5 919	**- 6 948**
Różnice kursowe	-	438	117	**555**

(w tys. EUR)

	Pożyczki globalne (*)	Pożyczki nadrzędne	Pożyczki podporządkowane	Ogółem
Korekty wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2025 r.	**- 1 080**	**- 34 986**	**- 30 732**	**- 66 798**
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL") na dzień 31 grudnia 2025 r.	-	**52 579**	**24 708**	**77 287**
Zamortyzowany koszt	- 2 614	- 3 290	-	**- 5 904**
Odsetki	7 209	7 256	562	**15 027**
Pożyczki i zaliczki na dzień 31 grudnia 2025 r.	**633 034**	**405 207**	**25 270**	**1 063 511**

(*) W tym umowy agencyjne

(w tys. EUR)

	Pożyczki globalne (*)	Pożyczki nadrzędne	Pożyczki podporządkowane	Ogółem
Wartość nominalna pożyczek wycenianych po koszcie zamortyzowanym na dzień 1 stycznia 2024 r.	**1 098 121**	**495 337**	-	**1 593 458**
Wypłaty	68 519	16 987	-	**85 506**
Odpisy	- 4 945	-	-	**- 4 945**
Kwoty spłacone	- 226 719	- 141 664	-	**- 368 383**
Różnice kursowe	60 352	16 689	-	**77 041**
Wartość nominalna pożyczek wycenianych po koszcie zamortyzowanym na dzień 31 grudnia 2024 r.	**995 328**	**387 349**	-	**1 382 677**
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2024 r.	**- 32 398**	**- 17 199**	-	**- 49 597**
Zmiany netto 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	2 081	124	-	**2 205**
Zmiany netto oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	7 071	5 567	-	**12 638**
Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	- 581	- 5 205	-	**- 5 786**
Odwrócenie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	2 796	292	-	**3 088**
Odpisy	4 945	-	-	**4 945**
Różnice kursowe	- 1 300	- 704	-	**- 2 004**
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2024 r.	**- 17 386**	**- 17 125**	-	**- 34 511**
Pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym na dzień 31 grudnia 2024 r.	**977 942**	**370 224**	-	**1 348 166**
Wartość nominalna pożyczek wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL") na dzień 1 stycznia 2024 r.	**1 080**	**106 576**	**70 453**	**178 109**

(w tys. EUR)

	Pożyczki globalne (*)	Pożyczki nadrzędne	Pożyczki podporządkowane	Ogółem
Wypłaty	-	7 851	8 037	**15 888**
Odsetki skapitalizowane	-	1 675	568	**2 243**
Kwoty spłacone	-	- 3 185	-	**- 3 185**
Różnice kursowe	-	3 771	562	**4 333**
Wartość nominalna pożyczek wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) na dzień 31 grudnia 2024 r.	**1 080**	**116 688**	**79 620**	**197 388**
Korekty wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2024 r.	**- 1 080**	**- 34 983**	**- 17 723**	**- 53 786**
Zmiana wartości godziwej netto	-	1 724	- 7 160	**- 5 436**
Różnice kursowe	-	- 1 136	- 47	**- 1 183**
Korekty wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2024 r.	**- 1 080**	**- 34 395**	**- 24 930**	**- 60 405**
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) na dzień 31 grudnia 2024 r.	-	**82 293**	**54 690**	**136 983**
Zamortyzowany koszt	- 3 079	- 3 681	-	**- 6 760**
Odsetki	10 766	8 429	464	**19 659**
Pożyczki i zaliczki na dzień 31 grudnia 2024 r.	**985 629**	**457 265**	**55 154**	**1 498 048**

(*) W tym umowy agencyjne

7.2. ***Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości pożyczek i zaliczek – odpis na oczekiwane straty kredytowe***

(w tys. EUR)

	2025			
	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia:			
	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Ogółem
Pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym				
Saldo na dzień 1 stycznia 2025 r.	**9 675**	**12 576**	**12 260**	**34 511**
Przesunięcie do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	-	-	-	-
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	– 575	1 598	- 38	**985**
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	-	-	-	-
Wycena odpisu na oczekiwane straty kredytowe netto	71	143	- 9 013	**- 8 799**
Utworzenie lub zakup nowych aktywów finansowych	8	-	-	**8**
Aktywa finansowe, które usunięto z bilansu	– 961	– 35	– 113	**- 1 109**
Odpisy	-	-	-	-
Różnice kursowe	- 1 032	– 518	– 625	**- 2 175**
Saldo na dzień 31 grudnia 2025 r.	**7 186**	**13 764**	**2 471**	**23 421**

(w tys. EUR)

	2024			
	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia			
	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Ogółem
Pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym				
Saldo na dzień 1 stycznia 2024 r.	**10 964**	**24 674**	**13 959**	**49 597**
Przesunięcie do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	2 271	- 9 511	-	**- 7 240**
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	- 288	948	-	**660**
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	-	- 1 428	5 786	**4 358**
Wycena odpisu na oczekiwane straty kredytowe netto	- 3 160	- 2 394	- 3 088	**- 8 642**
Utworzenie lub zakup nowych aktywów finansowych	-	-	-	-
Aktywa finansowe, które usunięto z bilansu	- 1 028	- 253	-	**- 1 281**
Odpisy	-	-	- 4 945	**- 4 945**
Różnice kursowe	916	540	548	**2 004**
Saldo na dzień 31 grudnia 2024 r.	**9 675**	**12 576**	**12 260**	**34 511**

8. **Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu**

W poniższej tabeli przedstawiono uzgodnienie salda otwarcia i zamknięcia inwestycji kapitałowych:

(w tys. EUR)

	Fundusze *venture capital*	Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Ogółem
Koszty na dzień 1 stycznia 2025 r.	**663 881**	**93 835**	**757 716**
Przeklasyfikowanie	-	-	-
Wypłaty	51 701	-	51 701
Kwoty spłacone	- 87 319	- 2 033	- 89 352
Sprzedaż /dezinwestycja	- 11 227	- 4 000	- 15 227
Różnice kursowe	- 57 991	- 2 287	- 60 278
Koszty na dzień 31 grudnia 2025 r.	**559 045**	**85 515**	**644 560**
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 1 stycznia 2025 r.	**- 8 064**	**84 969**	**76 905**
Przeklasyfikowanie	-	-	-
Zmiana netto niezrealizowanych zysków i strat	- 16 118	22 905	6 787
Usunięcie z bilansu korekty wartości godziwej z tytułu sprzedaży /dezinwestycji	11 534	4 314	15 848
Różnice kursowe	4 131	- 2 297	1 834
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 31 grudnia 2025 r.	**- 8 517**	**109 891**	**101 374**
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu na dzień 31 grudnia 2025 r.	**550 528**	**195 406**	**745 934**

(w tys. EUR)

	Fundusze *venture capital*	Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Ogółem
Koszty na dzień 1 stycznia 2024 r.	**633 347**	**73 455**	**706 802**
Przeklasyfikowanie*	- 25 059	25 059	-
Wypłaty	69 392	-	69 392
Kwoty spłacone/sprzedaż	- 21 181	- 232	- 21 413
Sprzedaż /dezinwestycja	- 22 992	- 2 631	- 25 623
Różnice kursowe	30 374	- 1 816	28 558
Koszty na dzień 31 grudnia 2024 r.	**663 881**	**93 835**	**757 716**
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 1 stycznia 2024 r.	**59 695**	**54 216**	**113 911**
Przeklasyfikowanie*	- 395	395	-
Zmiana netto niezrealizowanych zysków i strat	- 77 795	32 097	- 45 698
Usunięcie z bilansu korekty wartości godziwej z tytułu sprzedaży /dezinwestycji	11 202	2 849	14 051
Różnice kursowe	- 771	- 4 588	- 5 359
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 31 grudnia 2024 r.	**- 8 064**	**84 969**	**76 905**
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu na dzień 31 grudnia 2024 r.	**655 817**	**178 804**	**834 621**

9. Należności od stron wnoszących wkład

W 2025 r. nie było żadnych należności od stron wnoszących wkład, które to należności obejmują wyłącznie wkłady państw członkowskich niewniesione pomimo wezwania (2024 r.: 7,5 mln EUR).

10. Aktywa finansowe ogółem

Portfel skarbowy złożony jest z notowanych obligacji, których rezydualny termin zapadalności przypada w okresie krótszym niż trzy miesiące od dnia sprawozdawczego. Ani w 2025 r., ani w 2024 r. nie odnotowano żadnych aktywów finansowych.

11. Pozostałe aktywa

Główne składniki pozostałych aktywów są następujące:

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Należności od EBI	-	-
Należności z tytułu uruchomienia gwarancji	36 833	-
Pozostałe aktywa ogółem	**36 833**	-

12. **Przychody przyszłych okresów**

Główne składniki przychodów przyszłych okresów są następujące:

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Dotacje na spłatę odsetek przyszłych okresów	44 718	46 461
Prowizje z tytułu pożyczek i zaliczki przyszłych okresów	127	1 264
Przychody przyszłych okresów ogółem	**44 845**	**47 725**

13. **Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki**

W poniższych tabelach przedstawiono uzgodnienie salda otwarcia i zamknięcia odpisu na oczekiwane straty kredytowe związane z niewypłaconymi pożyczkami (zobowiązania do udzielenia pożyczki):

(w tys. EUR)

	2025			
	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Ogółem
Zobowiązania do udzielenia pożyczki				
Saldo na dzień 1 stycznia	**1 491**	**16 829**	-	**18 320**
Wycena odpisu na oczekiwane straty kredytowe netto	– 659	190	-	**– 469**
Aktywa finansowe, które usunięto z bilansu	– 266	-	-	**- 266**
Saldo na dzień 31 grudnia	**566**	**17 019**	-	**17 585**

(w tys. EUR)

	2024			
	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Ogółem
Zobowiązania do udzielenia pożyczki				
Saldo na dzień 1 stycznia	**2 715**	**16 323**	-	**19 038**
Przesunięcie do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	13	- 279	-	**- 266**
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	- 853	15 386	-	**14 533**
Wycena odpisu na oczekiwane straty kredytowe netto	761	- 1 330	-	**- 569**
Aktywa finansowe, które usunięto z bilansu	- 1 145	- 13 271	-	**- 14 416**
Saldo na dzień 31 grudnia	**1 491**	**16 829**	-	**18 320**

14. **Zobowiązania wobec osób trzecich**

Główne składniki zobowiązań wobec osób trzecich są następujące:

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Ogólne koszty administracyjne netto należne EBI	19 942	24 794
Inne zobowiązania wobec EBI	3 199	43 260
Niewypłacone dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną należne państwom członkowskim	391 152	498 029
Dostępne środki powracające należne Komisji Europejskiej*	243 853	-
Zobowiązania wobec osób trzecich ogółem	**658 146**	**566 083**

15. **Pozostałe zobowiązania**

Główne składniki pozostałych zobowiązań są następujące:

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Spłaty pożyczek otrzymane wcześniej	3 044	3 289
Pozostałe zobowiązania ogółem	**3 044**	**3 289**

16. **Wkład państw członkowskich, do którego opłacenia wezwano**

(w tys. EUR)

Państwa członkowskie	Wkład na Instrument Inwestycyjny	Wkład na dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną	Ogółem wniesiony	Wkład niewniesiony (pomimo wezwania)
Austria	94 677	45 267	139 944	-
Belgia	138 169	26 952	165 121	-
Bułgaria	2 660	28 898	31 558	-
Chorwacja	1 126	173 578	174 704	-
Cypr	1 566	4 528	6 094	-
Republika Czeska	9 697	3 028	12 725	-
Dania	77 279	5 108	82 387	-
Estonia	992	5 141	6 133	-
Finlandia	55 115	66 602	121 717	-
Francja	818 754	196 514	1 015 268	-
Niemcy	823 467	43 762	867 229	-
Grecja	50 271	3 672	53 943	-
Węgry	9 230	2 422	11 652	-
Irlandia	27 921	18 598	46 519	-
Włochy	470 233	38 318	508 551	-

(w tys. EUR)

Państwa członkowskie	Wkład na Instrument Inwestycyjny	Wkład na dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną	Ogółem wniesiony	Wkład niewniesiony (pomimo wezwania)
Łotwa	1 364	7 630	8 994	-
Litwa	2 248	105 253	107 501	-
Luksemburg	10 395	1 242	11 637	-
Malta	526	2 273	2 799	-
Niderlandy	187 913	10 236	198 149	-
Polska	24 591	16 732	41 323	-
Portugalia	39 250	12 058	51 308	-
Rumunia	7 734	5 701	13 435	-
Słowacja	4 231	2 293	6 524	-
Słowenia	3 137	2 717	5 854	-
Hiszpania	250 314	28 943	279 257	-
Szwecja	102 760	29 704	132 464	-
Zjednoczone Królestwo	506 075	150 826	656 901	-
Ogółem na dzień 31 grudnia 2025 r.	**3 721 695**	**1 037 996**	**4 759 691**	-
Ogółem na dzień 31 grudnia 2024 r.	**3 721 695**	**1 037 996**	**4 759 691**	**7 482**

17. **Dostępne środki powracające**

(w tys. EUR)

	Komisja Europejska			Zjednoczone Królestwo	Ogółem
	AKP	KTZ	Ogółem		
Środki powracające w odniesieniu do 2021 r.	251 000	7 000	**258 000**	44 386	**302 386**
Środki powracające w odniesieniu do 2022 r.	236 883	6 732	**243 615**	41 912	**285 527**
Środki powracające w odniesieniu do 2023 r.	257 152	7 154	**264 306**	45 471	**309 777**
Środki powracające w odniesieniu do 2024 r.	498 818	5 663	**504 481**	86 790	**591 271**
Całkowite dostępne środki powracające na dzień 31 grudnia 2025 r.	**1 243 853**	**26 549**	**1 270 402**	**218 559**	**1 488 961**
Całkowite dostępne środki powracające na dzień 31 grudnia 2024 r.	**745 035**	**20 886**	**765 921**	**131 769**	**897 690**

Zgodnie z umową w sprawie przekazania od 2024 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. w ramach instrumentu corocznie informuje się KE i Zjednoczone Królestwo o dostępnych środkach powracających. Dostępne kwoty przekazuje się KE i Zjednoczonemu Królestwu po otrzymaniu noty debetowej. W powyższej tabeli przedstawiono dostępne środki powracające w podziale na lata. Informacje na temat dostępnych środków powracających do zapłaty znajdują się w informacji dodatkowej 14.

18. **Zobowiązania do przyszłego finansowania i zobowiązania warunkowe**

(w tys. EUR)

	31.12.2025	31.12.2024
Zobowiązania		
Niewypłacone pożyczki	354 187	676 229
Niewypłacone zobowiązania dotyczące akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	184 841	237 886
Dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną	259 371	362 848
Zobowiązania warunkowe		
Gwarancje podpisane, niewystawione	2 500	2 500
Zobowiązania do przyszłego finansowania i zobowiązania warunkowe ogółem	**800 899**	**1 279 463**

19. **Przychody z tytułu odsetek, koszty odsetek oraz podobne przychody i koszty**

Główne składniki przychodów z tytułu odsetek i podobnych przychodów są następujące:

(w tys. EUR)

	Od 1.1.2025 do 31.12.2025	Od 1.1.2024 do 31.12.2024
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	38 549	56 083
Pożyczki i zaliczki	67 751	90 034
Dotacje na spłatę odsetek	10 170	10 484
Przychody z tytułu odsetek i podobne przychody ogółem	**116 470**	**156 601**

Główne składniki kosztów z tytułu odsetek i podobnych kosztów są następujące:

(w tys. EUR)

	Od 1.1. 2025 do 31.12.2025	Od 1.1. 2024 do 31.12.2024
Pochodne instrumenty finansowe	- 1 700	- 1 805
Odsetki i podobne koszty ogółem	**- 1 700**	**- 1 805**

20. **Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji**

Główne składniki przychodów z tytułu opłat i prowizji są następujące:

(w tys. EUR)

	Od 1.1.2025 do 31.12.2025	Od 1.1.2024 do 31.12.2024
Opłaty i prowizje od pożyczek i zaliczek	4 070	-
Opłaty i prowizje od gwarancji finansowych	33	20
Przychody z tytułu opłat i prowizji ogółem	**4 103**	**20**

Główne składniki kosztów opłat i prowizji są następujące:

(w tys. EUR)

	Od 1.1.2025 do 31.12.2025	Od 1.1.2024 do 31.12.2024
Prowizje wypłacone przez Komisję osobom trzecim w odniesieniu do akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	- 88	- 212
Koszty opłat i prowizji ogółem	**- 88**	**- 212**

21. **Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto**

Główne składniki zrealizowanych wyniku netto na akcjach i innych papierach wartościowych o zmiennej stopie dochodu są następujące:

(w tys. EUR)

	Od 1.1.2025 do 31.12.2025	Od 1.1.2024 do 31.12.2024
Wpływy netto	- 483	- 4 946
Przychody z dywidend	18 573	16 548
Zmiana wartości godziwej netto	6 787	- 45 698
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto	**24 877**	**- 34 096**

22. **Różnice kursowe – wyniki netto**

Główne składniki pozycji „Różnice kursowe – wynik netto" są następujące:

(w tys. EUR)

	Od 1.1.2025 do 31.12.2025	Od 1.1.2024 do 31.12.2024
Aktualizacja wyceny pozycji walutowych		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	- 11 405	6 821
Pochodne instrumenty finansowe	108 761	- 773
Pożyczki i zaliczki	- 108 386	78 744
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	- 58 444	23 199
Inne	3 345	- 2 231
Aktualizacja wyceny pozycji walutowych ogółem	**- 66 129**	**105 760**
Zrealizowane wyniki krótkoterminowych swapów walutowych (koszt zabezpieczenia)	**- 24 574**	**- 23 853**
Różnice kursowe – wynik netto	**- 90 703**	**81 907**

23. **Ogólne koszty administracyjne**

Ogólne koszty administracyjne stanowią rzeczywiste koszty poniesione przez EBI w związku z zarządzaniem instrumentem pomniejszone o przychody z tytułu standardowych opłat za oszacowanie wartości pobieranych bezpośrednio przez EBI od klientów korzystających z instrumentu.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. ogólne koszty administracyjne wyniosły ogółem - 19,9 mln EUR (31 grudnia 2024 r.: - 24,8 mln EUR).

24. **Zaangażowanie w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji (w tys. EUR)**

Definicja jednostki strukturyzowanej

Jednostka strukturyzowana to jednostka zorganizowana w taki sposób, że prawa głosu lub uprawnienia o podobnym charakterze nie są najważniejszym czynnikiem decydującym o sprawowaniu w niej kontroli. Zgodnie z MSSF 12 jednostka strukturyzowana często posiada niektóre lub wszystkie poniższe cechy:

— ograniczony zakres działalności,

— wąski i szczegółowo określony cel, np. efektywny podatkowo leasing, prowadzenie działalności w zakresie badań i rozwoju, zapewnianie źródeł kapitału lub finansowania jednostce lub zapewnianie możliwości inwestycyjnych inwestorom poprzez przenoszenie ryzyka i korzyści powiązanych z aktywami jednostki strukturyzowanej na inwestorów,

— kapitał własny niewystarczający, aby pozwolić jednostce strukturyzowanej na finansowanie własnej działalności bez podporządkowanego wsparcia finansowego,

— finansowanie w postaci wielu powiązanych umownie instrumentów na rzecz inwestorów, którzy tworzą koncentrację ryzyka kredytowego lub innych rodzajów ryzyka (transze).

Jednostki strukturyzowane niepodlegające konsolidacji

Termin „jednostki strukturyzowane niepodlegające konsolidacji" odnosi się do wszystkich jednostek strukturyzowanych, które nie są kontrolowane przez instrument, oraz obejmuje udziały w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji.

Definicja udziałów w jednostkach strukturyzowanych:

W MSSF 12 „udziały" zdefiniowano ogólnie, tak aby obejmowały umowne i nieumowne zaangażowanie, które wiąże się z ekspozycją jednostki sprawozdawczej na zmienność zwrotu finansowego z wyników jednostki. Przykładem takich udziałów jest posiadanie udziałów kapitałowych oraz inne formy zaangażowania, takie jak zapewnianie finansowania, wsparcie płynnościowe, środki wsparcia jakości kredytowej, zobowiązania i gwarancje wobec innej jednostki. Zgodnie z MSSF 12 jednostka sprawozdawcza nie musi koniecznie posiadać udziałów w innej jednostce tylko z powodu istnienia typowej relacji między klientem a dostawcą.

Poniższa tabela wyszczególnia rodzaje jednostek strukturyzowanych, które nie podlegają konsolidacji przez instrument, ale w których posiada on udziały.

Rodzaj jednostki strukturyzowanej	Charakter i cel	Udziały instrumentu
Finansowanie typu *project finance* – pożyczki dla spółek specjalnego przeznaczenia	Transakcje typu *project finance* to transakcje, w przypadku których instrument polega w zakresie obsługi swojego zadłużenia na pożyczkobiorcy, którego jedyne lub główne źródło przychodów jest generowane przez jeden składnik aktywów lub ich ograniczoną liczbę, które to aktywa są finansowane z tego zadłużenia, lub przez inne wcześniej istniejące aktywa powiązane z danym projektem na mocy umowy. Transakcje typu *project finance* często są finansowane za pośrednictwem spółek specjalnego przeznaczenia.	Kwoty wypłacone netto Przychody z tytułu odsetek
Operacje kapitału wysokiego ryzyka	Instrument finansuje fundusze *venture capital* i fundusze inwestycyjne. Fundusze *venture capital* i fundusze inwestycyjne gromadzą środki (i zarządzają nimi) od inwestorów zainteresowanych inwestycjami na niepublicznym rynku kapitałowym w małych i średnich przedsiębiorstwach o dużym potencjale wzrostu oraz finansującymi projekty infrastrukturalne.	Inwestycje w jednostki uczestnictwa lub udziały wyemitowane przez jednostkę *venture capital* Dywidendy otrzymane jako przychody z dywidend

W tabeli poniżej przedstawiono wartości bilansowe jednostek strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, w których na dzień sprawozdawczy instrument ma udziały, jak również maksymalną ekspozycję instrumentu na stratę w stosunku do tych jednostek. Maksymalna ekspozycja na stratę obejmuje wartości bilansowe oraz związane z nimi niewypłacone zobowiązania.

Rodzaj jednostki strukturyzowanej	Nazwa	31.12.2025		31.12.2024	
		Wartość bilansowa	Maksymalna ekspozycja na stratę	Wartość bilansowa	Maksymalna ekspozycja na stratę
Fundusze *venture capital*	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	550 528	550 528	655 817	667 832
Ogółem		**550 528**	**550 528**	**655 817**	**667 832**

W ramach instrumentu nie udziela się wsparcia podmiotom strukturyzowanym poza odpowiednim finansowaniem.

25. **Zestaw finansowania efektywnego (w tys. EUR)**

W czerwcu 2013 r. Rada Ministrów AKP–UE zatwierdziła nowy protokół finansowy do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR), obejmujący okres 2014–2020.

Uzgodniono, że na Instrument Inwestycyjny przydzielone zostaną nowe środki w wysokości 500 mln EUR. Jest to tzw. zestaw finansowania efektywnego, który umożliwia wspieranie w ramach instrumentu projektów, które mają szczególnie duży potencjał w zakresie skutków rozwojowych, a jednocześnie obarczone są większym ryzykiem inwestycyjnym. Ten zestaw zapewni nowe możliwości zwiększenia w ramach instrumentu akcji kredytowej na rzecz sektora prywatnego przez inwestycje w następujące instrumenty:

Fundusze kapitałowe realizujące cele społeczne – propagowane przez nową grupę zarządców funduszy *private equity*, dla których rozwiązywanie kwestii społecznych lub środowiskowych jest centralnym elementem strategii inwestycyjnych funduszy, którymi zarządzają, i którzy jednocześnie dążą do długookresowej stabilności finansowej zarówno na poziomie funduszu, jak i podmiotów, w które dokonano inwestycji.

Pożyczki dla pośredników finansowych – (np. instytucje mikrofinansowe, banki lokalne i unie kredytowe) działające w państwach AKP, w których EBI nie może rozważać finansowania – szczególnie w walucie krajowej – przy obowiązujących wytycznych dotyczących ryzyka kredytowego, np. ze względu na wysokie ryzyko kraju, wahania waluty albo brak wartości referencyjnych wyceny. Głównym celem takich pożyczek jest finansowanie projektów o dużym potencjale w zakresie skutków rozwojowych, zwłaszcza w dziedzinie wsparcia mikroprzedsiębiorstw oraz małych przedsiębiorstw i rolnictwa, które zwykle nie kwalifikują się do finansowania z instrumentu finansowego.

Instrumenty ułatwiające podział ryzyka, które przyjmują formę gwarancji pierwszej straty („transze pierwszej straty") ułatwiających operacje oparte na podziale ryzyka przeprowadzane przez EBI z lokalnymi pośrednikami finansowymi (głównie bankami komercyjnymi) na użytek MŚP, którzy nie mogą uzyskać wystarczających pożyczek, oraz małych projektów, które spełniają kryteria finansowania efektywnego w sytuacjach, gdy stwierdzono lukę rynkową w zakresie dostępu MŚP do finansowania/dostępu do finansowania małych projektów. Transze pierwszej straty miałyby strukturę kontrgwarancji na korzyść uprzywilejowanych transzy gwarancji finansowanych przez EBI – w ramach instrumentu inwestycyjnego – oraz przez inne międzynarodowe instytucje finansowe/instytucje finansowania rozwoju, co generowałoby znaczący efekt dźwigni.

Finansowanie bezpośrednie – za pomocą instrumentów dłużnych (np. pożyczek) lub kapitałowych w projekty, które mają solidnych promotorów z odpowiednim doświadczeniem i duży potencjał w zakresie skutków rozwojowych, ale z którymi wiąże się wyższe prawdopodobieństwo strat i trudności z odzyskaniem inwestycji (ryzyko kapitałowe z wyższym niż zwykle prawdopodobieństwem strat). EBI stosuje rygorystyczne kryteria wyboru i kwalifikowalności dla tego instrumentu, gdyż projekty te, bez względu na ich duży potencjał w zakresie skutków rozwojowych, nie byłyby w stanie spełnić możliwych do przyjęcia kryteriów finansowania (tj. istnieje niskie prawdopodobieństwo odzyskania inwestycji lub skompensowania strat odsetkami/zwrotami z kapitału).

Zestaw finansowania efektywnego umożliwia także dywersyfikację i uwzględnienie nowych sektorów, takich jak zdrowie i edukacja, rolnictwo i bezpieczeństwo żywnościowe, a także rozwój nowych i innowacyjnych instrumentów oparty na podziale ryzyka. W 2016 r. zdolność finansowania zestawu finansowania efektywnego zwiększono do 800 mln EUR poprzez uczynienie zestawu finansowania efektywnego częściowo odnawialnym.

Z finansowego i księgowego punktu widzenia zestaw finansowania efektywnego stanowi część portfela Instrumentu Inwestycyjnego i jest rozliczany w ramach rocznego sprawozdania finansowego Instrumentu Inwestycyjnego.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości bilansowe oraz zatwierdzone, lecz niewypłacone kwoty według rodzajów aktywów:

Rodzaj inwestycji w ramach zestawu finansowania efektywnego	Nazwa	Wycena	Wartość bilansowa brutto na 31.12.2025	Odpis na oczekiwane straty kredytowe/kwota skorygowana do wartości godziwej na 31.12.2025	Wartość bilansowa na 31.12.2025	Kwota niewypłacona na 31.12.2025	POZYCJA POZABILANSOWA Kwota skorygowana o oczekiwaną stratę kredytową na 31.12.2025
Pożyczki dla pośredników finansowych	Pożyczki i zaliczki	Koszt zamortyzowany	33 388	- 1 135	32 253	5 000	– 352
Bezpośrednie operacje pożyczkowe	Pożyczki i zaliczki	Wartość godziwa przez wynik finansowy	87 723	- 68 525	19 198	30 738	-
Fundusze kapitałowe, które realizują cele społeczne	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	132 348	- 17 966	114 382	21 438	-
Bezpośrednie udziały kapitałowe	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	53 994	82 626	136 620	14	-
Ogółem			**307 453**	**- 5 000**	**302 453**	**57 190**	**– 352**

* Szczegółowe informacje można znaleźć w sekcji dotyczącej kolejnych wycen w informacji dodatkowej 2.4.3.

Rodzaj inwestycji w ramach zestawu finansowania efektywnego	Nazwa	Wycena	Wartość bilansowa brutto na 31.12.2024	Odpis na oczekiwane straty kredytowe/kwota skorygowana do wartości godziwej na 31.12.2024	Wartość bilansowa na 31.12.2024	Kwota niewypłacona na 31.12.2024	POZYCJA POZABILANSOWA Kwota skorygowana o oczekiwaną stratę kredytową na 31.12.2024
Pożyczki dla pośredników finansowych	Pożyczki i zaliczki	Koszt zamortyzowany	59 209	-	59 209	5 000	- 225
Bezpośrednie operacje pożyczkowe	Pożyczki i zaliczki	Wartość godziwa przez wynik finansowy	158 880	-	158 880	56 669	-
Fundusze kapitałowe, które realizują cele społeczne	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	134 595	- 1 559	133 036	34 686	-
Bezpośrednie udziały kapitałowe	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	59 843	61 686	121 529	14	-
Ogółem			**412 527**	**60 127**	**472 654**	**96 369**	**- 225**

* Szczegółowe informacje można znaleźć w sekcji dotyczącej kolejnych wycen w informacji dodatkowej 2.4.3.

EBI stosuje ogólne zasady dotyczące ryzyka związanego z mandatem w odniesieniu do bezpośrednich operacji pożyczkowych w ramach zestawu finansowania efektywnego (z wyłączeniem pożyczek udzielanych pośrednikom finansowym), jak przewidziano w wytycznych EBI w sprawie ryzyka kredytowego i ryzyka cen akcji, oraz do monitorowania i zgłaszania ryzyka związanego z bezpośrednimi operacjami pożyczkowymi w ramach zestawu finansowania efektywnego na podstawie ich wartości godziwej. Zgodnie z tą metodyką Bank przeprowadza jakościową ocenę ryzyka, której celem jest ocena zasadności inwestycji i wiarygodnej rentowności biznesowej takich operacji.

26. **Ujawnienie informacji na temat podmiotów powiązanych**

W ramach instrumentu jako podmiot powiązany w kontekście MSR 24 wskazano EBI, ponieważ został on upoważniony przez państwa członkowskie UE do zarządzania instrumentem zgodnie z obowiązującymi ramami prawnymi, w tym do monitorowania jego operacji do czasu całkowitego zwrotu, a ponadto świadczy on usługi kluczowego personelu kierowniczego (Komitet Zarządzający EBI i Komitet Kontroli i Audytu EBI). W tego względu EBI jest upoważniony do odzyskania kosztów faktycznie poniesionych w związku z zarządzaniem instrumentem, pomniejszonych o przychody z tytułu standardowych opłat za oszacowanie wartości pobieranych bezpośrednio przez EBI od klientów korzystających z instrumentu. Więcej informacji na temat odsetek można znaleźć w informacji dodatkowej 23.

27. **Późniejsze zdarzenia**

Po dniu bilansowym nie wystąpiły istotne zdarzenia, które wymagałyby dokonania korekty lub ujawnienia w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2025 r.